ڕۆمیە

ژمارە 11 - شەوال 1438 - KU

حوکمی غەنیمە وفەیئ وئیحتیطاب

ناوەندی ڕاگەیاندنی حەیات

پێڕست

ئەی موەحیدەکان: مزگێنی بدەن، سوێند بە الله ناحەسێینەوە لە جیهادمان تەنها لەژێر داری زەیتون نەبێت لە ڕۆمیە.

ئەبو حەمزەی موهاجیر تقبله الله

ژمارە 11- شەوال

04 دەستپێك
یان موشریکان لەناوئەبەین یان لەوپێناوەدا دەکوژرێین

06 وتار
چەند وەسیەتێکی گرنگ بۆ موجاهیدان
بەشی یەکەم

12 خۆشکان
گەشتمان بۆلای الله

18 تایبەت
کاتێك باوەڕداران حیزبەکانیان بینی

24 وتار
ڕافیزەی دوازدە ئیمام

30 ناوازە
حوکمی غەنیمە و فەیئ وئیحتیطاب

40 هەواڵ
چالاکیە سەربازی و ئەمنیەکان

44 شەهید
پیاوانێك هەن لەباوەڕداران

52 وتار
بە ئەندازەی خۆت بزانە دوژمنی نەتەوەکان

12

30

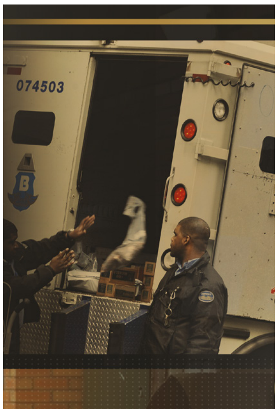

52

بەرهەمە ناوازەکان لەویلایەتەکانی دەوڵەتی ئیسلامی

FEATURED VIDEOS

FROM THE WILAYAT OF THE ISLAMIC STATE

ONE OF THE TWO GOOD OUTCOMES

یەکێك لە دوو چاکەکان

ویلایەتی نەینەوا

PURIFYING THE SOULS

پاککردنەوی دەرون

ویلایەتی ڕەققە

SO WILL THEY NOT REPENT?

ئایا تەوبە ناکەن ؟

ویلایەتی خەیر

یان موشریکان لەناو ئەبەین
یان لەوپێنـــاوەدا دەکوژرێین

ڕافیزە هاتنە نێو جەنگی موصڵ بەنمایشکردنی کاروانە دور ودرێژەکانیان لەزرێپۆش و دەبابەی قورس کە ئەوسەری بەتەواوی نەدەبینرا، وە بەڵێنیان دابوو بەگەورەکانیان لەخاچپەرستان بەوەی بەچەند ڕۆژێکی کەم جەنگەکە کۆتایی پێ بێنن، ئەوەتا بەفەزڵی اللە تعالی ٨ مانگ بەسەر ئەو جەنگە سەختەدا تێدەپەڕێت وسەربازانی خۆڕاگری سەنگەرنشینی خیلافەت کاروانەکانی ڕافیزەیان ئیبادە کرد، فیرقە و لیواکانیان لەنێوبران، ئەوەشی لەجەنگەکە هەڵبێت لەلایەن گەورەکانیان خاچپەرستان بەبۆردومان یان کوشتن سزا دەدرێت، وە تا ئێستاش موشریکان بەڵێن دەدەنە گەورە ودۆستانەکانیان بەکۆتایی هاتن ویەکلاکردنەوەی جەنگەکە لەچەند ڕۆژێکی کەم.

یا الله پاداشتی موجاهیدان بدەیتەوە لەموصڵ، بەفەرماندە وسەربازەوە لەسەر ئیسلام و موسڵمانان بەهەمو خێرێك، بەڕاستی جەنگێکیان کرد توندترین و گەورەترین جەنگ بوو لەمێژوودا، وێنەیەکیان پێشکەشی دونیا کرد لە خۆڕاگری کەبەڕاستی وێنەی کەمە لەم سەردەمەدا، نەسەرشۆڕیان قبوڵ کرد بۆ دینیان نە خۆیان دا بەدەستەوە بۆ دوژمنیان، وە لەهیچ پارچە زەویەك نەکشانەوە بەبێ پڕکردنی لە خوێن و لاشەی موشریکان، تاکو دڵخۆش نەبن بەپێشڕەوی کردنێك، یان موژدە دان بەسەرکەوتنێکی ئاسان، ئەمەش پیشەی ئەهلی تەوحید لەهەموو کات و شوێنێ، چیرۆکی خۆڕاگری جوانمێریان لە مەیدانەکانی جەنگدا نامۆ و دوور نییە لێیان، ئەوە داستانەکانی سرت و فەلوجە و باب و غەیری ئەوانیش شایەدن لەجەنگە نەمرەکان، شایەدن لەسەر ڕاستگۆیی وتەکانیان وە چاکی کردەوەکانیان، بۆیە هەرکەسێك دۆستایەتی و پشتیوانی الله و ڕەسولەکەی و بڕواداران بکات ئەوا بێگومان هەر حزبی الله زاڵ و سەرکەوتوو دەبێت. ئەمڕۆکەش ڕۆژ ڕۆژی ئەهلی تەوحید و سەربازانی خیلافەتە لەشاری ڕەقە، تاکو پێشبڕکێی براکانیان بکەن لەڕازی کردنی پەروەردگاری جیهانیان، وە لەداوا کردنی پلە و پایە بەرزەکان لەبەهەشتا، بەوەی دەستبگرن بەسەنگەرەکانیان بەکاکیلەکانیان لەپێناو ڕیگای الله خوێن و گیانیان ببەخشن و ئەو پەیمانەی داویانە بەالله بەڕاستی بگێڕن، هەریەکێك لەوان لەشوێنی خۆیەوە بڵێت: سوێند بە الله تعالی دەبیت الله تعالی بمبینێت کە من چی دەکەم ئەمڕۆ با لەریزەکانی پێشەوە بن بۆ گەیشتن بەدوژمنانیان ڕویان وەرنەگێڕن لەکاتی پێکگەیشتن، تا ئەوکاتەی دەگەنە پەروەردگاریان و پەروەردگاریان بۆیان پێ بکەنێ و رازی بێ لێیان.

جا بەڕاستی ئەوە موڕتەدان هاتونە بۆیان بەترس لەرزەوە، وە خۆیانیش چاك ئەزانن و دڵنیان ئەم شەڕە وەك هیچ لەشەڕەکانی پێشوو نابێت کەلەگەل سەربازانی خیلافەت ئەنجامیان داوە، بۆیە ئامادەکاریەکیان بۆ کردوە کە پێشتر بۆ هیچ شەڕێکی تریان نەکردووە وە هێندە خەڵکیان بۆ کۆکردۆتەوە کە پێشتر ئەوەندەیان بۆ هیچ شەڕێك کۆنەکردۆتەوە، وە خاچپەرستانیش بەجۆرێ یارمەتی وپاڵشتیان بۆ ناردون کە لەهیچ شوێنێ تردا ئەوەندەیان پێشکەش نەکردووە، وە بەردەوام سەرانی خاچپەرستان پێیان دەڵێنەوە کە ئەم شەڕە ئاسان نابێت، وە یەکلاکردنەوەی بەهەمان شێوە نزیك نابێت، تاکو نیشتەجێی و جێگیریان بکەن و بەردەوام بن تیایدا هەرچەندە بێت زیانەکان و وە هەرچەندەش کاتەکەی زۆر بخایەنێت. بەڵام خاچپەرستان و پشتیوانەکانیان لە موڕتەدان چاك دەزانن بەدڵنیاییەوە کە هیچ سوپایەك نیە لەجیهاندا بتوانێت بەردەوام بێت لەجەنگێکدا کە زیانەکانی گەورەتربێت لەتوانای قەرەبووکردنەوە وە کاتەکەش درێژتربێت لەسەر توانای درێژپێدان و بەرگەگرتن، ئەگەر توانا بۆ ئەمە هەبوایە ئەوا سوپای ئەمریکای خاچپەرست ناچارنەدەبوو پشت هەڵبکات و دەربچێت لەخاکی عێراق بەشکستخواردویی و ملشکاوی دوای ئەوەی زۆرێکی چەشت بەدەست موجاهیدان، کەسەرکردەکانیان دەیانزانی ئەندازەی ئەو هێنانە ناوەوەیە بەو ڕێژەیە چەندە گەورەیە کە توشی هاتووە کە خەریکە دەوڵەتەکەیان هەمووی ڕوبەڕوی داڕوخان بکات، لەڕوی ئابوری کە چ قەیرانێکی بەرکەوت وە هەیبەتەکەی کەوتەچاڵ، بەهەمان شێوە پیلانە ستراتیجیەکانی کەناچاری کرد بیگۆڕێ بەهۆی ئەو تێچووە زۆرەی کەوتە سەری. گەورەترین ترسی خاچپەرستان و موڕتەدە پشتیوانەکانیان ئەوەیە کە دەزانن ئەندازەی هێز وتوانایان تاچ ئاستێکە، وە درکیان کردوە بەوەی PKK بەو ژمارە کەمەیانەوە وە پڕچەك کردنیان وئەو تێچوە زۆرەشی کە لەسەر حیسابی خەزێنەی خاچپەرستانە، وە سەربازەکانیان ئەوانەن کە لەسەر جادەکان دەڕفێنرێن بەزۆر دەبرێنە بەرەکانی جەنگ دوای مەشقێکی خراپ، ناتوانن - بەئیزنی الله - بەرگەی شەڕێکی توندی هاوشێوەی موصل بگرن، وە ناتوانن تەنانەت بەرگەی کەمێك لەو تێچووە سەختانە بگرن کە ڕافیزە لەو شەڕە بەرگەی گرتبوو، وە ئەو توانا گەورەیەشیان نیە کە یارمەتیان بدات لە قەرەبووکردنەوەی ئەوەی لەدەستی ئەدەن، یان ئەوەی هەیانە بەهێزی بکەن، چونکە بینیمان لەشەڕەکانی مینبەج دوای دوو مانگ خەریك بوو دابڕوخێن، بەڵام فەرمانی الله دەبوو بێ.

واجبە لەسەر هەموو موجاهیدێ لەشاری ڕەقە جا لەهەر پێگەیەك بێت، بیزانێت و بیخاتە پێش چاوی خۆی کە ئەم شەڕە مەیدانی ئیبادەکردن لەناو بردنی موڕتەدانە لەسزای کوفرکردنیان بە پەروەردگاری مەزن وە دژایەتی کردنیان بۆ دینەکەی، پاککردنەوەی کۆتاییە لەو حیسابە دورودرێژەی هەمانە لەگەڵیان، وە کۆتایی نایات ئەم جەنگە ئیلا بەوەی لەناومان بەرن یان لەناویان بەرین، جا یان ئەوەتا بەحەول و قوەتی الله لەناویان ئەبەین بەوەش دونیا و قیامەتیان ئەدۆڕێنن، یان لەو ڕێگایەدا تیادەچین دەگەینەوە بەالله خۆڕاگربوینە لەسەر دینەکەی و کوشتارمان کردوە لەگەڵ دوژمنەکەی، ئەوا سەرکەوتو و سەرفراز دەبین وەك ئەصحاب الأخدود سەرفرازبوون، وە مەنزڵگای دواڕۆژ و نەمری بەدەست دێنین، بۆیە هەڵبژاردەی سێیەم لەنێوان ئێمەو ئەواندا نییە، وە بەڕاستی الله تعالی ئەوکەسانە سەردەخات کە سەریدەخەن، وەبەڕاستی الله بەتواناو دەسەڵاتدارە.

چەند وەسیەتێکی گرنگ بۆ موجاهیدان

بەشی یەکەم

نوسینی شێخ
ئەبو موصعەبی زەرقاوی تقبله الله

{وَلاَ تَهِنُوا وَلاَ تَحْزَنُوا وَأَنتُمُ الأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِين * إِن يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ وَتِلْكَ الأيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ وَيَتَّخِذَ مِنكُمْ شُهَدَاء وَاللّهُ لاَ يُحِبُّ الظَّالِمِينَ} [آل عمران: ١٣٩-١٤٠].

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له.

وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، بلّغ الرسالة، وأدى الأمانة، ونصح الأمة وتركها على المحجة البيضاء؛ ليلها كنهارها لا يزيغ عنها إلا هالك.

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُون} [آل عمران: ١٠٢].

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيرًا وَنِسَاء وَاتَّقُواْ اللّهَ الَّذِي تَسَاءلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا} [النساء: ١].

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا * يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَن يُطِعْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا} [الأحزاب: ٧٠ -٧١].

له پاشاندا:

مێژوو خۆی دووباره دەکاتەوە، وە لۆژیکی ڕووداوەکان بە درێژایی سەردەمەکان ناگۆڕێن، کەسەکان دەگۆڕێن و یاریکەرەکان دەگۆڕدرێن و کەرەستەکان پەرەدەسێنن بەڵام شوێنی ڕووداوەکان جێگیرە، وە چیرۆکی بەربەرەکانیەکە یەکێکە:

حەقێك کە بەربەرەکانێی ناڕەوایەتیەك دەکات، وە ئیسلامێك کە دەجەنگێت دژ بە کوفر و نەزانی وە دووڕوویەك ئاژاوەگێڕی دەکات، وە کەسانێکی لاواز کە دارەکە لە ناوەڕاستەوە دەگرن، خۆیان دەدەنە پاڵ ئومەتەکەیان، بەڵام دونیا دەخەنە پێش، وە چاوەڕێی نیشتنەوەی تەپوتۆز و کۆتایی جەنگن تاکو بچنە پاڵ بەهێزترەکە، وە سواری کەشتی زاڵبوو بکەون، بەڕاستی خراپترین شت دەکەن.

تەنها بەندەکانی الله نەبێت هەڵگری ئاڵاکەن لە سەردەمی شکانەوەدا، و سەریان بەرز دەکەن لە سەردەمی سەرشۆڕبوون، و هیممەتیان بە ڕێبواری دەچێت بۆ لای بسەر وشارەزا، شوێنکەوتنێك بۆ مزگێنی دەری ترسێنەر ﷺ کەسانێکی نامۆن ڕوویان بۆنی تەنیای لێی دەدات، وە پێیە پەتیەکانیان خوێنی لێدێت لە بیابانی گڕگرتوو بە ئاگری دوژمنایەتی، دەرگاکانیان بە ڕوو دادەخرێت، بۆیە ئەوانیش لە دەرگای ئاسمان دەدەن، جابۆیان دەکرێتەوە لە خۆشی و پانتایی بەهەشت کە دڵەکانی پێ زیندوو دەبێتەوە، ڕووخۆشی ئیمان تێکەڵیان بووە هەر بۆیە هیچ کەسێکیان هەڵناگەڕێتەوە بە بێزاری و توڕەبوونێك لە دینەکەی ئەگەرچی دونیا هەموو بخرێتە لایەکییەوە.

ئومەتەکەم ئیتر کاسە پڕ بوو، توڕەبوون گەیشتە نوکی لووت، و ستەمکاران سنوریان زۆر تێپەڕاند، وە لەخاکەکانماندا زۆرداران بڵاوەیان کردووە، وە گورگەکان جورئەتیان کردووە بەسەرمانەوە.. بەڵکو سەگەکان.

وە خەڵکی لە چارەسەرێك دەگەڕێن لە تڕاویلکەی بیابانی گومکەر، لە کاتێکدا چارەسەر لەژێر دەستیانە و بە دەستیانە.. بەڕاستی ئەویش تێکۆشانە لە پێناوی الله تعالی.

ئەمیش وەسیەتی پێشەوایانی جیهادە کە پێشین بوون لەم ڕێچکە موبارەکەدا، کۆمکردۆتەکە بە دەستکاریەکی کەمەوە: وەك وەبیرهێنانەوەیەك بۆ خۆم و برایانی موجاهیدم، هاندانێك بۆ دامەزراو بوون، وە بانگەشەیەك بۆ ئارامگرتن لەسەر ڕێچکە و ڕێباز ونەگۆڕەکان.

ئەی موجاهیدان:

من لەسەرتان ناترسم لەبەر زۆری دوژمنانتان، وەنە مەزنی چەکەکانیان، و گەلەکۆمەی هێزی خراپەکاری و کۆبوونەوەیان لەسەرتان، وە پشت تێکردنی برایانی موسوڵمانتان لە پارچەکانی زەوی، بەڵام من ئەترسم لە نەفسی خۆتان لەسەرتان، ئەترسم وەهن و لاوازی و سەرنەکەوتن و زۆری گوناه توشتان ببێت.

بەڕاستی ئەوەی لە ڕۆژی ئوحد ڕوویدا یادکردنەوەیەك و وەبیرهێنانەوەیەکە، الله تعالی دەفەرموێت: {حَتَّى إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الأَمْرِ وَعَصَيْتُم مِّن بَعْدِ مَا أَرَاكُم مَّا تُحِبُّونَ مِنكُم مَّن يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنكُم مَّن يُرِيدُ الآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ} [آل عمران: ١٥٢]، واتا: (هەتا کاتێ لە پڕ سست بوون ئاژاوە وناکۆکیتان کرد لەکاری جەنگدا وەبێ فەرمانیتان کرد لە پاش ئەوەی کە پەروەدگار ئەوەی لە غەزوەکەدا پێتان خۆش بوو نیشانی دان کە سەرکەوتن لە سەرەتای جەنگەکەدا جا هەندێک لە ئێوە دەسکەوتی دونیایی دەویست وە هەندێکتان پاداشتی ڕۆژی دوایی دەویست پاشان پەروەدگار ئێوەی گێڕایەوە لە جەنگی ئەوان و تێ شکان تا تاقیتان بکاتەوە).

ئیبن کەثیر دەڵێت: دەست وەشاندن و سەرکەوتن لە سەرەتای ڕۆژ بۆ ئیسلام بوو، بەڵام پاش ڕوودانی ئەوەی ڕوویدا لە سەرپێچی تیرهاوێژان، وە شکستی هەندێك لە جەنگاوەران: ئەوکات وادەکە دواخرا کە مەرجەکەی بەدیهاتنی دامەزراوەیی و گوێڕایەڵی بوو.. ووتەکەی کۆتایی هات رحمه الله.

بەڕاستی لەم غەزایەدا چەند ڕووداوێکی سەرسوڕهێنەر ڕوویاندا لەوانەش: دوژمنان زیاتربوون لە موسڵمانان بە سێ ئەوەندە، بەڵام الله لە سەرەتای ڕۆژ موسڵمانانی سەرخست، بەڵام کاتێك سەرپێچیان کرد شتەکە قڵپەوە بوو بەسەریان لە کۆتاییدا.

جابرﷺ دەڵێت: (بەڕاستی خەڵکی جیابوونەوە لە پێغەمبەر ﷺ لە ڕۆژی ئوحد و تەنها یازدە کەس لە ئەنسار و تەڵحە مابوونەوە لەگەڵی).
وە لە فەرمووەدەی ئەنەس ﷺ دەڵێت: (کاتێك ڕۆژی ئوحد بوو و موسڵمانان بڵاوەیانکرد، ئەنەسی کوڕی نەضر گوتی، پەروەدگارە لێم ببورە لەوەی کە ئەوانە کردیان - مەبەستی هاوەڵانی بوو - وە من بەریم لەوەی ئەوان کردیان - واتە موشریکەکان-).

وە ئەبو دەرداء دانیشتبوو دەگریا پاش فەتحی دوورگەی قوبرس کاتێك گریانی خەڵکەکەی و جیابوونەوەیانی بینی، لێیان پرسی: ئەی ئەبو دەرداء چی تۆی گریاندووە لە ڕۆژێکدا کە الله تعالی ئیسلامی بە عیزەت کردووە؟ ئەویش گوتی: (چیتانە، ئەم دروستکراوانە چەند ئاسانن لای الله تعالی کاتێك واز لە فەرمانەکانی بێنن، لە کاتێکدا ئەمانە ئوممەتێکی دیار و بە زەبر بوون، وازیان لە فەرمانی الله هێنا بۆیە گەیشتن بەوەی دەیبینن).

ئەی موجاهیدان:
ڕەنگە سەرکەوتنی الله دوابکەوێت، ڕەنگە شکست و بریندابوون تووشی ڕیزەکانتانیش ببێت، ئەمەش شتێکی نامۆ نییە، چونکە ئەوە سوننەتی الله تعالی خۆیەتی لە پێشی ئێوە وسوننەتی الله ناگۆڕدرێت.

هیرەقل بە ئەبو سوفیانی گووت: (لێم پرسیت شەڕکردنتان لەگەڵی چۆن بوو- مەبەستی پێغەمبەر بوو ﷺ تۆش وات دانا کە بە پێی ڕۆژگارە ڕۆژێك بۆ ئێوەیە و ڕۆژێك بۆ ئەوان، جا پەیامبەرانیش هەر وان و تاقیدەکرێنەوە و ئینجا پاشەڕۆژ هەر بۆ ئەوان دەبێت).

بەڕاستی گەورەترین شت کە تیایدا تاقیدەکرێنەوە لە شەڕکردنتانا بریتییە لە (ئارامگرتن و یەقین).
یەقین: دڵنیابوون کە الله تعالی پەیمانی خۆی دەهێنێتە جێ، وە سەربازان وتاقمی خۆی سەردەخات ئەگەر دوای ماوەیەکیش بێت.
ئارامگرتن: لە تەنگژە وناخۆشی چونکە سەرکەوتن لەگەڵ ئارامگرتنە، وە دەربازبوون لەگەڵ ناڕەحەتیەکانە، و لەگەڵ قورسی ئاسانی دێت.

پیاوێك لە ئیمامی شافیعی پرسی و گووتی: ئەی باوکی عبدالله، کامە چاکترە بۆ کەسێك: تەمکینی پێ ببەخشرێ یاخود تاقیبکرێتەوە؟

ئیمامی شافیعیش فەرمووی: تەمکینی پێ نابەخشرێ تاکو تا قینە کرێتە وە .

هەر بۆیە الله تعالی نوح وئیبراهیم وموسی وعیسی و محمدی تاقیکردەوە ﷺ، جا کاتێك ئارامیانگرت تەمکینی پێیان بەخشی.
بۆیە هیچ کەس گومان نەبات ڕزگاری ببێت لە ئازار.
هەڵەی کردووە ئەوەی بەدگومانی بە الله تعالی بەرێت، جا سەیری ژمارە

گەمژەترین دروستکراوەکانی الله ئەوانەن کە وازدێنن لە فەرمانەکانی

وکەرەستەی دوژمن بکات وبەڵێنی (الله)ی بیرچێتەوە:
{كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي} [المجادلة: ٢١]، (پەروەدگار نووسیوێتی کە بێگومان من و پێغەمبەرانم سەردەکەوین بەڕاستی هەر خۆی توانای بالادەستە).

{وَمَن يَتَوَلَّ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ فَإِنَّ حِزْبَ اللّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ} [المائدة:٥٦] ، (وە هەر کەس الله تعالی و پێغەمبەرو ئیمانداران بکات بە پشتیوانی خۆی ئەوە بێگومان هەر کۆمەڵی الله تعالی زاڵ و سەرکەوتوون).

{وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ} [الروم: ٤٧]، (وە یارمەتی دانی باوەڕداران ماف و بەڵێنێکە لە سەرمان).

{وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُم فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا} [النور:٥٥]، (پەروەردگار بەڵێنی داوە بەو کەسانەتان کە باوەڕیان هێناوە وە کردەوەی چاکەکانیان کردووە کە بێگومان دەیانکاتە جێنشین لە زەوی دا هەروەك ئیمانداراتی پێش ئەمانی کردە جێنشین وە ئاینەکەیان بۆ دەچەسپێنێ ئەو (ئاینە)ی کە پەروەردگار پێی ڕازی بووە بۆیان وە ترس و بیمیان بۆ دەگۆڕێ بە

فیتنەی حیزبەکان دوبارە دەبێتەوە لەمیانەی مێژووەوە بۆ هەندێك خەڵك دەبێتە دۆڕانیان

ئاسایش و ئارامی).

جا ئەم مەرجە بەرامبەر بەرمەرجەکەیە، ئاسایش و ئیخڵاس وکردەوەی چاك پاشان سەرکەوتن وتەمکین وجێگرتنەوە: {وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ} [الزمر:٢٠]، (بەڵێنی پەروەردگارە وە هەرخۆشی بەڵێنی خۆی دەباتە سەر).

چەند جوانە ووتەی کە خاوەنی (ظلال) گوتوویەنی دەربارەی ئایەتی:
{كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ} [البقرة:٢٤٩]، (جا زۆر دەستەی طاقمی کەمزاڵ بووە بەسەر دەستەی زۆردا بەفەرمانی الله تعالی وە پەروەردگار لەگەڵ خۆڕاگرانە).

(جا ئەمە بنەمایە لای هەستی ئەوانەی کە دڵنیان بە گەڕانەوە ودیداریان بۆلای الله تعالی، بنەمای ئەوەی کە دەبێت کۆمەڵی ئیمانداران کەم بن چونکە ئەوان کە بەسەر پلیکانە قورسەکانی سەردەکەون ولە کۆتاییدا دەبنە تاقمی هەڵبژێردراو و ڕوونکراو، بەڵام ئەمانە هەردەم زاڵدەبن چونکە پەیوەستن بە سەرچاوەی هێز و توانا، کە وێنای هێز وتوانای زاڵبوو دەکات، هێز و توانای الله تعالی کە زاڵە، بە دەسەڵات و قەهار بەرامبەر بەندەکانی وتێکشکێنەری خۆبەزلزانەکان، سەرشۆڕکەری ستەمکاران، قەهاری خۆ بەگەورەزانان).

ئەی موجاهیدان:
سوێند بە الله بەڕاستی ئێوە لە حاڵێکدان کە حەزپێدەکرێ نەك وەکو ووتەی پشتکردووەکان کە تەنها بە دیدێکی ماددیەوە دەڕواننە کارەکە وداچڵەکێنەر ترینیشیان ئەوانەی کە هەواڵە ڕۆژئاوایی وعەرەبیەکان وهاوشێوەکانیان بڵاویدەکەنەوە دەربارەی سەرکەوتنی تاقمەکانی تر و هەڵاتنی موجاهیدان، جەنگ ناپێورێت بە ژمارە وکەرەستە و بە سەرکەوتن و زاڵبوون، چونکە هەردووکی هەر دەبێت وپاشان سەرکەوتن و تەمکین دێت ئەگەر لە دوای ماوەیەکیش بێت.

شێخی ئیسلام - کاتێك وەسفی ئەوەی دەکرد کە لە سەردەمەکەیدا ڕوویدا لە گەڵەکۆمەی تاقمەکان لە تەتار ودووڕووەکان و ئەوانی تر بۆ سەر موسڵمانان- گوتی: (ئەم فیتنە خەڵکی تیایدا بۆ سێ بەش دابەش بوون:

١. کۆمەڵی سەرکەوتوو: کە ئەوانیش موجاهیدانی دژ بەو کەسە فاسیدانەن.
٢. کۆمەڵی پێچەوانە: ئەمانیش کەسە فاسیدەکان و هاوسۆزەکانیانن و ئەو ناتەواو و پەڕپووتانەی کە خۆیان داوەتە پاڵ ئیسلام.
3. کۆمەڵی پشتکردوو: ئەمانیش ئەوانەن کە وازیان لە جیهاد هێناوە ودانیشتوون ئەگەر چی ئیسلامیشیان دروست بێت.

جا هەر کەسێك با سەیر بکات ئایا دەیەوێت لە کۆمەڵی سەرکوتوو بێت یان پشتکردوو یان پێچەوانەکان، جا جگەلە لەم سێ بەشە بەشی چوارەم نەماوە و نییە.

بزانن کە جیهاد خەیری دونیا و ئاخیرەتی تێدایە، وازهێنانیشی دۆڕانی دونیا و ئاخیرەت، الله تعالی دەفەرموێت:
{قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلاَّ إِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ} [التوبة:٥٢]، (پێیان بڵێ: ئایا چاوەڕوانی چی دەکەن بۆ ئێمە بێجگە لە یەکێ لە دوو چاکەکە سەرکەوتن یان شەهید بوون).
واتا: یان سەرکەوتن و گەیشتن، یاخود شەهیدبوون و بەهەشت.

جا هەر کەسێك بە موجاهیدی بژی ئەوا پاداشتی دونیا و باشترین پاداشتی ئاخیرەتی هەیە، وە ئەگەریش بمرێت یان بکوژرێت ئەوا بۆ بەهەشتە.
پێغەمبەرمان ﷺ فەرموویەتی: شەهید شەش شت ئەدرێت پێی: لەگەڵ یەکەم دڵۆپ خوێنی لێی خۆشدەبێت، و شوێنی خۆی لە بەهەشت دەبینێ، و پۆشاکێکی لە ئیمان دەکرێتە بەر، و حەفتا و دوو حۆری پێدەدرێت، ولە فیتنەی گۆڕ دەپارێزرێت، و ئەمین دەبێت لە داچڵەکێنە گەورەکە.

هەروەها فەرموویەتی ﷺ: بەڕاستی لە بەهەشت سەد پلە هەیە و لە نێوانی هەر پلەیەك و یەکێکی تر وەکو نێوانی ئاسمان و زەوییە والله ئامادەی کردووە بۆ موجیهادان لە پێناویدا، کە ئەمەش بەرزی پەنجا

هەزار ساڵە لە بەهەشت بۆ ئەهلی جیهاد...).

تاکو شێخی ئیسلام گوتی: (هەر بۆیە زانایان -ئەوەی کە دەیزانم- کۆکبوونە لەسەر ئەوەی لە خۆبەخشیەکان چاکتر نییە لە جیهاد، جیهاد چاکترە لە حەجیش، وە چاکترە لە بەڕۆژوو بوون، و چاکترە لە نوێژی خۆبەخش.

وە ڕیباط کردن چاکترە لە مانەوە لە مەککە ومەدینە و قودس، تاکو ئەبو هورەیرە ﷺ گوتی: (ئەگەر شەوێك لە پێناوی الله تعالی لە ڕیباط بم پێمخۆشترە کە بگەمە شەوی قەدر لە پاڵ بەردە ڕەشەکە)، جا ڕیباطی شەوێکی هەڵبژارد لەبری پەرستشی چاکترین شەو لە چاکترین شوێن..).

تاکو گوتی: (بزانن الله تعالی چاکتان بکات کە سەرکەوتن بۆ ئیماندارانە، وە کۆتایی بۆ موتەقیەکانە، وە الله لەگەڵ ئەوانەیە کە موتەقی و چاکەکارن).

جا ئەوانە-واتە دوژمنان- دۆڕاو و دەستەبەسەرن، الله تعالی سەرخەرمانە بەسەریان، وە تۆڵەمانانیان لێدەکاتەوە، ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم.

جا مژدەتان لێبێت بە سەرکەوتنی الله تعالی و عاقیبەتی چاك {وَلاَ تَهِنُوا وَلاَ تَحْزَنُوا وَأَنتُمُ الأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ} [آل عمران:١٣٩]، (سست و دڵ لاواز مەبن وە غەمبار مەبن هەر ئێوە بەرزو بڵندترن ئەگەر بڕوادار بن)، وە ئەمەش کارێکە کە دڵنیاین تێیدا و هاتۆتە دی و سوپاس وستایش بۆ پەروەردگاری جیهانیان..).

پاشان ﷺ گوتی: (بزانن الله چاکتان بکات کە بەڕاستی لە مەزنترینی نیعمەتەکان لەسەر ئەوەی کە الله خەیری بۆ ویستبێت ئەوەیە کە لەم کاتەدا ژیاندوویەتی کە الله دین تازەدەکاتەوە ودروشمی موسڵمانان و ئیمانداران و موجاهیدان زیندوو دەکاتەوە، تا وەکو پێشینی یەکەمی لێدێت لە موهاجیر وئەنسارِ.

جا ئەوەی لەم کاتەدا هەڵبسێت پێی ئەوا لە شوێنکەوتوانیان دەبێت بە چاکە ئەوانەی کە الله تعالی لێیان ڕازی بوو و ئەوانیش لە الله ڕازی بوون و بەهەشتانێکی بۆ ئامادەکردوون کە ڕووبارەکان لە ژێریاندا دەڕوات بۆ هەتا هەتایە و بەڕاستی ئەوە بردنەوەی مەزنە.

جا پێویستە لەسەر ئیمانداران کە سوپاسی الله تعالی بکەن لەسەر ئەم میحنەتە.. کە لە ڕاستیدا بەخششێکی گەورەی الله تعالی یە، و ئەم فیتنەیە کە لە ناوەڕۆکدا نیعمەتێکی دیارە، تەنانەت -والله- ئەگەر پێشینە یەکەمەکان لە موهاجیرین و ئەنسارِ وەك ئەبوبەکر و عومەر و عوثمان و عەلی و ئەوانی تر لەم سەردەمە ئامادە بوونایە ئەوا لە باشترین کردەوەکانیان جیهادی ئەو کەسە موجریمانە دەبوو، وە هیچ کەسێك هاوشێوەی ئەم غەزایانە لە دەست نادات تەنها مەگەر بازرگانیەکەی دۆڕابێت ونەفسی خراپ بێت و شتێکی زۆر مەزنی لێ مەحرِوم بوبێ لە دونیاو ئاخیرەت، مەگەر کەسێکی مەعوزر بێت وەکو نەخۆش و هەژار و کوێر و ئەوانی تر..) وتەکەی تەواوبوو ﷺ.

هەروەها ﷺ گوتی: (وە چڵەپۆپەی ئەوەش جیهادە لە پێناوی الله تعالی، کە ئەوە بەرزترینی ئەوانەیە کە الله و پەیامبەرەکەی خۆشیان دەوێت، وە لۆمەکاران لەسەری زۆرن چونکە زۆربەی خەڵکی کە ئیمانیان تێدایە حەزی پێناکەن، یان پشتکردوو و بێ هیممەتن و ئیرادەیان بۆی نییە، و یاخود ترسنۆکن لە هێز و توانا بۆی، کە ئەگەر وابێ لە نیفاقە..) ووتەکەی کۆتایی هات.

شەوێك سەنگەرنشینی لەڕێگای الله چاكترە لە شەوی قەدرلەلای حەجەری ئەسوەد

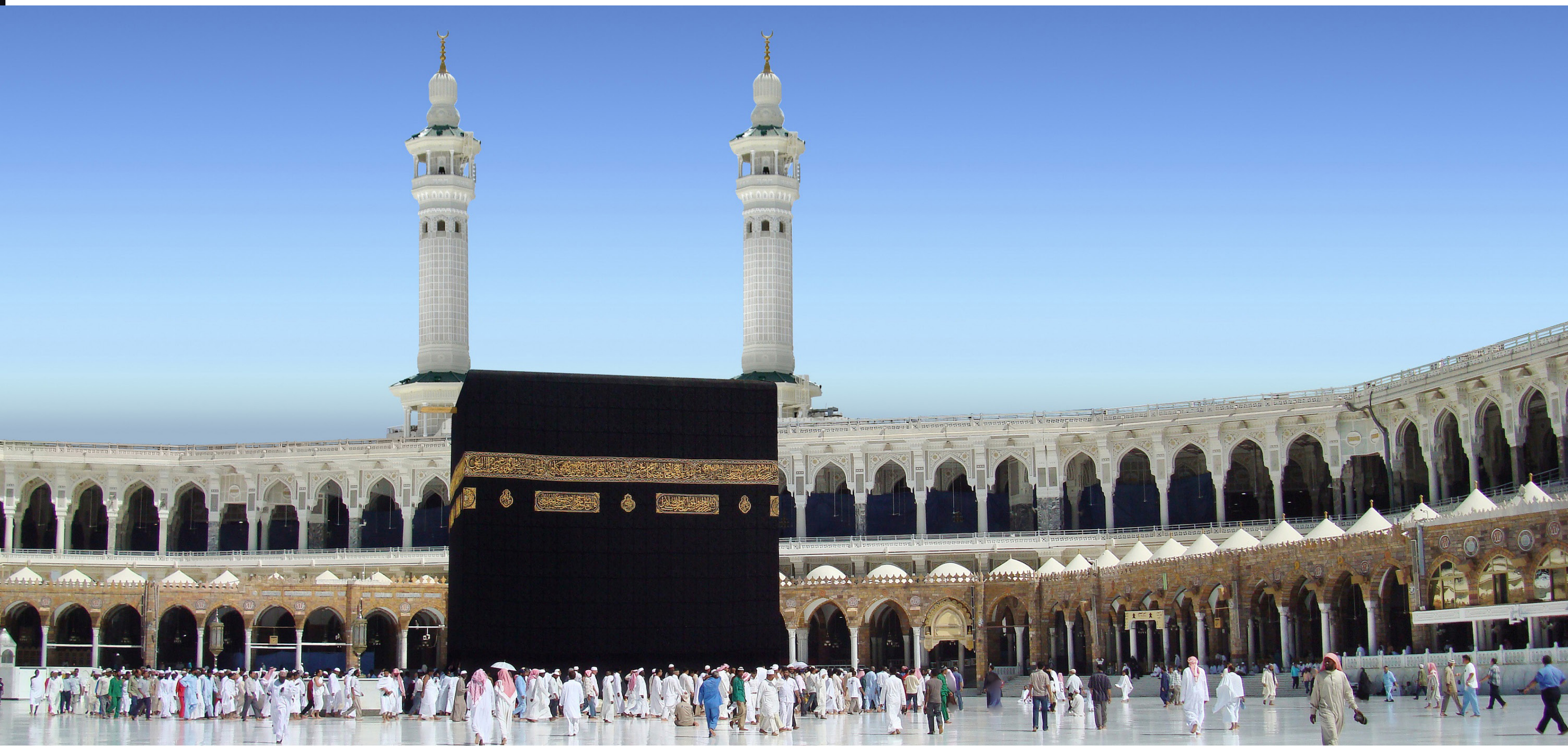

دوژمنێکی ئاشکرا

1 بانگەشەی هاوبەشدانان دەکات بۆ الله

"ئەی نەوەی ئادەم ئایا من پەیمانم لێوەرنەگرتن کە شەیتان نەپەرستن بەڕاستی شەیتان بۆ ئێوە دوژمنێکی ئاشکرایە" (یس: ٦٠).

2 بانگت دەکات بۆ شوێنکەوتنی بەشێك لە ئاینەکەت نەوەك گشتی

"ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە هەموو ئیسلام وەرگرن و شوێنی هەنگاوەکانی شەیتان مەکەون بەڕاستی شەیتان بۆ ئێوە دوژمنێکی ئاشکرایە" (البقرة: ٢٠٨).

3 بانگت دەکات بۆ وازهێنان لە حەڵاڵ

"ئەی خەڵکینە بخۆن لەو پاکانەی زەوی وە شوێنی هەنگاوەکانی شەیتان مەکەون بەڕاستی شەیتان بۆ ئێوە دوژمنێکی ئاشکرایە" (البقرة:١٦٨).

4 دەیەوێت ڕێگەی ڕاستت لێبگرێت

"با شەیتان ڕێگریتان نەکات بەڕاستی شەیتان بۆ ئێوە دوژمنێکی ئاشکرایە" (الزخرف:٦٢).

5 دەیەوێت هەڵتبخەڵەتێنێ بۆ کردنی تاوان وسەرپێچی

" ئیتر شەیتان بەفێڵ و پیلان فریوی دان (بەرەولای درەختەکەی بردن) جاکاتێک تامی بەرو بوومی درەختەکەیان چەشت، هەرچی عەیب و عاریان هەیە کەوتە دەرەوە، (ناچار بەپەلە) دەستیاندایە گەڵای درەختەکانی بەهەشت عەیب وعاری خۆیان پێ دائەپۆشی و پەروەردگاریان بانگی کردن وفەرمووی: ئایا من قەدەغەی ئەو درەختەم لێنەکردن وپێم نەوتن، کە بەڕاستی شەیتان بۆ ئێوە دوژمنێکی ئاشکرایە" (الأعراف: ٢٢).

6 هانی خەڵك دەدات لەسەرت

"پێغەمبەر یەعقوب گوتی ئەی کوڕەکەم ئەم خەوەت مەگێڕەوە بۆ براکانت تا پیلانت بۆ دانێن بەڕاستی شەیتان بۆ ئێوە دوژمنێکی ئاشکرای ئێوەیە" (یوسف: ٥).

پاداشتی ئەوەی سەرپێچی شەیتان بکات

لە سەبرەتەی کوڕی ئەبو فاکیهە گوتی گوێم لە پێغەمبەر ﷺ بوو دەیفەرموو "شەیتان بۆ نەوەی ئادەم دانیشت بەچەندین ڕێگا دانیشت بۆی لەڕێگای ئیسلامەوە گوتی: ئیسلام دەبیت و وازدێنیت لە ئاینی باو باپیرانت، سەرپێچی دەکات و موسڵمان دەبێت، پاشان دادەنیشێت بۆی لەڕێگای هیجرەت دەڵێت: هیجرەت دەکەیت وخاکت وئاسمانت جێدێڵیت بەڵکو وێنەی موهاجیر وەك ئەسپێك وایە کە بەپەتێك بەستراوەتەوە و ناڕوات، سەرپێچی دەکات، پاشان دادەنیشێت لەڕێگای جیهاد گوتی: جیهاد دەکەیت جیهادی گیان و ماڵ شەڕ دەکەیت دەکوژرێیت، خێزانەکەت شودەکاتەوە وسامانەکەت دابەشدەکرێت، سەرپێچی کرد و جیهادی کرد (پێغەمبەر ﷺ فەرموی: (ئەوەی ئەوەی کرد ئەوە حەقە لەسەر الله کەبیخاتە بەهەشتەوە، وە ئەوەش کە کوژرا ئەوە حەقە لەسەر الله کە بیخاتە بەهەشتەوە وە ئەگەر خنکا حەقە لەسەر الله بیخاتە بەهەشتەوە یان کەوت لەسەر ئاژەڵەکەی ئەوە لەسەر الله حەقە بیخاتە بەهەشتەوە" (رواه النسائي وأحمد).

رۆمیە

گەشتمان بۆ لای

اللّٰه

بەڕاستی کاتی لێکجیابوونەوە و دوور کەوتنەوەی نێوان درۆزن و ڕاستگۆ هاتووە وە نێوان چاکەکار و فاسق و نێوان باوەڕدار ودووڕوو وە نێوان جێگیربووان و مێخ داکوتراوان و بێهیوا و ڕەشبینەکان ساتی دوور کەوتنەوەیانە لەیەکتر، کاتی جیاوازی نێوان ئەوانەی کە ویستیان بۆ بەهەشت لە قوڵایی دڵیانەوەیە وە ئەوانەی کە ئەم ویستەیان بۆ بەهەشت تەنها لەسەری زمانیانە، داواکارم لە پەروەردگار بمانگێڕێت لەوانەی کە بە چەسپاوی دەمیننەوە تا کۆتایی بۆ ئەوەی شاهێدی سەرکەوتنبن یان بگەن بەشەهیدیەکی قبولکراو.

بانگەشە و داوادەکەم لە خوشکانم لە دەوڵەتی ئیسلامی ئەوانەی بەڕاستی بەفەزڵی اللّٰه تعالی بە خۆڕاگری و ئارامی و چەسپاوی ماونەتەوە بەوەی کە گوێم بۆ ڕابگرن جا

بەڕاستی باوەڕم وایە کە ئێمە زۆر پێویستیمان بە بەبیرهێنانەوە وچاکسازی هەیە، داواکارم لە الله تعالى کە بارانی ڕەحمەتی خۆی بەسەر هەموتاندا برژێنێت وە تکاکارم بەوەی کە ئەم ووشانە سودبەخشبن وە ببێتە خاڵی گۆڕانکارییەك بۆ ئێمە بەرەو باشترین و خێرترین.

ئەی خوشکە ئازیزەکانم ئەی ئەوانەی کە منیش هاوسەفەریانم لەگەڵیان بۆ لای پەروەردگار، لێگەڕێن با نیەتەکانمان پاککەینەوە وە کردەوەکانمان چاکبکەین هەروەك ئەوەی کە لە پێش خۆمانەوە چاوەڕێی سەردەمانێکی پڕ تاقیکردنەوە و نەهامەتی قورس دەکەین، وە ساتەوەختێکی پڕ جەنگی دژوار لە نێوان کوفر وباوەڕ ئەوەی کە لە دوایەوە خۆشی وئاسودەیی دێت إن شاء الله هەروەك الله تعالى بەڵێنی پێداوین لە فەرمایشتی: {فإن مع العسر يسرًا إن مع العسر يسرًا} [الشرح ٥ – ٦]، واتا: (جا بەڕاستی لە دوای ناخۆشی خۆشییە بەڕاستی لەدوای ناخۆشی خۆشییە)، وە لە فەرمایشتی: {وإن جندنا لهم الغالبون} [الصافات: ١٧٣]، واتا: (وە بەڕاستی و بێگومان سەربازەکانی ئێمە سەرکەوتوون بەسەریاندا).

جا پرسیاری من ئەوەیە کە ئایا ئێمە ئامادەین بۆ ئەمە؟ وە ئایا دەرون و نەفسمان ئامادەیە بۆ قوربانیدان لە پێناو الله تعالى؟ وە ئایا دڵەکانمان بەتاڵ بوو لە هەمووشتێك جگەلە باوەڕ؟ وە ئایا ئێمە توانایمان هەیە بۆ بەردەوامبوون لەسەر ئەم ڕێگەیە؟ وە ئایا توانامان هەیە کە بە چەسپاوی و مێخداکوتراوی بمێنینەوە وەك هاوەڵە بەڕێزەکان رضي الله عنهم ئێمەش بڵێین کە لە دوای جەنگی ئوحود گوتیان: {الذين قال لهم الناس إن الناس قد جمعوا لكم فاخشوهم فزادهم إيمانا وقالوا حسبنا الله ونعم الوكيل} [آل عمران: ١٧٣]، واتا: (ئەوانەی کە خەڵکی پێیان گوتن بەڕاستی خەڵکی بۆتان کۆبوونەتەوە جا لێیان بترسێن، جا ئەوان باوەڕیان زیاتر بوو وە گوتیان الله تعالى بەسە بۆ ئێمە وە هەر ئەو باشترین چاودێر ویارمەتیدەرە).

ئەمەیان گووت ئەمەش لەبەر ئەوەی بەڕاستی باوەڕیان هێنابوو بە الله تعالى و پێغەمبەرەکەی، وە دڵنیایی باوەڕیان هەبوو بە الله تعالى و سەرکەوتنەکەی لەبەر ئەوەی بەڕاستی کاروباریان بردبووە لا پەروەردگار وە نیەتیان بۆ الله تعالى و پەیامبەرەکەی یەکلا کردبووەوە و إخلاصیان هەبوو جا ئایا هیچ شتێك ما کە نەیکەنە قوربانی بۆ بەدەست هێنانی ڕەزامەندی الله تعالى؟ وە هیچ ڕێگەیەکی ڕاخراو نەبوو بە درك کە بیانتوانیبێت پێیدا بڕۆن لە پێناو پەروەردگار ئیلا بە گوێڕایەڵی پێیدا تێپەڕبوون، وە کاتێك هیچ ڕێگایەك باشتر نەبوو بۆ دەرخستنی پشتیوانیان بۆ الله تعالى و پێغەمبەرەکەی لە پەڕاندنی سەری خزم و کەسە موشریکەکانیان وە ئەم کارەیانکرد.

جا بەڕاستی گوفتاریان بە خۆشەویستی پەروەردگار و پەیامبەرەکەی زیاتر بوو لە هەموو شتێکی جگەلەوان، گوفتارێك بەڕاستی وێنای باوەڕ وتەقواو قوربانیدان و ئارەزوەکانیانی دەکرد، هەروەك ئەوەی کە بەڕاستی وێنای هەموو خەمیانی کرد، وە بەڕاستی سۆز و هیوایان بۆ الله تعالى دەرکەوت بەوەی کە ئەوان جگە لە ڕۆژی دوای هیچی تریان مەبەست نەبوو، جا الله تعالى لە هەموویان ڕازیبووبێت، وە هێز و باوەڕ و تەقوایەك بە ئێمەش ببەخشێت وەك چۆن منەتی نایەسەر ئەوان تا ئەم پاداشتە بەدەست بێنین کە ئەوان دەستیان کەوت.

ئەی خوشکە ئازیزەکانم، بەڕاستی ڕۆڵ و بەرپرسیاریەتی ئێمە کۆتایی نەهاتووە، بەڵکو ئەندازە و گرنگی زیاتر بووە، وە ئەوەی لەسەرمانە کە خۆمان چاك بکەین وە لە خەوی بێئاگای ڕابین بۆ ڕاستی ئامانجەکانمان، بەڕاستی کاتی ئەوەیە کە وردبینی بکەین لەوەی پێویستە لەسەرمان وە چاو بە ڕۆڵمان بخشێنینەوە، وە زۆرتر گرینگیدانمان بۆ دوا ڕۆژ بێت نەك بۆ دونیا، جا بەڕاستی پێویستە لەسەرمان - ئافرەتە مسوڵمانەکان - بەوەی کە ئەرك فەرمانەکانمان بە ئاگایی و وریاییەوە بگەیێنین، وە پشتگوێ خستنی تەنها بەرەو لەناوچوونمان دەبات.

وە بەڕاستی کار و ڕۆڵی ئێمە زۆر لەوە گەورەترە کە بیری لێدەکەینەوە و وای بۆ دەچین، جا بەڕاستی الله تعالى ڕێزی لێناوین کە هەڵیبژاردووین تا ببین بە خێزان یان خوشك و دایکی موجاهیدان، جا ئایا دەگونجێ و ئەمە لە ئێمە دەوەشێتەوە کە خۆمان خەریك بکەین بە ژیانی ماددی بێ بەها وەك چۆن بەسەر زۆرێك لە ئێمەدا هاتووە؟ کات بۆ خۆ ئامەدەکردنمان دیاری کراوە، جا لەسەرمانە کە تۆز وخۆڵی تەمبەڵی بەبادەین وە کۆت وپێوەندەکانی دونیا بشکێنین، ئەی بەڕاستی هەر لەمێژنییە وازمان هێناوە لە باشترینی ئەوەی کە دونیا خستویەتیە پێشمان؟ ئەی بەڕاستی خۆشەویسترین کەسانێکمان بە جێنەهێشت کاتێك یەکەم هەنگاوی هیجرەتمان هەڵنا؟ جا بۆچی دوای ئەوەی دڵەکانمان پاکردەوە لە دونیا ویستی هەندێکمان بووینەتە نێچیری شەیطان و کەوتووینەتە داوی ئەوەوە تا ئەوەی کە دڵەکانمان پیس بووە و دووبارە و سەر لەنوێ پەیوەست بووە بە دونیاوە بەشێوەیەك کە خواردن و خواردنەوە و قسە هێنان وبردن و قسەی بێمانا و کەلوپەلی ماددی بووەتە خەمی گەورەمان؟ چەند دڵتەنگمان دەکات کە خوشکەکانمان لێرە ببینین کە هەیانە بەشوێن دونیاوە ڕادەکات لەبری ئەوەی کە هەموو گرنگیەکی بە هاوسەرە موجاهیدەکەی بدات وگرنگی بدات بە پەروەردەکردنی منداڵەکانی تا شوێن پێی خالبدی کوری وەلید و (عبدالله)ی کوڕی زوبەیر بگرنە بەر وهاوشێوەی ئەوان بکەن.

الله سبحانه وتعالى دەفەرموێت: {كنتم خير أمة أخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنكر وتؤمنون بالله} [آل عمران: ١١٠]، واتا: ئێوە باشترین گەلانێك بوون کە بۆ

خەڵکی ڕەوانەکرابن فەرماندەکەن بە چاکە وڕێگری خراپە دەکەن وە باوەڕدێنن بە الله تعالی، بەڵام چەند لە ئافرەتان کە بەڕاستی گەڕاوەتەوە بۆ وڵات وخاکی جەنگ (دار الحرب) دوای ئەوی ڕەتیکردۆتەوە کە دووبارە شوو بکاتەوە لەبەر خۆشەویستی زۆری بۆ هاوسەرەکەی دوای شەهید بوونی ئەمە لەگەڵ ئەوەی کە لە ڕۆژی دوایدا هاواری هەموو کەسێك هەر (بۆ خۆم بۆ خۆم) - نفسي نفسي - دەبێت جا ئەو ڕۆژە نە ئافرەت ئاگای لە هاوسەرەکەی هەیە نە پیاویش ئاگای لە خێزانەکەی هەیە، کەواتا بۆچی ڕێگا بدەین ویست وئارەزوی دەرونمان کار بە کردەوەکانمان بکات؟ بۆچی ڕانەمێنین لەم ئایەتە کاتێك الله تعالی دەفەرموێت: {أفرأيت من اتخذ إلهه هواه} [الجاثية: ٢٣]، واتا: ئەی ئەوە نابینی کە نەفس ودەرونی خۆی کردوەتە پەرستراو و پەروەردگاری خۆی؟ چەندێك لە ئێمە کە لێرە هیچ مەحرەمێکی نییە کە بتوانێت هەڵبستێت بە سەرپەرشتی کردنی؟ لەگەڵ ئەوەی کە الله تعالی فرمانی ئەوەی پێکردووین جا دەفەرموێت: {يا أيها الذين آمنوا أطيعوا الله وأطيعوا الرسول وأولي الأمر منكم} [النساء: ٥٩]، واتا: ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە گوێڕایەڵی الله تعالی و گوێڕایەڵی پێغەمبەر هو وەلی ئەمر و سەرپەرشتی کارەکانتان بکەن.

وە چەندێك لە ئێمە ژیان لە هاوسەرەکە تاڵ دەکات لەبەر ئەوەی کە دەیەوێت سوننەتی فرەژنی پەیرەوی بکات ئەو سوننەتەی کە سودێکی زۆری تێدایە بۆ گەلی مسوڵمان؟ وە ئەم کارە دەکات سەرەڕای ئەوەی کە الله ﷻ دەفەرمووێت: {يا أيها الذين آمنوا ادخلوا في السلم كافة ولا تتبعوا خطوات الشيطان إنه لكم عدوّ مبين} [البقرة: ٢٠٨]، واتا: ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ئێوە هەمووتان بە تێکڕا بچنە ژێر فەرمایشتی پەروەردگارەوە وە شوێن پێی شەیطان مەکەون بەڕاستی ئەو دوژمنێکی ئاشکرایە بۆ ئێوە، وە چەندێك لە ئێمە نێوانی خۆی و هاوسەرەکەی یان خێزانەکەی تری مێردەکەی - هەوێ یەکەی - تێکداوە لەبەر ئەم غیرە و گومانە بەهێزەی کە هەیەتی؟ ئایا بیرمان چوو کە الله ﷻ دەفەرموێت: {من يشفع شفاعة حسنة يكن له نصيب منها ومن يشفع شفاعة سيئة يكن له كفل منها وكان الله على كل شيء مقيتا} (النساء: ٨٥)؟، واتا: هەرکەس تکاو شەفاعەتێکی چاکە و باش بکات ئەوا بەش و پشکی دەبێت لە خێر و چاکەدا تیایدا وە هەر کەسیش شەفاعەت وتکایەکی ناشیاو وخراپ بکات بەش و پشکی دەبێت لە خراپە و سزاکەیدا وە الله تعالی هەمیشە چاودێرە بەسەر هەمووشتێکەوە، وە هەیە لەوانە کە هەموو خەمی گەورەی چوونە دەرەوەی بەردەوامە لە ماڵ بەبێ هیچ پێویستییەك تەنها لەپێناو شوێنکەوتنی دونیا؟ لەگەڵ ئەوەی کە الله ﷻ فرمانی ئەوەی پێکردووین کە لە ماڵەکانماندا بمێنینەوە {وقرن في بيوتكنّ ولا تبرّجن تبرّج الجاهلية الأولى} [الأحزاب: ٣٣]، واتا: ئێوەی ئافرەتان لەماڵەکانتان بسرەون و ئۆقرەبگرن وە نەکەن وەك سەردەمی جاهیلی جوانی و لاشەی خۆتان بەدەربخەن لە دەرەوەی ماڵکانتان و بۆ جگەلە هاوسەرەکانتان.
ئەی خوشکە ئازیزەکانم، بەڕاستی الله تعالی لەگشت کەس وبونەوەرێك بێ نیازە، وە بەڕاستی پێویستی بە ئێمە نییە هەر وەك چۆن پێویستیشی بە کردەوەکانمان نییە، جا بەڕاستی هەر خۆی خاوەنی گەنجینەکانی ئاسمان و زەوییە. الله تعالی دەفەرموێت: {والله الغنيّ وأنتم الفقراء وإن تتولوا يستبدل قومًا غيركم ثم لا يكونوا أمثالكم} [محمد: ٣٨]، واتا: وە الله تعالی خۆی دەوڵەمەندە و نیازی بەهیچ کەس نییە وە ئێوەش هەژارن ونیازدار بە پەروەردگار وە خۆ ئەگەر پشت هەڵبکەن لە دینەکەی وجیهاد لە پێناو ئەودا ئەوا لەجێگەی ئێوە قەوم و گەلێکی تر دێنێتە شوێنتان کە وەك ئێوە نابن بەڵکو زۆر باشتر دەبن.

وە بەڕاستی ئەوە ئاینی خۆیەتی دەیهێڵێتەوە بە ئێمە بێت یان بە غەیری ئێمە بێت، بەڵام ئایا نەمانەوێت کە بمێنینەوە و پاداشت بەدەست بخەین ودوارۆژمان بەرهەمدار بکەین؟ پێویست ناکات کە بیسەپێنین بەوەی کە هیجرەت وکۆچەکەمان وەرگیراوە لای پەروەردگار وە نابێت واگومان بەرین کە منەت بکەین بەسەر الله تعالی بە کۆبوونەوەمان لە ژێر ئاڵای (لا إله إلا الله)دا لەبەر ئەوەی ڕاستیەکە بە پێچەوانەی ئەمەوەیە لە ئاستی هەر یەکێك لە ئێمە، جا بەڕاستی ئەوە الله تعالی یە کە منەتی ناوەتە سەرمان بە بوونمان لێرە وە هەر ئەو فەزڵی داوین بەسەر زۆرێك لەوانی لەدوای ئێمە جێمان، وە هەر الله تعالی خۆی تواناداری کردین تا ئەوەی هەمانە پێشکەشی بکەین بۆ سەرخستنی دەوڵەتی ئیسلامی.

بەڕاستی ئەمەش لە بەخشش و بەهرەکانی پەروەردگارمانە، ئەو پەروەردگارەی کە تەنها بە فەزڵ و میهرەبانی خۆی ڕێنوینی کردین و هیدایەتیداین و سەرکەوتووی کردین بۆ شوێنکەوتنی ئەم ڕێباز و ڕێچکەیە.

جا لە ڕاستیدا الله تعالی منەتی نایە سەرمان بە نیعمەت و بەهرەی زۆر جا پێویستە لەسەرمان کە سوپاس گوزاری بین چەندی توانامان هەبوو - لەگەڵ ئەوەی کە ناشتوانین کەوا ئەو سوپاسگوزاریە بکەین کە شایەنی ئەو بێت - تاوەکو نەمانگۆڕێت بە کەسانی تر بەڵکو لێمان ڕازی بێت ودامەزراومان بکات لە سەر ڕێگەی ڕاستی خۆی.

ئایا بیرمان چوو ئەم فەرموودەیەی کەوا بوخاری و موسلیم لە ئەبو سەعیدی خودریەوە گێڕاویانەتەوە لە پێغەمبەر ﷺ کە دەفەرموێت: ئەی کۆمەڵی ئافرەتان خێر وچاکە بکەن بەڕاستی ئێوەم پێشاندراوە کە زۆرینەی ئەهلی دۆزەخن، جا گوتیان بەچ شتێك ئەی ڕەسول الله؟ فەرمووی: زۆر نەفرەت دەکەن و کوفرانەی چاکەی هاوسەرەکانتان دەکەن و سپڵەن بەرامبەریان.

ئەی خوشکەکانم، لەکاتێکدا کە برا موجاهیدەکانمان تێدەکۆشن وگیانی خۆیان دەبەخشن بۆ الله تعالی، بۆچی ئێمە زمانمان تەڕ ناکەین بە ویرد وزیکری پەروەردگار؟ لە کاتێکدا کە ئەوان ڕوبەڕوی هاوپەیمانیەتی بێ باوەڕان دەبنەوە، بۆچی سوجدە نەبەین بۆ الله سوجدەی درێژ لە ناوەڕاستی شەو؟ وە لەکاتێکدا کە ئەوان قوربانی دەدەن وخۆشەویستانیان لەدوای خۆیان جێ دەهێڵن، بۆچی ئێمە هەواو ئارەزووی خۆمان نەکەینە قوربانی و بەڕۆژ بەڕۆژووبین وزاڵبین بەسەر ئارەزوو وزمانمان؟

الله تعالی دەفەرموێت: {ألم يأن للذين آمنوا أن تخشع قلوبهم لذكر الله وما نزل من الحق ولا يكونوا كالذين أوتوا الكتاب من قبل فطال عليهم الأمد فقست قلوبهم وكثير منهم فاسقون} [الحديد: ١٦]، واتا: ئایا کاتی ئەوە نزیك نەبۆتەوە بۆ ئەوانەی کە باوەڕیان هێناوە کە دڵەکانیان نەرم و ملکەچ بێت بۆ یادی پەروەردگار وە ئەوەی دابەزیوە لە قورئان وە وەك ئەوانە نەبن کە لەپێش خۆیان کتێبیان بۆ ڕەوانەکرابوو وەك جولەکەو گاورەکان جا هیوا درێژ بوون و زۆریان بەسەردا تێپەڕی وە دڵەکانیان ڕەقبوو وە زۆربەیان تاوانکار و دەرچوون لە فەرمانی پەروەردگار.

بەراستی ئێستا کاتی ئەوە هاتووە تا نیتەکانمان پاکبکەینەوە وە چاو بە کردەوەکانماندا بخشێنینەوە وە هەرچی شتێك بیر و هزرمان لە ئامانجەکانمان لادەدات دەرکەین لە دڵمان، وە بگەڕێیەنەوە بۆ لای الله تعالی بە تەوبەیەکی یەکجارەکی وە ئەمەش بە وازهێنان لە تاوان و سەرپێچی و پەشیمان بوونەوە لەسەری وە بەڵێن بدەین بە الله تعالی بەوەی کە جارێکی تر نەگەڕێینەوە سەری، الله تعالی دەفەرموێت: {قل يا عبادي الذين أسرفوا على أنفسهم لا تقنطوا من رحمة الله إن الله يغفر الذنوب جميعًا إنه هو الغفور الرحيم} [الزمر: ٥٣] ، واتا: بڵێ بە بەندەکان ئەوانەی کە ستەم و زیادەڕۆییان کردووە لەسەر خۆیان با لە ڕەحمەت و سۆز و میهری پەروەردگار بێ هیوا نەبن بەڕاستی الله تعالی لە هەموو تاوانەکان خۆشدەبێت بەڕاستی هەر خۆی لێبوردە و بە بەزەییە، وە پێویستە لەسەرمان کە داوای سەرکەوتن و ڕێنوێنی ئەو بکەین جا تەنها الله تعالی هەر خۆی سەرکەوتنمان پێ دەبەخشێت، الله تعالی دەفەرموێت: {إن ينصركم الله فلا غالب لكم وإن يخذلكم فمن ذا الذي ينصركم من بعده وعلى الله فليتوكل المؤمنون} [آل عمران: ١٦٠] ، واتا: ئەگەر الله تعالی سەرتان بخات هیچ کەسێك بەسەرتاندا زاڵ نابێت وە ئەگەر توشی دۆڕانیشتان بکات و پشتان بەربدات جاك ێ هەیە جگەلەو سەرتان بخات بەراستی هەر ئیمانداران پشت و پەنا بەو دەبەستن.

دەبا وەك ئەو ئافرەتانە بین کە ڕۆڵی خۆیان دەزانن و ئەرك و فەرمانی سەرشانیان بەجێ گەیاندووە، بەڕاستی یارمەتی و پشتیوانی هاوسەرە موجاهیدەکەت - ئەی خوشکی ئازیز - ئەوە لە ڕۆڵە هەرە سەرەکیەکانتە لە خاکی جیهاد، وە ناگونجێت کە زیادە ڕۆیی بکەیت بۆ دڵنیا بوونەوە لەمە، جا با ماڵەکەت ببێتە شوێنێك بۆ حەسانەوەی نەك بۆ دەرد و ئازاری، وە بیکە شوێنێك بۆ دوبارە وزە بەخشینەوە پێی بۆ جیهادکردن وە کۆتا وزە و توانای کە ماویەتی هەڵمەچۆڕێنە، خەمەکانت بخەلایەکەوە وە پێویستیەکانی ئەو بخەرە پێشەوە، وە ڕێزی بوونی ئەو بگرە وە ئارامگربە لە سەر نەبوونی جا بەڕاستی ئەو بازرگانییەك ناکات وە نە کارمەندێکە وەك لە وڵاتی کوفر هەیە - دار الكفر، بەڵکو بەڕاستی ئەو موجاهیدە لە پێناو الله تعالی خزمەتی ئاینی پەروەردگاری بەرز و بەڕێزت دەکات، جا هەوڵبدە کە ئەو ئاستەنگیانەی لەسەر سوك بکەیت کە پێیەوە گیرۆدە بووە، وە ئەو لاوازیەی خۆت هەتە نەیهێڵیت و بیشاریتەوە تاوەکو شەیطان بۆی نەکات بە ئاشوب و فیتنەیەك لە ناوەندی گۆڕەپانی جەنگ، وە خزمەتی بکە بەوپەڕی توانات وە بە منەت و شکۆی الله تعالی هەمان پاداشتی ئەوت دەست دەکەوێت إن شاء الله.

ئیبن ئەبو دونیا لە جابری کوڕی عبدالله گێڕاویەتەوە کە دەڵێت: کاتێك کە ئێمە لای پێغەمبەر ﷺ دانیشتبووبن لەپڕ ئافرەتێك هاتەلای، جا ئافرەتەکە گوتی: ئەی ڕەسول الله من نێردراوی ئافرەتانم بۆ لای تۆ، ئەی رەسول الله: پەروەردگاری پیاوان و پەروەردگاری ئافرەتانیش هەر الله یە ﷻ، وە ئادەم باوکی ئافرەتانیش و باوکی پیاوانیشە، وە حەواء دایکی پیاوانیش و دایکی ئافرەتانیشە، وە الله ﷻ تۆی بۆ پیاوان و ئافرەتانیش ڕەوانە کردووە، جا ئەگەر پیاوان دەرچوون لە پێناو الله تعالی وە کوژران ئەوا ئەوان زیندوون و لای پەروەردگار رۆزیان دەدرێت، وە ئەگەر دەرچوون ئەوا پاداشتیان بۆ هەیە هەروەك خۆت دەیزانی، وە ئێمەش خزمەتیان دەکەین و خۆمان دەگرینەوە لەسەر ئەوان، جا چ پاداشتێك بۆ ئێمە هەیە لەسەر ئەمە؟ جا پێغەمبەر - ﷺ فەرمووی: سەلامی من بگەێنە بە ئافرەتان و پێیان بڵێ: بەڕاستی گوێڕایەڵی هاوسەر هەمان پاداشتی هەیە، وە کەمێك لە ئێوە ئەنجامی دەدەن [النفقة على العِيال].

جا با نیەتەکانمان تازە بکەینەوە ئەی خوشکەکانم، بەڕاستی ڕەسول الله ﷺ فەرموویەتی: بەڕاستی کردەوەکان بە پێی نیەتەکانن وە بەڕاستی هەرکەسیش بە پێی نیەتی خۆی [رواه البخاري ومسلم].

وە ئێستاش لەسەرەتاوە با پەیڕەو و شوێنکەوتەی خەدیجە بین رضي الله عنها ئەو ئافرەتەی کە الله سبحانه وتعالى سەلامی بۆی نارد و مژدەی ماڵێکی لەبەهەشتی پێدا بە هۆی ئەوەی کە ڕاستەوخۆ باوەڕی بە الله تعالی هێنا وە بەردەوام بوو لەسەر ئەمە بە پاڵپشتی کردن و هاوکاری هاوسەرەکەی ڕەسول الله ﷺ.
وەهەروەها بە پەیڕەو و چاولێکەری عائیشە بین رضي الله عنها ئەو عائشەیەی کە بیر و هزرێکی لێهاتوانەی هەبوو وە خاوەن یاد

و هۆشیکی سەرسەڕهێنەر بووە کە لە ڕێگەیانەوە ژمارەیەکی زۆر و بەرچاوی فەرموودەی بۆ گواستوینەتەوە بە ئەندازەیەک کە کتێبخانە ئیسلامیەکەمان وەک ئێستای لێنەدەهات بێ ئەو زانستەی ئەو بۆی گێڕاوینەتەوە.

وە هەروەها جا بەڕاستی پێویستە کە شوێنکەوتە و پەیڕەوی هەموو دایکانی ئیمانداران بکەین وە بە جگەلە مانیش لە ئافرەتە چاکەکارەکانی دەوری ڕەسول الله ﷺ.

وە لەگەڵ ئەمەش بەڕاستی پێویستە لەسەرمان ئەی خوشکەکانم کە واز لە تاوانەکان بهێنین -بە گەورە و بچوکیەوە - وە لە جێگەی تاوانەکانمان ترسی الله تعالی لە دڵماندا بێت، بەتەنیا پشت مەبەستن بە ئاوات و خۆزگە جا بەڕاستی ئێمە دەستەبەری و دڵنیایی ئەوە نەدراوە پێمان کە کردەوەکانمان وەردەگیرێت وە لەوانەش نین کە مژدەی بەهەشتیان پێدراوە، بەڵکو لەسەرمان پێویستە کە پاڵنەری خۆمان بین بۆ چاکەکاری بەوەی کە الله تعالی لەسەری واجب کردووین وە بەوەی کە بەردەوام کۆشش بکەین بۆ ئەنجامدانی سونەتەکان و پەرستشەکانی بەدەر لە فەرزەکان.

وە لە کۆتایدا بەڕاستی من جارێکی تریش دەستبەرداربوون و وازهێنان لە دونیاتان ئەخەمەوە بیر وە ئامۆژگاریتان دەکەم بەوەی کە ئازاری نەهامەتی بگۆڕن بۆ شیرینی باوەڕ بە یادکردنەوەی ئەوەی کە ئەم ئازارە بەڕاستی لە پەروەردگار نزیکمان دەکاتەوە جا چ شتێک لەم ئازارە شیرینتر هەیە! وە با لەم ئافرەتانە بین کە دڵتەنگ دەبن کاتێک دەبینن هاوسەرەکانیان یان ڕۆڵەکانیان بە بێ شەهیدبوون لە گۆڕەپانی جەنگ گەڕاونەتەوە.

هەڵستن و ڕابن بە ئازایی و بوێری وە هەڵستن بە قوربانیدان لەم جەنگەدا هەروەک ئافرەتە چاکەکارەکان کردیان لەسەر دەمی ڕەسول الله ﷺ وە ئەوان ئەمەیان نەکردووە لەبەر کەمی ژمارەی پیاوان بەڵکو لەبەر خۆشەویستیان بۆ جیهاد و ئارەزوویان بۆ قوربانیدان لە پێناو الله تعالی و بەهەشت.

وە لەو ئافرەتە بەڕێز و پیرۆزانەش ئوم عیمارە بوو - نسیبەی کچی کەعبی ئەنصاڕی ئیمامی ذەهەبی ﵀ گێڕاویەتەوە بەوەی کە ئوم عیمارە لە جەنگی بەدر و حودەیبیە و حونەین و یەمامە ئامادە بووە، جا بە ئازایی و بوێریەوە شەڕی کرد تا ئەوەی دەستی پەڕێندرا لە جیهاد، وە ڕەسول الله ﷺ لەبارەیەوە فەرمووی: بەڕاستی شوێن و پێگەی نسیبەی کچی کەعب باشترە لە شوێن و پێگەی فلان و فلان [سیر أعلام النبلاء].

جا با ڕابمێنین و سەیری پێگەی خۆمان بکەین ئەی خوشکەکانم بە بەراورد بە ئەم ئافرەتە چاکەکارانە، پێغەمبەر ﷺ چی دەڵێت سەبارەت بە ئێمە؟

بەڕاستی پێشبڕکێکە لە قۆناغەکانی کۆتاییدایە جا ئەی خوشکە بەهادارەکەم بەردەوامبە لە هەوڵ و کۆششت هەرچەند کە توشی هیلاکی وستی بووی، وە پشت بەستوو بە الله تعالی ومتمانەت پێی هەبێت وە بەرگە بگرە و پشوو درێژ بە ئارامگرتن لەسەر ئەوەی کە توشت دێت لە پێناو پەروەردگار {إن الله مع الصابرين} [الأنفال: ٤٦] بەڕاستی الله تعالی لەگەڵ ئارامگرانە، وە بەگوڕ وتین بە بۆ پێشکەشکردنی هەموو ئەوەی کە پێویستە لە پیناو بەدەست هێنانی ڕەزامەندی پەروەردگارت وە ئامادەباشیت هەبێت بۆ قوربانیدان بە بەهادارترین و گرانترین شتی ژیانت، جا بێگومان ئەمە دڵت پاکژدەکاتەوە لە پەیوەست بوون بە هەرشتێک یان هەرکەسێک جگە لە الله تعالی.

وە بەڕاستی ئێمە هەر لە پێناو ئەمە هاتووین، تا گەشتەکەمان تەواو بکەین بەرەو لای الله تعالی! جا بەرەو پێش بڕۆ و ڕوکە کردەوەی چاکە وە تکا ونزاکەت بخەرە وەرگیراوەکان وە مژدەت لێبێت بە یەکێک لە دوو پاداشت و چاکەکان بە ویستی الله تعالی، سەرکەوتن یان شەهید بوون!

وە کۆتایی پێ دێنم بە ووشە و فەرمایشتە تەواو و ڕێکەکانی الله تعالی: {وجاهدوا في الله حقّ جهاده هو اجتباكم وما جعل عليكم في الدين من حرج ملة أبيكم إبراهيم هو سمّاكم المسلمين من قبل وفي هذا ليكون الرسول شهيدًا عليكم وتكونوا شهداء على الناس فأقيموا الصلاة وآتوا الزكاة واعتصموا بالله هو مولاكم فنعم المولى ونعم النصير} [الحج: ٧٨]، واتا: وە جیهاد بکەن و تێبکۆشن لە ڕێگەی الله تعالی بە شێوەیەی کە شیاوەتی ئەو ئێوەی هەڵبژاردووە و لە ئاییندا هیچ شتێکی گران و ئاستەنگی لەسەر دانەناوە ئەمە ئاینی باوەگەورەتان ئیبراهیمە وە لە پێشتر ئەو ناوی ناون موسڵمانان وە لەم قورئانەشدا تا پێغەمبەر ببێتە گەواهیدەر و شاهێد لەسەر ئێوە و ئێوەش ببنە شاهێد لەسەر خەڵکی جا ئێوەش نوێژبکەن و زەکات بدەن و پشتتان تەنها بە الله ببەستن بەڕاستی هەر ئەو یاریدە و پشتیوانتانە جا بەڕاستی باشترین پشتیوان و باشترین سەرخەرە.

پاڕانەوە

﴿پەروەردگارتان دەفەرموێت داوام لێ بکەن وەلامتان ئەدەمەوە ئەوانەی لوتبەرزن بەرامبەر پەرستنم سەرەنجام دەکرێنە دۆزەخەوە بەسەر شۆڕی﴾. [غافر: 60]

پاڕانەوە

: بريتيە لە پرسيارى بەندە لە پەروەردگارى وە داوا لێ كردنى ﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾ [البقرة: 186]،پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت: (پارانەوە خودى پەرستنە) [رواه الترمذي]، پارانەوە پەرستنێكە هەركەسيك بۆ جگە لە پەروەردگار ئەنجامى بدات ئەوا بەدڵنياييەوە هاوبەشێكى گەورەى بۆ الله بڕيارداوە.

ئادابەکانی پاڕانەوە وە هۆکارەکانی وەڵامدانەوە

- جەختکردنەوە لە الله
- پابەندبون و دڵنیابون لە وەڵامدانەوە
- دروستی و پاکی لە خواردن و خواردنەوە
- ستایشکردن لەسەر الله و صەڵاوات لەسەر پێغەمبەر ﷺ
- دەست بەرزکردنەوە و ڕاوەستان بەرەو قیبلە
- گەڕان بەدوای شوێن و کاتەکانی وەڵامدانەوە
- بەدڵ ئامادەبون وترس و ملکەچی

چەند کاتێکی باش بۆ پاڕانەوە

- یەك لەسەر سێی کۆتایی شەو
- پاڕانەوە لە ڕۆژی عەرەفە
- کاتی بەیەك گەیشتنی ڕیزەکان
- لە کۆتا کاتەکانی ڕۆژی هەینی
- لەکاتی گەشتکردن
- لەکاتی کڕنوش بردن
- لەکاتی بە ڕۆژووبون

النبأ

کاتێك باوەڕداران حیزبەكانیان بینی

وتەی دەنگیشێخی موجاهید
ئەبو حەسەنی موهاجیر الله بیپارێزێت

سوپاس بۆ الله كە لە قورئان فەرمویەتی: {وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَٰذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا} [الأحزاب: 22]، واتا (كاتێك ئەوان ئەو هەموو دەستە وگرۆهانەیان بینی گوتیان: ئەمە ئەوەیە كە الله و پێغەمبەرەكەی بەڵێنی پێداوین (كەئاوا دژایەتی ئایینەكەی دەكرێت و كافران ودووڕووەكان نەخشەو پیلان دەكێشن بۆ ڕیشەكەن كردنی)، دیارە كە الله و پێغەمبەرەكەی ڕاستیان فەرموو لەپێش هاتنیدا، بێگومان ئەو دژایەتییە باوەڕو ملكەچی نەبێت هیچی تری بۆ زیاد نەكردن)، وە شایەتی دەدەم بەوەی هیچ پەرستراوێك نیە بەحەق جگە لە الله هیچ هاوبەشێكی نیە وە شایەتی دەدەم كە موحەممەد بەندە ونێردراوی (الله)یە، الله ناردویەتی بەشمشێر لە پێش هاتنی قیامەت وەك مزگێنی دەر وئاگاداركەرەوەیەك وبانگخوازێك بۆ لای الله ئەوەش بەئیزنی خۆی وە ناردویەتی وەك ڕوناكیەك و ڕۆشناییەك، كە بەهۆیەوە بیانوو دەبڕێت ومیللەتی تەوحیدی پێ سەرخست، وە جیهادی كرد لەڕێگەی الله تاوەكو ئاین بەرپابوو، وە درورد وسەلام لەسەر خۆی خانەوادەكەی...لە پاشاندا؛

بەڕاستی لە سونەتە نەگۆڕەكانی الله تعالى تاقیكردنەوەی بەندە باوەڕدارەكانیەتی هەروەك هەواڵی پێداوین دەفەرموێت: {أَحَسِبَ النَّاسُ أَن يُتْرَكُوا أَن يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ * وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ} [العنكبوت: 2]، واتا: (ئایا خەڵكی وایانزانیوە، وازیان لێدەهێنرێت و پشتگوێ دەخرێن كە بڵێن ئیمان و باوەڕمان هێناوە، لەكاتێكدا ئەوان تاقی نەكرێنەوە و تووشی سزا و ئازار نەكرێن * سوێند بەالله بێگومان ئێمە ئەوانەی پێش ئەمانمان تاقیكردۆتەوە بە جۆرەها شێوە، تا الله تعالى (لە جیهانی واقیعدا) ئەوانەی ڕاستیان كردووە بیانناسێت و دەركەون، هەروەها درۆزنەكانیش دەبێت بناسێت و دەركەون).

وە الله تعالى دەفەرموێت: {وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُم بِبَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ} [محمد: 4]واتا: (ئەگەر الله بیویستایە خۆی تۆڵەی لێ دەسەندن، بەڵام دەیەوێت بەیەكتر تاقیان بكاتەوە، ئەوانەش لەپێناوی الله شەهید بوون، هەرگیز پاداشتی هەوڵ و كۆششیان بەزایە نادات) بۆیە پێویست بوو كە باوەڕدار گیانی خۆی بخاتەوە تاقیكردنەوەوە، هەروەك لە فەرمودەی قودسی هاتوە كە پێغەمبەر ﷺ لە پەروەردگاریەوە گێڕاویەتیەوە: (پەروەردگارم فەرمانی پێكردوم ئەوەی كەنازانن فێرتان بكەم لەوەی كە لەم ڕۆژەدا فێری كردوم هەرماڵێك كە خەڵاتم كردبێت بەبەندەیەك ئەوە بۆی حەڵاڵە، من بەندەكانی خۆمم هەموو لەسەر ڕێگای ڕاست وتەوحید دروست كردوە، كەچی شەیتانەكان هاتن بۆیان و لەدینی خۆیانیان لادان و ئەوەی بۆم حەڵاڵ كردبون حەڕامیان كرد لەسەریان، فەرمانیان پێ كردن كە هاوەڵم بۆ دابنێن بێ ئەوەی هیچ بەڵگەیەكم لەسەر دانابێت، الله تعالى تەماشای هەموو دانیشتوانی سەر زەوی كرد هەرهەمویانی لابێزرا چ عەرەبیان وچ عەجەمیان مەگەر كەمێك نەبێت لەپاشماوەی خاوەن كتێبەكان وفەرمووی: (ئەی موحەمەد من بۆیە تۆم ناردوە تاكو تۆ تاقیبكەمەوە و كەسانی تریشت پێ تاقیبكەمەوە، من نامەیەكم ناردۆتە سەر تۆ كە ئاو نایشواتەوە، چ لەخەودا چ لەبێداریدا دەیخوێنیتەوە، هەروەها الله فەرمانی پێكردوم كە قوڕەیش بسوتێنم [لەناویان بەرم]. منیش گوتم: پەروەردگار جا ئەگەر وابكەم ئەوانیش وەكو نان سەرم كەرت و پەرت دەكەن، ئەویش فەرمووی: (تۆش دەریانكە وەچۆن ئەوان دەریان كردی، لەگەڵیان بجەنگە ئێمە یارمەتیت دەدەین، تۆ سامانی خۆت ببەخشە ئێمەش پێت دەبەخشین، لەشكرێك بنێرە ئێمە پێنجی وەك ئەوت بۆ دەنێرین، بەوانەی كە گوێڕایەڵێت دەكەن، بجەنگە لەگەڵ ئەوانەی لێت یاخی بوون).

ئەو تاقیكردنەوەیەی كە ئەمڕۆ دەوڵەتی ئیسلامی پێیدا تێپەڕ دەبێت لە كۆبوونەوەی میللەتی كوفر وحیزبەكان تەنها ڕاستی بەڵێنی (الله)یە هیچ ناڵێین مەگەر ئەوەی كە پێشینەی چاك لە هاوەڵانی پێغەمبەر ﷺ گوتیان لەكاتی بینینی حیزبەكان: {هَٰذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا}.

بەڕاستی الله لەسورەتی بەقەرە دەفەرموێت:

{أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُم ۖ مَّسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّىٰ يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَىٰ نَصْرُ اللَّهِ ۗ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ} [البقرة: 214]، واتا: (ئایا لاتان وایە هەروا بە ئاسانی دەچنە بەهەشتەوە (بێ تەنگانە و ناخۆشی)؟! مەگەر نموونەی ئیماندارانی

بەڕاستی ڕافیزە کۆبوونەوە لەژێر ئاڵای خاچ

پێشووتان بۆ باس نەکراوە، کە تووشی شەڕو ناخۆشی و تەنگانەو گرانی و نەداری بوون و تەکانیان خواردوە و زۆریان بۆ هاتووە بەڕادایەک، هەتا پیغەمبەرەکەیان و ئەوانەی باوەڕیان هێناوە لەگەڵیدا، دەیانگوت: کەی پەروەردگار سەرکەوتن دەبەخشێت؟! ئیتر کەی الله یارمەتی دەنێرێت؟! ئاگاداربن و دڵنیابن بەڕاستی یارمەتی الله زۆر نزیکە)، الله ئەوەی ڕەتکردەوە کە گومانی پێچەوانەی ئەوە دەبات کە ناچنە بەهەشت تەنها دوای تاقیکردنەوە نەبێت هەروەك چۆن نەتەوەکانی پێشوو توشی نەهامەتی بوون ئەویش: پێویستی و هەژاریە، وە بەناخۆشی ئەویش: برسیەتی و نەخۆشیە، وە بە زیلزال ئەویش: بە ترسی دوژمنە، کاتێك حیزبەکان لە ساڵی خەندەق هاتن ئەوانیان بینی گوتیان ئەوەیە کە الله و ڕەسولەکەی بەڵێنیان پێدابووین وە الله وڕەسولەکەی ڕاستیانکرد، وە بزانن کە الله تاقیکردنەوە بەترس وە تاقیکرانەوە وەك چۆن ئەوانەی پێش خۆیان تاقیکرانەوە ئەوەش تەنها باوەڕ وملکەچی حوکمی (الله)ی بۆ زیادکردن، ئەوە حاڵی ئەمڕۆی موسڵمانە ڕاستگۆکانە هەروەك ئەوە حاڵی موسڵمانە ڕاستگۆکان بوو لە هەموو سەردەمێك، وە ئەو فیتنەیەی ئەمڕۆ موسڵمانانی پێتاقیدەکرێتەوە لە دەوڵەتی خیلافەت لەگەڵ ئەو کافرە خراپەکارانە ئەو هێرشبەرانەی سەر شەریعەتی ئیسلام، ئەوە وێنە و هاوشێوەی هەیە لەسەردەمی پێغەمبەر ﷺ، الله پێغەمبەرەکەی و باوەڕدارانی پێتاقیکردەوە وە الله ﷻ لەسەر ئەم ڕوداوانە وێنە وئایەتی ڕوشنی دابەزاند، وە پەرتوکەکانی سونەت نەخشێندراوە بەباسی زۆرێك لە ڕوداوەکان.

پێشەوا ئیبن تەیمیە رحمه الله دەڵێت: (بەڕاستی دەقەکانی قورئان وسونەت کە بریتین لە سەرچاوەی بانگەوازی محمد ﷺ بەگشتی باسی دروستکراوەکان و بەڵێنەکانی الله دەکەن لە قورئان وسونەتی پێغەمبەر کە توشی ئەم ئومەتە دێت هەروەك چۆن ئومەتەکانی پێشوو توشی هاتن وە الله چیرۆکی پێشینەکانی بۆ باسکردووین تا ببێت بەپەند بۆمان وحاڵی خۆمان بەحاڵی ئەوان بچوێنین وە پێوانەی کۆتایی ئومەت بکەین بەسەرەتاکەی تا باوەڕداری کۆتایی ئومەت وەك باوەڕداری سەرەتاکەی بێت) وتەکەی کۆتایی پێهات رحمه الله.

لەجەنگی بەدر پەروەردگارمان چیرۆکی پێغەمبەر ﷺ وهاوەڵە بەڕێزەکانیمان بۆ دەگێڕێتەوە و دەفەرموێت: {قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۚ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَن يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ} [ال عمران: 13]، واتا: (ئەی محمد ﷺ بەو خەڵکە بڵێ) بێگومان لەو دوو دەستەیەی کە لە (جەنگی بەدردا) ڕوو بە ڕووی یەکتر وەستان نیشانە وپەندێکی گەورە بوو بۆتان، دەستەیەکیان لە پێناوی الله دەجەنگان، دەستەکەی تریان بێ باوەڕبوون، ئیمانداران لەبەر چاوی ئەواندا دوو ئەوەندەیان دەنواند (لە مەیدانی جەنگدا بەچاوی بینایی و بینین)، (الله فریشتەیشی دابەزاند بۆ یارمەتی ئیمانداران)، الله پشتگیری (هەر دەستەیەک)و هەرکەسێک بیەوێت دەیکات، بەڕاستی ئا لەو یارمەتیەدا پەند و ئامۆژگاری هەیە بۆ ئەوانەی کە بینایی خۆیان بەکاردەهێنن و بەوردیی بیردەکەنەوە (کە چۆن کۆمەڵێکی کەم زاڵ بوون بەسەر کۆمەڵێکی زۆردا).

وە باسی ئەوەی بۆ کردوین کە گەمارۆی بەنی نەضیریان دا وفەرموی: {هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِن دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا ۖ وَظَنُّوا أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا ۖ وَقَذَفَ

ئەمڕۆ ئەوان یەکگرتون بەیانی پەرت وبڵاودەبن

فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ ۚ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ} [الحشر: 2]، واتا: (الله ئەو زاتەیە، ئەوانەی بێباوەڕبوون لە خاوەنانی کتێب، هەڵیکەندن لە شوێنەواریان و ناچاری کۆچی کردن لە یەکەم دەست پێکردنی کۆکردنەوەو دەرکردنیاندا، ئێوە بەتەما نەبوون و گومانتان نەدەبرد ئاوا بەئاسانی بڕۆن، ئەوانیش گومانیان وابوو کە بەڕاستی قەڵاکانیان بەرگریان دەکات لە ویست و فەرمانی الله، ئەوسا ئیتر لە لایەکەوە الله بەڵای بەسەر هێنان کە بەخەیاڵیاندا نەهاتبوون و حسابیان بۆ نەکردبوو، ئەوسا الله ترسێکی فڕێدایە دڵیانەوە، بەناچاری دەستیان کرد بەکاولکردنی خانووبەرەو ماڵەکانیان بەدەستی خۆیان و دەستی ئیمانداران، کەواتە: ئەی خاوەن بیروهۆش و دوور بینەکان دەرس و پەندو ئامۆژگاری وەربگرن (جوولەکە هەروا بۆیان ناچێتە سەر)).

الله فەرمانی پێکردوین تا پەند وەربگرین لە حاڵی پێشووی ئەم ئومەتە و ئومەتەکانی پێشوو پاشان لەچەندین شوێنی قورئان الله باسی ئەوەی کردوە کە سونەت وڕێبازی الله لەسەر ئومەتەکان نەگۆڕە ونەریتێکی بەردەوامە، الله تعالى دەفەرموێت: {وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا * سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا} [الفتح: 22،23]، واتا: (خۆ ئەگەر ئەوانەی بێباوەڕبوون دژی ئێوە جەنگیان بەرپا بکردایە، ئەوەدەشکان و هەڵدەهاتن، پاشان دۆست و پشتگیرێکیان نەدەبوو * (شکست و هەڵاتنی کافران لەجەنگی موسوڵماناندا) هەردەم بەرنامەو یاسای الله بەڕاستی هەروا بووەلەزووەوە، هەرگیز نابینیت بەرنامەو یاسای الله گۆڕانی بەسەردا بێت).

بەڕاستی لەسەر هەموو موجاهیدێکی دەوڵەتی ئیسلام پێویستە کە پەند وەربگرێت لە سونەتی الله وڕۆژەکانی لەسەر بەندەکانی بەتایبەتی لەسەر ئەم هەڵمەتە خراپەکارە وستەمکارە بۆ سەر خاکی ئیسلام و خاکی خیلافەت، بەڕاستی نیفاق ودووڕویی دەرکەوت لەسەریەوە وە کوفر لە کەڵبەکانی خۆی شاردوەتەوە، وە مونافیقەکان وئەوانەی دڵ نەخۆشن گوتیان ئەوەی الله وڕەسولەکەی پەیمانیان پێداوین تەنها لەخۆباییبونە، وە هەرگیز حیزبی الله و ڕەسولەکەی زاڵ نابن، ئەوەش لەدڵیان ڕازایەوە و گومانی خراپیان برد وە بەڕاستی گەڵێکی تیاچوون ئەوانە، وە ئاراستەو پەند لەم ڕوداوە گەورانە ئەوەیە کە چۆن موسڵمانان لەگەڵ پێغەمبەر ﷺ تاقیکرانەوە لە غەزوەی ئەحزاب!

بەڕاستی الله تیایدا سوڕەتێکی دابەزاند کە باسی ئەو غەزوەی دەکرد کە الله هەر خۆی حیزبەکەی خۆی سەرخست و سەربازەکانی شکۆمەند کرد و شکستی بە حیزبەکان هێنا بەبێ جەنگ، بەڵکو بە خۆڕاگری باوەڕداران بەرامبەر بە دوژمنانیان، هەروەك حاڵی ئەمڕۆی ڕەققە وموسڵ و تەلەعفەر نزیکە لەو حاڵەتە وهاوشێوەیە.

وە بەڕاستی ئەمڕۆ خەڵکەکە دابەشبوونە هەروەك لە ساڵی خەندەق دابەشبوون، کە موسڵمانان لە غەزوەی ئەحزاب هەمو موشریکەکانی دەوروبەریان لەسەریان کۆبوونەوە و بەکۆمەڵەکانیانەوە هاتن بەرەو مەدینە بۆ ئەوەی دەستی بەسەر دابگرن بۆیە قوڕیش و هاوپەیمانەکانی لە بەنی ئەسەد و ئەشجەع و فەزارە و جگە لەوانش لە هۆزەکانی نەجد کۆبونەوە، بەهەمان شێوە جوولەکەی بەنی قوڕەیزە وبەنی نەضیر، کە پێغەمبەر ﷺ دەریکردن پێش ئەوە هەروەك الله تعالى لە سوڕەتی حەشر باسی کردوە، لە غەزوەی ئەحزاب هاتن بۆلای بەنی قوڕەیزە کە ئەوان هاوپەیمان بوون لەگەڵ پێغەمبەر ﷺ وە هاوسێی نزیکی بوون لە مەدینە زۆری نەخایاند تا بەنی قوڕەیزە پەیمانەکەیان هەڵوەشاندەوە وچونە ناو حیزبەکان، ئەو هەموو حیزبە کۆبوونەوە کە چەندەها بەرامبەری موسڵمانان بوون لە ژمارە وکەرستە، بۆیە پێغەمبەر منداڵ و ئافرەتانی کۆکردەوە لە قەڵاکانی مەدینە وپشتی کردنە چیای سەلع، وە لەنێوان خۆی ودوژمن چاڵی هەڵکەند وە دوژمن لەهەمو وبەرزایی ونزمایيەك دەورەیان دابوو،

کەدوژمنێکی سەرسەخت بوو ئەگەر زاڵبووبا بەسەر باوەڕداران ئەوە گەورەترین زیانی کوشندەیان لێدەدان!

وە لە ڕوداوەکانی ئەمڕۆ؛ حیزبە دوژمنەکان کۆبوونەوە لە خاچپەرستان ومولحیدەکان وڕافیزە وجگە لەوانیش لە مورتەدان وە هاتن بە فڕۆکە وکەشتیگەل وهەرچی لەتوانایان هەبوو مەبەستیان خاکی موسڵمانانە ودەستگرتنە بەسەری کە بەڕاستی لەهەموو لایەکەوە گەمارۆیان داوە هەروەك پەروەردگارمان لە باسی حیزبەکان دەفەرموێت: {إِذْ جَاءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا - هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا}، پێشەوا ئیبن کەثیر ﵀ لە ڕاڤەی ئەم ئایەتەدا دەڵێت: (الله تعالی باسی ئەو حاڵتەمان بۆدەکات، کاتێك حیزبەکان دابەزینە دەوروبەری شاری مەدینە، وە موسڵمانان ئابڵۆقەدرابوون ولەوپەڕی ناخۆشی بوون وە پێغەمبەر ﷺ لەناویان بوو؛ ئەوان تاقیکرانەوە وتوشی ترسێکی توند بوون، ئا لەوکاتەدا نیفاق دەرکەوت، ئەوانەش کە دڵیان نەخۆشبوو ئەوەی لەدڵیان بوو دەریانکرد، هەرچی مونافیقە، نیفاقەکەی دەرکەوت، وەئەوانەش کە گومان وشوبهەیان لەدڵدا بوو، حاڵیان لاوازبوو قسەیان دەکرد بەو نەخۆشیەی کە لەدڵیاندا بوو لەبەر لاوازی باوەڕیان، و توندی وسەختی ئەو حاڵەی کەتیایدا بوون) وتەکەی کۆتایی هات ﵀.

بەڕاستی ئەمڕۆ خەڵك ڕویانکردوەتە هەموو مەزهەبێك، وخۆبەگەورەزانان وسەرلێشێوان گومانی خراپیان برد، ئەوەیان؛ گوماندەبات کە هیچ کەسێك لەموجاهیدان ناتوانێت بوەستێت بەرامبەر بە حیزبەکان وەی ئەهلی ئیسلام تیادەچێت، وە ئەوەش؛ گوماندەبات ئەگەر بەرامبەر حیزبەکان بوەستن دەشکێن ودەوریان دەدەن چۆن بازنی دەست دەورەی دەست دەدات، وە ئەوەش؛ گومان دەبات کە خاکی عێراق وشام وجگە لەوانەش لە خاکەکانی ئیسلام چیتر شوێنی مانەوە نیە بۆ موسڵمانان وە لەژێر دەسەڵاتی دەوڵەتی ئیسلام نامێنێتەوە بیر لە ڕاکردن دەکاتەوە بۆ خاکی کوفر، ئەوەش؛ گومانی وایە کە ئەوەی گێڕەڕەوەی فەرمودەکانی پێغەمبەر هەواڵ ومزگێنیان پێداوین ئەوە تەنها هیوای درۆیە وخوڕافیاتە، پاشان الله تعالی باسی کۆمەڵەیەك لە مونافیقان دەکات کە لەسەربازگەی موسڵمانان بوون لە جەنگی ئەحزاب: {وَإِذ قالَت طائِفَةٌ مِنهُم يا أَهلَ يَثرِبَ لا مُقامَ لَكُم فارجِعوا}.

کاتێك پێغەمبەر ﷺ موسڵمانانی ڕێکدەخست لەلای چیای سەلع وخەندەقیشی خستە نێوان خۆی ودوژمن کۆمەڵێك گوتیان: لێرە شوێنتان نیە لەبەر زۆری دوژمن بگەڕێنەوە بۆ مەدینە، وە گوترا: شوێنتان نەماوە لەسەر ئاینی محمد بگەڕێنەوە بۆ ئاینی شیرك، وەگوترا: شوێنتان نیە بۆ کوشتار وجەنگ بگەڕێنەوە وداوای ئەمان وپەنادان بکەن لە کافران، پاشان الله باسی حاڵی مونافیقان دەکات لەم غەزوەیە و لەچەندین شوێن باسی وتەکانیان دەکات؛ هەندێك جار دەڵێن: ئێوە ئێمەتان هێنا بۆ ئێرە وئاماژەتان پێکردین بە خۆڕاگری لەم سەنگەرە تا ئەو کاتە ئەگەر بێتو پێش ئەوە گەشتمان بکردایە توشی ئەو حاڵە نەدەبووین، وە هەندێك جار دەڵێن: ئێوە لەگەڵ کەمی ژمارەتان و لاوازیتان دەتانەوێت دوژمن بشکێنن بەڕاستی ئێوە بەئاینەکەتان هەڵخەڵەتاون، هەروەك الله تعالی دەفەرموێت: (إِذ يَقولُ المُنافِقونَ وَالَّذينَ في قُلوبِهِم مَرَضٌ غَرَّ هؤُلاءِ دينُهُم وَمَن يَتَوَكَّل عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزيزٌ حَكيمٌ)، واتا (کاتێك مونافیقەکان و ئەوانەی کە دڵیان نەخۆشە دەڵێن ئەوانە ئاینەکەیان هەڵیخەڵەتاندون، بەڕاستی ئەوەی پشتببەستێت بە الله ئەوە الله خۆی عەزیز وحەکیمە).

وە هەندێك جار دەڵێن: ئێوە شێتن وعەقڵتان نیە دەتانەوێت خۆتان وئەو خەڵکە بەتیاچوون بدەن، وە هەندێك جار جۆرەها وتەی ئازاردەری توند دەڵێن، دوای ئەوەی الله لە سوڕەتی ئەحزاب باسی حاڵی مونافیقان و باوەڕدارانی کرد هانی بەندە باوەڕداراەکانی دا بۆ شوێنکەوتنی پێغەمبەر ﷺ لەم ڕوداوانە وە فەرموی: (لَقَد كانَ لَكُم في رَسولِ اللَّهِ أُسوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كانَ يَرجُو اللَّهَ وَاليَومَ الآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثيرًا)، الله هەواڵی پێداین کە ئەوانەی تاقیدەکرێنەوە بەدوژمن هەروەك چۆن پێغەمبەر تاقیکرایەوە ئەوە باشترین قدوەیان هەیە لەم بوارە کاتێك تاقیکرانەوە وەك چۆن ئەو تاقیکرایەوە ئەوە با چاو لەو بکەن لە پشتبەستن بە الله وئارامگری وە واگومان نەبەن کە ئەمە خراپەیە بۆخاوەنەکەی وبێڕێزیە بۆی ئەگەر ئەوا بوایە ئەوە پێغەمبەر ﷺ تاقینەدەکرایەوە بەڵکو بەهۆیەوە پلەی بەرز بەدەست دێت ودەبێتە هۆی پاکبوونەوە لەتاوان بۆ ئەوانەی کە هیوای لای الله و ڕۆژی دواییان هەیە و زۆر یادی الله دەکەن.

پێشەوا ئیبن تەیمیە لە ڕاڤەی ئەم ئایەتە دەڵێت: (لەم ئایەتە پیرۆزە ئەسڵێکی گەورە هەیە بۆ چاولێکردن وشوێنکەوتنی پێغەمبەر ﷺ لە گفتار وکردارەکان وڕەوشەکانی لەبەر ئەوە الله فەرمانی کرد بە شوێنکەوتنی پێغەمبەر ﷺ لەڕۆژی ئەحزاب لە ئارامگری وخۆڕاگری وسەنگەرنشینی و جیهاد و چاوەڕوانی سەرکەوتن وڕزگاری لەلایەن پەروەردگار ﷻ تا ڕۆژی دوایی لەبەرئەوەیە کە الله بەوانەی کە توشی ترس وناخۆشی بوون لەڕۆژی ئەحزاب پێی فەرمون: {لَقَد كانَ لَكُم في رَسولِ اللَّهِ أُسوَةٌ حَسَنَةٌ} واتا: ئەگەر چاوتان کردبا لەو وبتانکردبا بە پێشەوای خۆتان بۆیە فەرموی: {لِمَن كانَ يَرجُو اللَّهَ وَاليَومَ الآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثيرًا}). کۆتایی هات وتەکەی ﵀.

بەڕاستی الله حیزبەکانی شکاند لە ساڵی غەزوەی خەندەق کاتێك بایەکی ساردی وشکی بۆناردن وە کاتێك دڵەکانیانی بەش بەش کرد وهیچ چاکەیەکیان بەدەست نەهێنا هەروەك الله دەفەرموێت: {وَرَدَّ اللَّهُ الَّذينَ كَفَروا بِغَيظِهِم لَم يَنالوا خَيرًا وَكَفَى اللَّهُ المُؤمِنينَ القِتالَ وَكانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزيزًا} [الأحزاب: 25]، واتا: (الله کافرانی تێکشکاند وگێڕانیەوە دواوە بەخۆیان وکینە وبوغزیانەوە، هیچ جۆرە خەیرێکیان دەست نەکەوت، هەر الله خۆی ئیماندارانی لەجەنگ پاراست (هەر خۆێشی بە باو باران و لەشکری تایبەتی کافرانی تێکشکاند)، جا هەمیشەو بەردەوام الله بەهێزەو بەدەسەڵاتە)، داوا دەکەین لە الله ڕوی حیزبەکان بسوڕێنێت لە ئاراستەی دەوڵەتی ئیسلامی وبەرپەرچیان بداتەوە هەروەك ڕوی وەرگەڕاندن لە پێغەمبەر صلی الله وهاوەڵە بەڕێزەکانی ﵃.

ئارامگربن وپێچەسپاوبن ئەی سەربازانی خیلافە

یا پەروەردگاری کەعبە لێخۆشبوونت * بەشکۆمەندی خۆت ڕاستیمان پێببەخشە

وە بەفەزڵی خۆت تاجی سەرکەوتنمان لەسەر بکە * وە جلی سزا بپۆشە بە کۆمەڵی کافران

بەڕاستی هەموو تاکێك ملکەچ بوو * بۆ شکۆمەندیت گەردەنمان کەچ کرد

ئەی سەربازی خیلافەت:

بیربکەوە وپەندوەربگرە لەوەی دەگوزەرێ لەدەورت لەڕوداوەکان بیربکەوە پاشان ببینە وبزانە سوێند بە الله هیچ نیە تەنها یەك مردن نەبێت وە یەك کوژران نەبێت، بۆیە سەربەرزبە بەئاینەکەت وە دەستگرتوو بە بە ئیمانەکەت، بەڵکو بگەیتە پەروەردگارت و لێت ڕازی بێت تۆ ڕوو بەرەو پێش بیت وپشت هەڵکردوو نەبویت، **ئاگاداربە ئەی سەربازی خیلافەت** ئاگاداربە لەو دانیشتنانەی شوێنی ئاشوبە وفیتنەیە خۆت لێی بپارێزە ودەست بگرە بەوەسێتی پێغەمبەرەکەﷺ کە فەرموی: (ئەوەی گوێڕایەڵیم بکات گوێڕایەڵی (الله)ی کردوە، وە ئەوەی سەرپێچیم بکات سەرپێچی (الله)ی کردوە، وە هەرکەسێك گوێڕایەڵی ئەمیر بکات ئەوا گوێڕایەڵی منی کردوە، وە هەرکەسێك سەرپێچی ئەمیر بکات سەرپێچی منی کردوە).

وە لێرەدا لەبیرمان نەچێت کە بەبیری برا موجاهیدەکانمان بەتایبەتی وئەهلی ئیسلام بێنینەوە بەگشتی بەوەی کە ئەوەی ماوە لەم مانگە پیرۆزە لە دەستیان نەچێت ودەستی پێوەبگرن کە الله لەبارەیدا فەرموی: (شَهرُ رَمَضانَ الّذي أُنزِلَ فيهِ القُرآنُ هُدًى لِلنّاسِ وَبَيِّناتٍ مِنَ الهُدى وَالفُرقانِ).

لەو چاکانەی الله ﷻ بەخشیوێتی بەبەندە بڕوادارەکانی ئەوەیە کە گەیاندونی بەم وەرزە پڕ خێرە بۆئەوەی نەفسیان پاك بکەنەوە لەهەموو گوناه و پیسیەك کەلکاوە پێوەی تا ببێتە نەفسێکی پاکی بێگەرد ودەستپێشخەری بکەن بۆ کردەوەی چاکە وڕۆژە دیاریکراوەکانی بقۆزنەوە، پێغەمبەر ﷺ فەرمویەتی: (کاتێك ڕەمەزان هات دەرگاکانی بەهەشت دەکرێنەوە وە دەرگاکانی دۆزەخ دادەخرێت وشەیتانەکان دەبەسترێنەوە)، جا پیرۆزبێ لەوکەسەی گەیشت بەو مانگە وڕوی خۆی یەکلاکردبێتەوە بۆ الله لەهەمان کاتدا ئەو کەسە چاکەکاربێت شوێنی ئاینی ئیبراهیم کەوتبێ بەڕاستی وپاکی، پیرۆزبێ بێ لەوکەسەی کاری کردوە بەهەموو شەریعەتەکانی ئیسلام، پیرۆزبێ لەوکەسەی جێگرە لەسەر کیتابی الله، پیرۆزبێ لەوکەسەی وەڵامی بانگەوازی (الله)ی داوەتەوە وباوەڕی بە پێغەمبەرانی هێناوە وە جیهادی دوژمنانی کردوە وبەڵێنەکانی بەڕاست داناوە.

ئەی سەربازانی خیلافەتی دەستگرتوو بەپشکۆی ئاگر:

وخۆگرو جێگیر لەسەر پەیمان ئەی ئەوانەی کە دەزانن ئەم مەنزڵگای دونیایە هیچ نیە جگە لەوەی کە مەنزڵی تاقیکردنەوەیە وەك الله تعالی دەفەرموێت: (سوێندبیت بە الله تاقیتان دەکەینەوە تا دەربخەین موجاهیدان وخۆڕاگرانتان وە تا هەواڵتان چی یە ئاشکرای بکەین).

ڕەحمەتی الله تان لێ بێت بزانن ئێوەن ئەمڕۆ کەتیبەی ئیسلام و کاروانەکەی ڕوی هاوپەیمانانی کوفرن جا بەخۆڕاگریتان وئارامگرتنتان عیزەت وسەربەرزیە بۆ ئیسلام وە سەرکەوتنە بۆ موسڵمانان ودەوڵەتەکەیان جا چاکەی خۆتان پیشانی الله بدەن.

ئەی شێرە ئازاکانی موصل وڕەققە وتەلەعفەر

ئەی دروشمی سەربەرزی وشانازی ئەی دروشمی توڕەیی کافر

وفاجیران بارك الله بۆ ئەو دەستە بەدەستنوێژانە بۆ ئەو ڕووە گەشانە، هەڵمەت بەرنە سەر ڕافیزە ومورتەدان، توندی بکەنە سەریان وهێرشیان بۆبەرن وەك هێرشی پیاوێکی ئازا، کەسێك زەلیل نەبوە پەنای بۆ دروستکار وپشتوپەناکەی هێنابێت، سەربەرزیش نەبوە کەسێك پەنای بۆ غەیری ئەو بردبێت، ئێوە دەجەنگن لەپێناو ڕێگای الله هەرکەسێك کوفر بکات بەالله، گیانتان دەکەنە قوربانی بۆ نزیك بونەوە لە الله (نحسبکم والله حسیبکم) بۆیە نیەتەکانتان نوێ بکەنەوە وە ناخ و پەنهانتان چاك بکەنەوە وسەبربگرن لەسەر ژانی برینەکان وەئارامبگرن وبشکێنن لوتی دۆست وخۆشەویستانی شەیتان وە تەقوای الله بکەن چونکە بەڕاستی باشترین زەخیرەیە لەجەنگدا وە باشترین نەخشەیە بەڵکو سەرفرازبن وە بەراستی سەرکەوتن سەبر و ئارامی ساتێکە پاشان پاشەڕۆژ بۆ ئێوەیە بە ئیزنی الله.

وە ئەی سەربازانی خیلافەت لەویلایەتەکانی دیجلە و بادیە و صەلاحەدین و دیالی و کەرکوك و بەغداد و باکور و باشوری ئەی سەربازانی ئیسلام لە فەلوجە و ئەنبار و فورات؛

ئاگاداربن بەسەرتانەوە نەڕوات شەوانی ئەم مانگە پیرۆزە ئیلا جۆرەها شێوەی کوشتن و کاولکاریتان چەشتبێ بە پارچەکانی ڕفیزە و مورتەدان، ئا ئەوە ئەوان هاتونەتە مەیدانتان چ خۆشی لەژیانێك هەیە کەوا نەوەکانی مەجوس بگەڕێن بەناو وڵاتەکانتاندا وڵاتێك کە بەشەرعی الله حوکمی تیاکراوە، بۆیە بۆسە وبۆمبرێژکراوەکانتان توندوتۆڵکەن و ملەکان لێ بکەنەوە لێیاندەن بەنیشان شکێنەکان وکۆمەڵەکانیان خاپوربکەن بەگەردەلولی بۆمبرێژکراوەکان.

وە ئەی سەربازانی خیلافەت لە ویلایەتەکانی حەلەب و خەیر و بەرەکە و حیمص و حەما و دیمەشق؛

ئەی نەوەکانی خالید و ئەبو عوبەیدە ئەی پاڵەوانەکانی ئیسلام وشێرەکانی هەڵمەت، بکوژن وبیانگرن و لەدەستان نەچن نوصەیریەکان وموليحدانی پەکەکە ومورتەدانی صەحەوات لەشام هەڵمەت بەرنە سەریان وەك هەڵمەتی شێرە تورەکان ولەهەموو دەرگایەکەوە بڕۆن بۆیان، بەشی خۆتان لەدەست نەچێت لەم مانگە، بەرەو ڕوی پەروەردگارتان بڕۆن بەگەردن کەچی و گوێڕایەڵانە و ڕووبەڕووی شەهیدی ببنەوە وداوای بکەن: (پێشبڕکێ بکەن بۆ لێبوردنێك لەلایەن پەروەردگارتان وە بۆبەهەشتێك کە پانتاییەکەی بەئەندازەی ئاسمانەکان وزەویە ئامادەکراوە بۆ تەقواداران).

وە ئەی سەربازانی ئیسلام لەویلایەتەکانی سەینا و میسر و خۆڕاسان و یەمەن و ڕۆژئاوای ئەفریقیا و سۆمال و لیبیا و تونس و جەزائیر و هەموو شوێنەکان؛

لەجیهادەکەتان بەردەوام بن و دەستبگرن بەمۆڵگە و سەنگەرەکانتان بۆ کاتژمێرێك لەڕۆژ دوژمنانی الله مۆڵەت مەدەن هەوڵدەن و تێکۆشن بۆ بەرپاکردنی شەرع و حوکمی الله لە زەوی، چونکە ئامانجی جیهادەکەمان بریتیە لەوەی دین وحوکم تەنها بۆ الله بێت وزەوی و هەموو زەوی بەشەرعی الله حوکم بکرێ.

وە ئەی کوڕانی خیلافەت لەرۆژهەلاتی ئاسیا؛

پیرۆزبایی فەتحی شاری (ماڕاوی)تان لێ دەکەین، الله الله بەوەی پێچەسپاوبن وشوکری ئەو چاکەیە بکەن کە الله منەتی کردە سەرتان وە بەداواکردنی یارمەتی لە الله بدەن لەدوژمنانتان چونکە هەر خۆی بەسە بۆتان وباشترین پشت وپەنا وسەرخەرتانە.

وە بۆ سەربازە چاونەترسەکان لەدوژمن کوڕانی ئەهلی سونە لەسەربازانی خیلافەت لەخاکی فارس؛

بەرەکەتی الله لەوکارەتان بەدوژمنانی میلەت ودین بەڕاستی شیفای دڵەکانتان دا وە بەڕاستی خۆشی و شادیتان خستە دڵی موسڵمانان وە ئەوەی موشریکان لێی دەترسان هێناتانە دی، بۆیە بەردەوام بن لەهێرشەکانتان چونکە ماڵی دەوڵەتی مەجوسیەکان لاوازترە لە ماڵی جالجالۆکە.

وە بۆ برایانی عەقیدە و ئیمان لە ئەوروپا و ئەمریکا و ڕوسیا و ئوسترالیا و وڵاتانی تر

بەڕاستی براکانتان لەزەوی ئێوە بیانوو بڕیان کردن، ئێوەش شوێن پێی ئەوان هەڵگرن وشوێنکەوتەیان بن لە کارەکانیان وە بزانن بەڕاستی بەهەشت لەژێر سێبەری شمشێرەکانە.

وە ئەی برا زیندانی ودیلەکانمان لەهەرشوێنێك هەن

سوێند بەالله هیچ ڕۆژێك لەبیرمان نەکردون وە لەبیرتان ناکەین مافتان لەسەرمانە بۆیە سەبر و ئارام بگرن و پێچەسپاوبن لەچاکە زیاتر هیچ مەڵێن چونکە بەڕاستی پاداشتی گەورە لەگەڵ ناخۆشی گەورەدایە، وە بەڕاستی ئەگەر الله تعالی کەسانێکی خۆش بوێ تاقیاندەکاتەوە جا هەرکەسێك لەوانە ڕازی بێت ڕازی بونی بۆ هەیە وە هەرکەسێ ناڕازی و تورە بێت تورەبونی بۆ هەیە، وە زۆر دوعا بکەن و بپاڕێنەوە لەم مانگە پیرۆزە بەوەی پەروەردگاری وردبین وشارەزا دەرگایەکی ڕزگاریتان لێ بکاتەوە وە داوای لێ بکەن بە منەتی خۆی سەبر وخۆڕاگری ودەسەڵات ببەخشێت بە برا موجاهیدەکانتان وە ئێمەش بە ئیزنی الله هەموو هەوڵ وکۆششێ دەکەین بۆ ڕزگارکردنتان.

پەروەردگارمان لە گوناهەکانمان وە زیادەڕەویمان لە کاروبارماندا خۆشبە و پێکانمان جێگیر بکە (لە جەنگدا) و سەرمان بخە بەسەر کۆمەڵی کافراندا، ئەمەش دوا وتەمانە سوپاس بۆ پەروەردگاری جیهانیان.

ڕافیزەی دوازدە ئیمام

بتەکانیان دەخۆن

بەشی 5 لە زنجیرە وتاری

”دامەزراندنی دەوڵەتی ئیسلامی“

لە سێ حەڵقەی پێشوو لەم زنجیرە باسەدا باسی پەرەسەندنی ئاینی ڕافیزەی دوازدە ئیمامی موشریکمان کرد، کە چۆن ئەو ئاینە دامەزراوە هەموی لەسەر بناغەی پوچ دامەزراوە ئەویش (پێشەوایەتی خوایی)، کە حەقی پێشەوایەتی بچوك دەکاتەوە لە کۆمەڵەیەك لەخەڵکی لایان وایە کە ئەوان شیاوی ئەوەن بە بەڵێنێك لەلایەن الله تعالى، وە وەسیەتی پێغەمبەر ﷺ.

وە ئەوەمان دۆزیەوە کە چۆن ئەوان بەگوێرەی سەردەم کەم وزیادیان دەکرد لە ئاینەکەیان، ئەوەش لەبەر پێویستیەکانی بنچینەی ئاینەکەیان، وە پێویستی بەردەوامیان بۆ پتەوکردنی بەدرۆ وخوڕافیات، لەوانە دانانی کەسێك وەك پێشەوا کە هەر لەدایك نەبوە، وە چیرۆکی ونبونیان بۆ دروستکرد، پاشان چیرۆکەکەیان پەیوەست کرد بە چیرۆکی عبدالله مەهدی ئەوەی کە موسڵمانان لە کۆتایی زەمان دەیکەن بە پێشەوا، تا جەنگی دەجال ئەو موشریکەکانەش بکەن کە لەگەڵ دەجالن.

وە لەم حەڵقەیەی کۆتایی هەوڵدەدەین کە باسی ئەزمونی ڕافیزەی دوازدە ئیمامی بکەین لە هەوڵدانیان -بەگومانی خۆیان- بۆ دامەزراندنی دەوڵەتی ئیسلامی، تا چیرۆکی پەرەسەندنی ئاینی ئەو گەلە، تا دەگەین بە کۆتا شت کە تاغوتەکانیان پێی گەیشتوون لە درۆ وفڕ وفێڵ، ئەویش بیردۆزی (ویلایەتی فەقیهە) کە ڕژێمی سیاسی ئێستای دەوڵەتی ئێرانی ڕافیزی لەسەری دەڕوات، کە ڕافیزە دەیەوێت گشتگیری بکات لەهەموو ئەو ناوچانەی دەسەڵاتی بەسەردا هەیە.

کۆتایی ڕێگای گومڕایی.. هەڵدێر

پێشینە تاغوتەکانی ڕافیزە ئەم بیردۆزەی (پێشەوایەتی خوایی) یان بەدەرخست وەك هۆکارێك بۆ دەرچوون لەسەر پێشەواکانی

تاغوتی ڕافیزی عەلی خامەنەیی ئەمیری ئێستایانە لە (ویلایەتی فەقیە)

سەردەمی خۆیان، وە ڕاکێشانی سەرخەر وشوێنکەوتوەکانیان، بە ڕازیکردنیان بەوەی کە دەوڵەتی ئیسلامی دانامەزرێت وەك سەردەمی یەکەم، ئیلا دەبێت پیاوانێك لە ئەهلی بەیتی پێغەمبەر ﷺ هەڵسن بەدامەزراندنی، کە ئەوان ئەوانە بە دەستپاکەکانی ڕێبازی پێغەمبەرایەتی دەزانن، وە بەمیراتگری پێغەمبەرانیان دادەنێن، وە هەر ئەوان شیاوی ئەوەن لەبەر بوونی هەندێك سیفەت بەگومانی خۆیان وەك: بێ گوناهی وزانینی زانستی نادیار (الغیب) و جگە لەوانەش.

بەجۆرێك هەرکەسێك هەڵسێت بە دادوەری لەنێوانیان یان لەبارەی ئاین فتوایان بۆ بدات یان هەڵسێت بە شەریعەتەکانی ئاین وەك نوێژی بەکۆمەڵ و زەکات و جیهاد و جگەلەوانەش ئەوە ئەو کەسە تاغوتە، جگە لە پێشەواکانی خۆیان یان ئەوانەی کە پێشەواکانیان هەڵیانبژاردوون بۆ جێبەجێکردنی ئەم کارە، ئەوەش تەڵەیەك بوو کەخۆیان تێی کەوتن بەهۆی پچڕان و نەمانی پێشەواکانیان، وە گومبوونیان لەزەوی بەتەواوەتی، لەگەڵ ئەوەش کە پەیوەندی بەوە هەیە -لەسەر بناغە پوچەکەیان- بە واجبوونی مانەوەی خەڵکی بێ کۆمەڵە و پێشەوایەك کە کۆبنەوە لەدەوری، ونوێژی لەدوا بکەن، و جەنگی دوژمن بکەن لەدوایەوە، وە نە دادوەرێك کە دادوەری بکات لە نێوانیان، جگە لە پەکخستنی حوکمەکانی شەریعەت، وملکەچ بوون بە بۆ حوکمەکانی تاغوتەکان، و پەکخستنی شەعائیرەکانی ئاین، وخوێندنی زانستەکانی، ئەوەش هەموو بۆ فەراهەمکردنی ئەو ڕەوشەی کە گومانیان وایە واجبە پێشەوا نادیارەکەیان دەرکەوێت و حوکمیان بکات، وپێش نوێژیان بۆ بکات، وبەڕێوەیان ببات بە دادگەری وحوکمی ئەوانە بکات بەشەریعەت.

لە (پێشەوایەتی بێگوناه) بۆ (ویلایەتی فەقیه)

نەوە دوای نەوە تاغوتەکانی ڕافیزە هەڵسان بۆ کۆتایی هێنان بەم کۆت وزنجیرەی لەگەردەنی خۆیان ئاڵاندبوو، وە ئەو کەلەبچانەی کە پێکانی خۆیان پێ بەستابویەوە، وە دەرچون لەو چاڵەی کە بۆخۆیان هەڵکەندبوو، دەستیانکرد بە بیانوو هێنانەوە بۆ ئەو کارانەی کە تەسکیان کردبویەوە بە پێشەوا نادیارەکەیان، سەرەتا بە فتوا وداداگا و وەرگرتی (خمس)، وە دانانی ئەوقاف وسەرپەرشتی ماڵی هەتیوان، تا گەیشتن بە -بەگومانی خۆیان- بەوەی خۆیان ڕەوان بۆ حوکمی خەڵکی (لەشوێنی پێشەوا)، وە گومانیان وابوو کە ئەوان هەموو ئەو مافانەیان وەرگرتوە بە لە پێشەوا نادیارەکەیان، جا لەڕێگای کتێبە درۆیانە بێت کە گوایە ئەو نوسیویەتی، چ ئەو گێڕانەوانە بێت کە لەسەر زمانی پێشەواکانی پێشووی خۆیان دایان ناوە، کاری ڕافیزە گەیشتە ئەم شێوەیە تا خۆیان کردە جێگر لە سەر پاشاکانیان، وە دەستگرتن بەسەر حوکم و سیاسەت (لەشوێنی پێشەوا)، بەم توانایانەی کە لەدەستیانە کە بەگومانی خۆیان وەریانگرتوە لە پێشەواکانیان، هەروەك ئەوە نەریتی پاپاکانی گاورەکان بوو لەگەڵ پاشاکانی ئەوروپا پێش چەند سەدەیەك، هەر یەکێك لەم پاشایانەیان قبوڵ بێت ئەوە دەوڵەتەکەی دەکەن بە دەوڵەتی ئیسلامی، وە ڕێگە دەدەن بەشوێنکەوتوەکانی جەنگە بکەن شان بەشانی، وە کێشەکان بگەڕێننەوە بۆلایان، لەگەڵ دەستگرتنیان بەسەر وەرگرتنی (خمس) (لەشوێنی پێشەوا)، وە ئەگەر حوکمی پاشایەك قبوڵ نەکەن دەیکەن بەتاغوت، وە شوێنکەوتوەکانیان هاندەدەن لەدژی و بۆ دەرچوون لەسەری.

بەم شێوەیە لەگەڵ توندبوونی ناکۆکیەکان لەنێوان ئەحبارِ وڕوهبانە خراپەکان ئەوانەی کە ڕافیزە وپاشاکانیان شوێنی دەکەون، هەر یەك لەم دولایەنە دەستیانکرد بە فێڵکردن لەیەکتری وە هەوڵی دا بۆ دەستگرتن بەسەر حوکم پێش ئەوەی تر، لەنێوان زاناکانی ڕافیزە هەیانە بەڕاشکاوانە دەڵێت کە دەبێت حوکم تەنها بەدەستی ئەوان بێت، وە بەهۆیەوە پەرە بدەن بە بیردۆزی (پێشەوایەتی خوایی) کە بەهۆیەوە پێیان وایە کە ئەوان شیاوی ئەوەن ببەن بەسەرپەرشتیار و حوکمڕانی

موسڵمانان، تا ئەو حەقە بەخۆیان بدەن، وەك چاولێکەریەك بە کار وفەرمانەکانی تر کە تایبەتە بە پێشەواکانیان بەڵام ئەوان ڕێگەیان بە خۆیان دا ئەنجامی بدەن، بەم شێوەیە بیردۆزی (ویلایەتی فەقیهـ) سەری هەڵدا کە بەشێوەیەکی نادیار دەرچونە لەسەر بنچینە و بناغەی ئاینی خۆیان، ئەوەش بەهۆی ئەوەی هەموو ئەو شتانەی کە تایبەتیان کرد بوو بە پێشەواکانیان دایان بەپیاوانێك کە چەند سیفاتێکیان تێدایە کە واجبە بێن بە حوکمڕان وپاشا، تا دادگەری بەرپا بکات و ئاین دابمەزرێنێت لەسەر ڕێبازی پێغەمبەرایەتی، کە لە گرنگترین سیفەت بریتیە

کردەکەی دەوڵەتی ئیسلامی شاری تاران دەهەژێنێت کە پایتەختی ڕافیزەیە

لە بێ هەڵەیی، وە زانینی هەموو شتێك جا ڕوکاری و ناوەوەی، ئەوەی هەیە و ئەوەش کەنادیارە، ئەوەش بە گۆڕینی ئەو سیفاتە یان بچوککردنەوەیان بەجۆرێك بگونجێت لەگەڵیان.

هەڵسان بەگۆڕینی مەرجی نەبونی هەڵە بۆ ئەوەی کە بەسە بۆ حاکم کە دادوەر بێت لە ڕوکەشدا، وە لە مەرجی بوونی زانست بە هەموو شتێك بۆ ئەوەی کە حوکم بکات بە شەریعەتەکەیان، واتە شارەزا بێت بە وتەی پێشەواکانیان، وە بتوانێت ئیجتهادی تێدا بکات، وە ئاین لەوان وەربگرێت.

بەڵکو ئێستا ڕێگەیان بەخۆیان دا کە داوای جێنشینی پێشەوا بکەن کە پێشتر تەنها بە جێگری ئەو ڕازی بوون، پاشان ڕویانکردە ئەو شتەی کە لە پێشوودا ڕەتیان کردبویەوە لە حوکمەکانی پێشەوا لای ئەهلی سونە، کە خیلافەتی پێغەمبەر ﷺ ئەوەی دانا بۆ ئوممەتەکەی، وە سیاسەتیان بە شەریعەتی پەروەردگاری جیهانیان، تا وەریانگرت و بیردۆزی (ویلایەتی فەقیهـ) یان لەسەر دامەزراند، لەگەڵ زیادکردنی هەندێك بیدعە، وە هەندێك بیروڕای برا موعتەزیلەکانیان -کە بەدرۆ لەسەر سونە حیساب دەکرێن- لەم بوارەدا.

ڕافیزە بناغەی ئاینەکەیان هەڵدەوەشێننەوە

تاغوتەکانی ڕافیزە گەڕانەوە دانیان نا بەوەی کە دەوڵەت کاتێك دەبێت بە ئیسلامی ئەگەر حوکم بکات بەشەریعەتی ئیسلام، لەبەر ئەوەی هۆکاری دامەزراندنی بۆ جێبەجێکردنی شەریعەتە. بۆیە واجبە کە حاکمێك دابندرێت بۆ دامەزراندنی ئەم ئاینە، وە حوکم کردن بەم شەریعەتە، لەگەڵ باوەڕیان بەوەی کە ئەم حوکمەتە پەیڕەوی دەکات بریتیە لە یاسای دەستکردی پوچ، وە ئەو شەریعەتەکەی کە دەبێت جێبەجێی بکەن شەریعەتی تاغوتیە، وعەمامە بەسەرەکانیان و شێخەکانیان دەکەن بە پەرستراو لە شوێنی الله.

هەروەك دانیاننا بەوەی کە دانانی ئەو حاکمە بە هەڵبژاردە دەبێت نەوەك بە دەقی ئاینی، و وەسیەتی پێغەمبەر، ئەوەی کە مەرجەکانی خەلیفەی تێدا هاتەجێ ئەوە ڕێگەی پێدراوە ببێت بە حاکم، بەڵکو ئەوە واجبە، بەڵکو لای ئەوان ئەوەی کە شیاوبێت بۆ هەڵبژاردن ئەوە واجبە هەڵیبژێرن، تا ئاینیان بۆ دابمەزرێنێت، وحوکم بکات بەشەریعەتەکەیان، بەم شێوەیە حاکم و پاشا دەبێتە (وەلی باوەڕداران) و (جێنشینی پێشەوا)، لەشوێنی ئەو دەبێت، وە ئەوەش وەردەگرێت کە لەمافەکانی پێشەوایە لە هەموو ئەوانەی وەردەگرێت کە باوەڕیان بە پێشەوای ونبوو هەیە.

بەهەمان شێوە ئەوان ناچار بوون کە عەقیدەی (الأنتظار) چاوەڕوانی تەخت بکەن، بەهۆی ئەوەی دانیان نا بەوەی کە (دەوڵەتی ئیسلامی دانامەزرێت تەنها بەهەوڵی باوەڕداران نەبێت بۆ ئەو دەوڵەتە)، دوای ئەوە هەڵسان بە ئینکاریکردنی دانیشتن و چاوەڕوانی تا گەڕانەوەی پێشەوا و دامەزراندنی دەوڵەتی ئیسلامی دادگەر کە بێ ئەو دانامەزرێت، وە حەڕامکردنی هەموو پەلەکردنێك لەم کارە، بەڵکو دەیانگوت هەر ئاڵایەك دەرکەوێت بۆ دامەزراندنی ئەم دەوڵەتە پێش پێشەواکەیان ئەوە ئاڵای نەزانیە، وە ئەوەی بەرزی دەکاتەوە شەیتانە، مادام دەکرێت (حکومەتی ئیسلامی) دابمەزرێت بێ ئامادەبوونی (پێشەوای بێتاوان)، کەواتە ئەولاترە کە دەرچوون و جوڵانەوە

بۆ دامەزراندنی ئەم حکومەتە بەڵکو واجبە.

لە (نادیاری گەورەوە).. بۆ نادیاری ڕەها

بەمشێوەیە دەبینین کە تاغوتی ڕافیزی گەورە (خومەینی) لە کیتابە بەناوبانگەکەی (الحكومة الإسلامية) داندەنێت بەبیدعەیەکی خراپ کە دایان هێناوە، وە گومانیان وابوو کە دەتوانن حوکمی خەڵك بکەن بەشەریعەتەکەیان، بەم هۆیەوە ئەو ئاینە شیرکیە دابمەزرێنێت، ئەو تیاچووە دەڵێت: (زیاتر لە 1000 ساڵ تێپەڕی بەسەر نادیاری گەورە بەسەر پێشەواکەمان مەهدی، وە ڕەنگە هەزاران ساڵ تێپەڕێت پێش ئەوەی چاکسازی ڕەچاوبکرێت پێش هاتنی پێشەوای چاوەڕوانکراو، ئایا دەکرێت حوکمەکانی ئیسلام بەپەکخراوی بمێنێتەوە بۆ ئەو ماوە زۆرە؟)، وە دەڵێت: (نەڵێن وازی لێدەهێنین تا دەرکەوتنی پێشەوای نادیار، ئایا بۆ واز ناهێنن لە نوێژ لەچاوەڕوانی ئەوا!؟)، پاشان دەردەچێت تا دانبنێت بە واجببونی دەوڵەتی ئیسلامی بۆ جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئاین، وە دەڵێت: (هەرکەسێك دەرچێت بەوەی بڵێت پێکهێنانی حکومەتی ئیسلامی، ئەوە ئینکاری لە پێویستی جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئیسلامی دەکات، وە داوا دەکات کە پەکبخرێن وڕابگیرێن).

خومەینی ئەوە تێدەپەڕێنێت کە ڕافیزە دەیڵێن ئەویش واجبوونی پیشەوایە لە هەموو سەردەمێك و شوێنێك، لەشوێنی ئەو دەڵێت کە واجبە وەلی ئەمر هەبێت، دەڵێت چونکە هۆکاری واجب بونی وەلی ئەمر هەمان هۆکارە بۆ واجب بونی هەبوونی ئیمام، دەڵێت: (بوونی وەلی ئەمر بۆ ئەوەی هەڵسێت بە ڕێکخستن و دەستوری ئیسلامی پێویستە، لەبەر ئەوەی ڕێگری دەکات لە ستەم وزیادەڕەوی و خراپەکاری، وە بەرگەی هەڵگرتنی ڕاسپاردە دەگرێت، وڕێنمونی خەڵك دەکات بۆ ڕێگەی ڕاست وحەق، وە بیدعەی مولحید و ئینکارەکان پوچ دەکاتەوە، ئایا خیلافەتی ئەمیری باوەڕداران (مەبەستی عەلیە، الله لێی ڕازی بێت) دانەمەزرا بۆ ئەوە؟!.

وە لەبەر ڕێگەدان بە (ویلایەتی فەقیهـ) ئەوە تاغوت خومەینی ڕێگە بەو حاکمە دەدات کە مەرجەکانی تێدابێت ئەو مەرجانەش بە دەق نین کە لەڕوی دەقەوە هەرگیز ئەم مەرجانە نایەنەدی لەکاتی نادیاری پێشەوا، دەڵێت: (لەگەڵ نەبوونی دەقێکی لەسەر جێگرایەتی پێشەوا لەکاتی دیارنەمانی، بەڵام ئەگەر حاکمێکی شەرعی مەرجەکانی تێدا هاتەدی ئەوە وادادەنرێت کە ڕێگە پێدراوە بۆ حوکمکردنی خەڵك).

بەڵکو خومەینی تیاچوو کارکردن بۆ پێکهێنانی حکومەت بە بەشێك دادەنێت لە باوەڕهێنان بەویلایەتی فەقیهـ کە یەکێکە لە بنچینەکانی ئاینیان، وە دەڵێت: (وە باوەڕبوون بە پێویستی پێکهێنانی ئەو حکومەتە، ودۆزینەوەی ئەم دامەزراوانە، بەشێکە جیانابێتەوە لەباوەڕبوون بە ویلایەت)، پاشان دوپاتی دەکاتەوە کە ئەوەی هەڵدەستێت بەسەر ئەم حکومەتانە هەمان کار دەکات کە پێشەواکانیان دەیکەن بێ ئەوەی لەپلەدا هاوتابن، (لەبەر ئەوەی وتەمان لێرەدا لەسەر پلە وڕێز نیە بەڵکو لەسەر کاکردنە)، هەروەك (پێشەوای بێتاوان) کە هەڵدەستێت بە کارەکان بەوە پلەی دانابەزێت بۆ هەمان ئەوانەی هەڵدەست لەشوێنی بەهەمان کار، (چونکە پێشەوا پلەیەکی سوپاسکراو وبەڕێزی هەیە، وە خیلافەتەکەی گەردونیە، هەموو شتەکان ملکەچ دەکەن بۆی، وە لەپێویستیەکانی مەزهەبەکەمان ئەوەیە کە پێشەواکانمان لەپلەیەك دان کە نە مەلائیکەتی نزیك و نە پێغەمبەر نایگەن پێی).

لێرەدا تاغوتەکانی ڕافیزە پێشەواکانیان دەکەن بە هاوبەشی الله تعالی لە ناو وسیفاتەکانی، و دوعاکردن لێی، وخۆنزیکردنەوە لێی بە عیبادەت وملکەچی، وە هەندێك مافیان زەوتکردوە لە پێشەواکان بەوەی گومانیان وایە کە الله ئەوانی داناوە بەوەی کە حەقی دانانی حوکم و یاسادانانیان هەیە، ئەوەی کە پێی دەڵێن (فوقەهاکان) کە مافیان هەیە یاسا دابنێن ئەوەش لەژێر ناوی ئیجتهاد، وە لەسەر شوێنەکەوتوان ئەوەیە کە گوێڕایەڵی بکەن، لەبەر ئەوەی ئەو لەشوێنی پێشەوایە، لەگەڵ دانانی تاغوت بۆ ئەوانە لە حوکمکردنی خەڵکی، وە جێبەجێکردنی حوکمەکان بەسەریان، لێرەدا پێویستبوون بە (پێشەوای نادیار) بەتەواوی ڕەتدەکرێتەوە، مادام دەکرێت کە ئاینە پوچەکەیان جێبەجێبکرێت وشەریعەتە دانراوەکەیان پەیڕەوبکرێت، و(خمس) لەخەڵکی وەربگیرێت، و جەنگی دوژمنانیان بکەن بە ناوی جیهاد، لەکاتی نەبوونی (پێشەوا)، چ پێویست دەکات بۆ گەڕانەوە بۆ (گەڕانەوەی پێشەوا) یان (دەرکەوتنی) ئەگەر هەبوون و نەبوونی وەك یەك بێت.

لەسەر ئەم بناغەیە ڕافیزەی ئەمڕۆ لەسەر بیردۆزی (ویلایەتی فەقیهـ) دابەشدەبن بۆ دوو بەش لەنێوان ئەوانەی کە پاڵپشتی دەکەن وبە واجبی دەزان، لەگەڵ ئەوانەی کە دژینە وپێداگرن لەسەر بیردۆزی (چاوەڕوانی)، وە دامەزراندنی دەوڵەتەکان بە ناڕەوا وناشەرعی دادەنێن تا ئەو کاتەی پێشەواکەیان دەردەکەوێت، وە هەیانە قبوڵی دەکات لەبەر ئەوەی کە هۆکار وڕێخۆشکەرە بۆ گەڕانەوەی پێشەوا ودەرکەوتنی، ئەوەش بۆ ڕێکخستنی ڕەوش بۆی، بەزۆرکردنی سەرخەرەکانی وزۆری کەرستە وهێز، ئەوکات دەردەکەوێت وترسی نامێنێت، بەڵکو ئەو دەوڵەتانەیان بەدورزانی کە دادەمەزرێت لەسەر (ویلایەتی فەقیهـ) وەك هۆکارێك بۆ بڵاوکردنەوەی خراپە لەزەوی، تا زەوی پڕ دەبێت لەخراپە، ئەوەش ڕێگە خۆش دەکات بۆ دەرکەوتنی (پێشەوا) تا پڕی بکات لە دادگەری وئەمن.

بەڵام دەنگی ئەهلی (ویلایەتی فەقیهـ) ئەمڕۆ زۆرینەیە، بۆ دەستگرتن بەسەر دەسەڵات ودەوڵەت وتوانای مادی ومرۆیی گەورەیی هەیە، لەگەڵ ئەوەش کە دەستیانکەوتوە لە سامانی عێراق و وڵاتانی تر.

دوای (ویلایەتی فەقیهـ)

عەمامە بەسەرەکانی ڕافیزە ئەمڕۆ بیردۆزی (ویلایەتی فەقیهـ)

کورت دەکەنەوە لەسەر خۆیان هەروەك چۆن پشتر کورتیان کردبویەوە لەسەر پێشەواکانیان، ئەوەش لەبەر تێگەیشتنیان لەم ئەثەرە: (زانایان شوێنگرەوەی پێغەمبەرانن)، کە دەیخەنە پاڵ جەعفەری صادیق ﵀ ، خومەینی تیاچوو دەڵێت: ئەگەر سەیری فەرمایشتی الله تعالى بکەین: (النبي أولى بالمؤمنين من أنفسهم) (الأحزاب: 6)، واتا: پێغەمبەر نزیکترە بە ئیمانداران لە خۆیان، وەسەیری وتەی (ع)مان کرد: (زانایان شوێنگرەوەی پێغەمبەرانن)، دەزانین کە ویلایەت لە فەرمانە پێویستیەکان و دەکرێت بگوازرێتەوە، ئەوەش وەك وداب ونەریت شتێکی مەحاڵ و ئەستەم نیە).

بەهەمان شێوە دەڵێت: ((حجة الله) واتا پێشەوا سەرچاوەیە بۆ خەڵکی لەگەڕانەوەی هەموو فەرمانەکان، وە الله بۆ ئەوە دایناوە، وە تواناداری کردوە بەهەمو کارێك وڕێکخستنێك کە سودی دەبێت بۆ خەڵکی، بەهەمان شێوە فەقیهەکان ئەوانە سەرچاوەن بۆ پێشەوا و سەرکردەکان).

خۆیان وا دادەنێن کە دانراون لەلایەن پێشەواکەیان تا فەرمانڕەوایی خەڵکی بکەن، دوای ئەوە بەڕاستی باوەڕبوونی شوێنکەوتوەکانیان بە ویلایەتی و دەسەڵاتی ئەو فەقیهانە بەشێکە لە باوەڕیان بە ویلایەت و دەسەڵاتی پێشەواکانیان (بێتاوانەکان)، خومەینی دوای ئەوە ڕستەیەك دەهێنێت لە جەعفەری صادق تیایدا دەڵێت: (پیاوێك لەناو خۆتان دابنێ، کە حەلال وحەڕامەکان بزانن، من لەسەرتان دەیکەم بە دادوەر): (زاناکان بەگوێرەی ئەم گێڕانەوە دانراون لەلایەن پێشەوای بۆ حکومەت و دادوەری کردن لەناو خەڵکی، وە پۆستەکانیان تاوەکو ئێستا پارێزراون).

جا پەند وەرگرن لەم هەڵبژاردنە کە چۆن کردیان بە ئەهلی (الحل والعقد)، لەوانەی کە ئەهلن بۆ دەسەڵات وفەرمانڕەوایی، لەبەر هەبوونی دو مەرجی بنەڕەتی تیایدا، ئەوانیش دادوەری و شارەزاییە، کردیانە ئەو دەقەی کە لەپێشوو کردبوویانە مەرج بۆ پێشەواکەیان، یان بۆ جێگرەکەی.

لەوەی کە باسمانکرد بۆمان ڕوندەبێتەوە کە ڕافیزەی ئەمڕۆ لەمامەڵە کردنیان لەگەڵ بیردۆزی (پێشەوایەتی خوایی) کە ئاینەکەیانی لەسەر دامەزراوە، لەگەڵ بناغەکانی تریان، وێنەی ئەوە وەك وێنەی موشریکانی عەرەبە، کە ئەوان بتیان دروست دەکرد بەدەستەکانیان لە خورما پاشان دەیانپەرست لەشوێنی الله، ئەگەر برسیان بوو دەیانخوارد، بەهەمان شێوە تاغوتەکانی ڕافیزە پلە بەپلە بێباك بوون لە بناغە وبیردۆزەکەیان، کاتێك بینیان سود لە شتی ترە، دوای ئەوەی چەندین سەدە کردبویانە پەرستراوی خۆیان ودەیانپەرست، وە دۆستایەتی و دوژمنایەتیان گرێدەدا لەسەر ئەوە.

لەسەررێگای ڕێنمونیکاران.. نەوەك سەرگەردانی گومڕایان

بەم شێوەیە ئاینی ڕافیزە پەرەسەندنی بەخۆیەوە بینی بە گوێرەی مێژوو، تا دانبنێن بەڕاستی ودروستی هۆکاری وازهێنانیان لەکۆمەڵەی موسڵمانان، ئەوەش ئینکاریکردنی ویلایەتی خەلیفەکانی ڕاشیدین کە خەڵك هەڵیبژاردن، وە بانگەشەی ئەوەیان کرد کە واجبە بە دەقی خوایی و وەسیەتی پێغەمبەر لەسەر ئەوەی کە کێ بۆی هەیە ببێت بە وەلی ئەمری موسڵمانان، و ئەوەشیان کورت کردەوە لەسەر عەلی ﵁ و کوڕەکانی لەدوای خۆی، لەسەر گومانی خۆیان بە دەق و بە وەسیەت، بەهۆی ئەوەوە ویلایەتی هەموو وەلی ئەمرەکانی موسڵمانان ڕەتدەکەنەوە، وە بیدعەی زۆر ئەنجامدەدەن، زیادەڕەوی دەکەن لە درۆکردن لەسەر الله، پێغەمبەر و ئەهلی بەیتەکەی، بۆ ئەوەی ئاینەکەیان سەرخەن، و وە ڕێبازەکەیان جیاکەنەوە لە ئاینی موسڵمانان، تا بوە ئاینێکی دامەزراو لەسەر شیرك و خوڕافیات، هیچ نەقڵێکیان نیە وەرگرتنێکیان نیە لە ئاین، وە عەقڵیش بەکارناهێنن لەوەرگرتنی.

بەمشێوەیە هەموو ڕێباز و مەزهەبە پوچەکان و کۆمەڵە گومڕاکان پەرەیانسەند، کە گومانیان وایە هەوڵدەدەن بۆ دامەزراندنی دەوڵەتی ئیسلامی، کە دەڕۆن لەسەر ڕێچکەی بیدعەچیەکان، وە هیچ بەڵگەیەکیشیان لانیە، وەهیچ ئەثەرێکی سەلەفی صاڵحیشیان لانیە، لە ڕاستەڕێ لایان دەدات، دەیانخاتە شیرك و کوفر لەکاتێك بەگومانی خۆیان دەیانەوێت ئاین جێبەجێ بکەن، سەرگەردان دەبن لەگومڕاییان، وە خۆیان دەنەخشێنن وەك خشۆکی (ڕەنگ گۆڕ: ئەوەی کە خۆی دەگۆڕێت لەگەڵ ڕەنگی دەوروبەری) تا دەیانبینی هیچ ئەسڵێك و بناغەیەکیان نیە تابۆی بگەڕێنەوە، ئەگەریش وتە وکرداریان ڕاستیەك بپێکێت ئەوە ئەوان مەبەستیان ئەو ڕاستیە نیە بەڵکو مەبەستیان ئەو گومڕاییەیە کە پێشتر شوێنی کەوتون، ئەگەر ئەو حەقەیان بینی کەخۆیان حەزی پێدەکەن ئەوە دەستی پێوەدەگرن، ئەگەر پێچەوانەی ئەوەیان بینی ئەوە پتی تێدەکەن وبەخراپی دەزانن و دەگەڕێنەوە بۆ سەرگەردانی، لە گۆمی گومڕایی بۆ ڕێگای هیدایەت دەگەڕێن.

هەرچی ئەهلی سونە و جەماعەتە ئەوان دەڕۆن لەسەر ڕێبازی پێغەمبەر بۆ جێبەجێکردنی ئاین، ئەوان لەسەر یەك ڕێگان و نەیانگۆڕیەوە لەوەتەی کە پێغەمبەریان ﷺ بۆ ناردراوە، وە تا الله لەزەوی نیشتەجێیان دەکات و بەتوانایان دەکات، ڕێگاکانیان لێ تێکەڵ نەبوە، وە ڕێگاکانیان لێ نەگۆڕاوە، بەڵکو دەستیانگرتو بە ڕێگای ڕاستی الله، کە ئەویش قورئان و سونەتی پێغەمبەرە ﷺ ، دەستگرتوو بە پەتی الله، ئەویش کۆمەڵی موسڵمانانە، بەڕاستی باوەڕدەهێنن بە الله، وە بەڕاستگۆیی پشتی پێدەبەستن، وە جیهاد دەکەن لەڕێگاکەی بەموخڵیصی، وە الله ڕێنمونیان دەکات بۆ ڕێگای ڕاست.

غەزوەی تاران

بەیانی ڕۆژی چوارشەممە
١٢ ڕەمەزان ١٤٣٨ ک

دوو کۆمەڵە ئینغیماسی

لە سەربازانی خیلافەت هێرشیانکردە سەر دوو پێگەی گرنگی ڕافیزە موشریکەکان لە جەرگەی پایتەختی شیرك وڕەفز تاران.

کۆمەڵەی یەکەم

پێکهاتبوو لە دوو شەهادەتخواز، پشتێنە بۆمبڕێژکراوەکانیان تەقاندنەوە بەسەر گردبونەوەکانی ڕافیزە موشریکەکان لە مەزارگەی بتی تاغوت خومەینی، دەیەها مورتەد کەوتن لەنێوان کوژراو وبریندار.

کۆمەڵەی دووەم

پێکهاتبوولە 3 ئینغیماسی هەڵیانکوتایە سەر باڵەخانەی پەرلەمانی شیرکی ئێران، وە توانیان دەستبگرن بەسەری باڵەخانەکە، وەهەرچی لەمورتەدان کەبینیان کوشتیان، پاشان بەردەوام بوون لەگەڵ هێزەکانی ڕافیزە کە هەوڵی کۆنترۆڵکردنەوەی باڵەخانەی پەرلەمانی دا بۆ ماوەی چەندین کاتژمێر، تا هەمویان کوژران الله لێیان وەرگرێت، دوای ئەوەی کە دەیەها لەمورتەدانیان کوشت وبریندارکرد لە کارکەرەکانی ناو پەرلەمان و هێزە هێرشبەرەکان.

ئەنجامی کردەکە

زیاتر لە
60
کوژراو وبریندار
لەمورتەدان

شێخی موجاهید
ئەبو حەسەنەی موهاجیر
(حاللەبیپارێزێت):

بەڕاستی خراپەی وڵاتی ئێرانی ئاگر پەرست گەیشتە کۆتایی، گڕو بڵێسەی ئاگریان بڵاوبوەوە و وڵاتی داگرت و تەواوی بەندەکانی داگرت...
ئەهلی سوننەیان لە عێراق و شام لەناوبرد لەڕێگای بەکرێگیراو و شارەزا و ڕاوێژکارەکانیان
سوننە کەوتە نێوان کەلەمچە و زەلیلی داوێن پیسان، ئەوەش بەس نیە...
ئەگەر موسڵمانێك نەبێت بەرپەرچیان بداتەوە دوای الله جگە لەدەوڵەتی ئیسلامی
چونکە حەق ئاشکرایە و باتیڵ نادیارە ...
چۆن کەسێك قسە دەکات لەسەر دووکەس کە بەرگری لە ئاین و ئابڕو و خاکی موسڵمانان دەکات؟!
کێ ئابڕوی ئێران و کلکەکانیانی برد و ناشرینی کردن؟
کێ شمشێری حەقی ڕاکێشا بەڕوی دەوڵەتی ئاگرپەرستانی ئێڕان
وە هاوار وناڵەیان پێچێشتن لە بەغدادەوە بۆ بەیروت و بۆ حەلەب و بۆ دیمەشق و خۆڕاسان و بۆ صەنعاء؟
کێ ئەی بانگەشەکەرانی خراپە و کاولکاری؟

النبأ

حوکمی غەنیمە وفەیئ وئیحتیطاب

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف المرسلين وآله وصحبه أجمعين. أما بعد؛

بەڕاستی دەجالەکان لە زاناکانی سوڵتان هەڵسان بە گۆڕینی تێگەیشتن و مانای جیهاد هەرچۆن هەڵسان بە گۆڕینی تەوحید ئەوەی کە هەموو پێغەمبەران پێی هاتوون، ئەهلی کیتاب و ئاگرپەرست و موشریکانیان کردە برا و دۆستی موسڵمانان، ئاینەکانیان نزیك کردەوە لەیەکتری وە نەتەوەکانیان کردە یەك خوێن و ماڵیان حەڕامکردن بە فتوا وکیتابەکانیان، وەحاڵیان وەك حاڵی جوولەکە وایە کە الله لەسەریان دەفەرموێت: {مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ} [النساء: ٤٦]، وە بابەتی کوشتاری کافرانیان کرد بە کوشتاری بەناحەق وبردنی ماڵیان کرد بەدزی وەکردیان بەبابەتە نادیارەکان، بەڵام ئەو تاغوتانە

بازاڕیان دا بە فیقهی دانیشتن وبەفێڵ وتەڵەکە هەوڵیاندا کە ئاینی ئیسلام بسڕنەوە و بیگۆڕنەوە بەڕێبازی زەلیلی وشوێنکەوتنی کافران، وە ملکەچکردنی خەڵکی بۆ ئەو ئاینەی نوێیەی کە دانی پیادەنێن، کە بناغەکەی بریتیە لە (پێکەوە ژیان لەنێوان ئاینەکان) و چەسپاندنی (مەبدەئەکان ئاشتی) وە وازهێنان لێیان و پەکخستنی جیهاد.

زۆرێك لەوانە دەبینی کە لەسەر ئیسلام وزانست دەژمێردرێن خەریکە کۆببنەوە لەسەر حەڕامکردنی فەرمانێك کە ئومەتی پێشوو کۆکبوون لەسەر ڕێگە پێدانی، ئەوەش سەیر نیە ئەگەر وردبینەوە لە وتەی ئەنەسی کوڕی مالیك رضي الله عنه کاتێك زوهری هاتە لای لە دیمەشق، زوهری پێی گوت: (چی دەتگرێنێت؟) گوتی: (هیچ شتێك نابینم لەوەی کە پێشوو پێی گەیشتم جگە لەنوێژ، ئەو نوێژەش فەوتێنرا). [رواه البخاري].

ئەی ئەگەر بگەیشتبان بەم سەردەمە کە حوکمە دیارەکانی قورئانی الله وسونەتی پێغەمبەر ﷺ وکۆدەنگی سەلەف سڕاوەتەوە؟ لەو حوکمانەی کە سڕاوەتەوە حوکمی خوێن وماڵی کافرە جەنگیەکانە کە لەڕاستیدا ئەوان خوێنیان لەئەستۆگیراو نیە تەنها بە ئیمان یان پەیمانێکی شەرعی نەبێت ئەگەرنا بۆ موسڵمان جائیزە کە خوێنیان بڕژێنێت و ماڵیان ببات چەندی بیەوێت وەك چاولێکردنێك لە پێغەمبەر ﷺ وهاوەڵە بەڕێزەکانی الله لەهەموویان ڕازی بێت، ئەمڕۆ دەبینی کە زانا خراپەکان و بانگەشەکەرانی گومڕایی عەیب دەگرن لە موەحیدانو تۆمەتباریان دەکەن بە ناشرینکردنی وێنەی ئیسلام لەسەر هەندێك کار کە ئەوکارە خۆی لەخۆیدا کاری هاوەڵەکانی پێغەمبەرە لەوێنەی ئەبو بەصیر و ئەبو جەندەل الله لەهەردووکیان ڕازی بێت، لەبەرامبەردا هیچیان لێنابیستی لەکاتێك کە گەورەکانیان لە تاغوتەکانی ڕۆژئاوا و ڕۆژهەڵات ماڵی موسڵمانان دەبەن، دەوڵەتی ئیسلامی -الله شکۆمەندی بکات بە تەوحید- لەسەر شانی ئەوەی هەڵگرتوە کە جیهادی دوژمنانی الله بکات لە کافران و مورتەدان جا بەشمشێر و زمان و بەڵگە تا ئاین هەمووی بۆ الله بێت وە تا ئاین بۆ موسڵمانان بگەڕێتەوە بە پاکی و ڕێکی هەروەك چۆن هات ئاوا بێت، هەروەك الله تعالی دەفەرموێت: {وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ} [الأنفال: ٣٩].

لەم وتارەدا حوکمی کافرە جەنگیەکان لە لانەی خۆیان ڕوندەکەینەوە، وە ئەوەی کە لێیان دەبرێت هەیانە غەنیمەیە، هەیانە فەیئە، وە هەیانە دزیە وبردنی ماڵە، هەروەك وتەی هەندێك لە ئەهلی زانست دەهێنینەوە لەسەر ئەو بابەتە وە وەڵامی هەندێك لەگومانەکانی بەرامبەر دەدەینەوە، وە ئەوەش لەدەست خۆمان نادەین تا باسی هەندێك لە سودەکانی بردنی ماڵیان بکەین لە چوارچێوەی ئەو جەنگە گشتگیرەی نێوان دەوڵەتی خیلافەت و هەموو نەتەوەکانی کوفر الله خۆی یارمەتی دەدات وڕێنمونی کارە بۆ ڕێگای ڕاست.

کافری جەنگکەر خوێن وماڵی حەلالە

ئەصڵ لەخوێن و ماڵی جەنگی نەپاراستنە، وە ئەهلی زانست کۆکن لەسەر ئەوەی کە حوکمی الله لەسەر کافرە جەنگیەکان ئەوەیە کە نە خوێنیان و نەماڵیان پارێزراو نیە بەڵکو ڕێگە پێدراون و حەلالن بۆ موسڵمانان.

پێشەوا ئیبن تەیمیە رحمه الله دەڵێت: (کوفر وجەنگکردن بونی هەیە لەگەڵ هەموو کافرێك دیلکردنی جائیزە وەك چۆن کوشتاری جائیزە). [مجموع الفتاوی].

وە کافرانی جەنگی لە دەستەواژەی فوقەهاکان کورت ناکرێتەوە لەسەر ئەو کافرانەی کە جەنگ هەیە لەنێوان ئەوان و موسڵمانان، بەڵکو کافران ئەوانەن کە لە ئەستۆ نەگیراون لەلای ئەهلی ئیسلام جا بەپەیمان بێت یان لە ئەستۆگیران یان ئەمان یان ئاگر بەست، جا ئەوانە فەرمانبەری سەربازی بن یان مەدەنی یان جگە لەوانەش لە عەوامی کافران، خوێن وماڵیان ڕێگە پێدراوە بۆ موسڵمانان، ئەوە گشتیە لەسەر هەموو موشریکەکان لە هەموو شوێنێك، هەروەك الله تعالی دەفەرموێت: {فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ} [التوبة: ٥]، وە دەفەرموێت: {فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ} [التوبة:١١]، هۆکاری موباحبوونی خوێنیان شیرکە، ئەگەر تەوبەیان کرد لە شیرك ئەوە خوێنیان حەرامە، ئیبن قودامە دەڵێت: (قیصاص نیە لەسەر کوژراوی جەنگی، لەبەر فەرمانی الله: {فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ} [التوبة: ٥] وە لەسەر کوژراوی مورتەدیش نیە بەهەمان شێوە، لەبەر ئەوەی خوێنی موباحە، بەوێنەی جەنگیەکە). [الكافي في فقه الإمام أحمد].

لە سونەت هاتوە لە ئیبن عومەرەوە الله لەخۆیی وباوکی ڕازی بێت کە پێغەمبەر ﷺ فەرموی: (فەرمانم پێکراوە جەنگی خەڵکی بکەم تا شایەتی دەدەن بە (لا اله الا الله ، ومحمد رسول الله) ، وە نوێژ دەکەن، و زەکات دەدەن، ئەگەر ئەوەیان کرد ئەوە خوێن وماڵیان حەڕام دەبێت ئیلا بەحەقی ئیسلام، وە حیسابیان لەسەر الله دەبێت) [متفق علیه].

نە خوێن و نەماڵ حەرام نابێت تەنها بە موسڵمان بوون نەبێت.

ئیمام تەبەری رحمه الله دەڵێت: (وە لە کۆدەنگی هەموان ئەوەیە کە حوکمی الله لەسەر ئەهلی جەنگ لە موشریکان کوشتنیانە)[جامع البیان في تأویل القرآن].

مورتەد ئەبو بەصیر تەرتوسی، یەکێك لەوانەی بازاڕدەدات بە بەیاننامەی کافران

ئیمام شافعی ﵀ دەڵێت ئەوەی کە خوێنی کافران دەپارێزێت: («الله تعالی خوێنی کافرانی موباح کردوە وە ماڵیان مەگەر جزیە بدات یان لەئەستۆ گیراو بێت بۆ ماوەیەك) [الأم للشافعي].

وە ﵀ لەسەر کەسی پەیمان بەستوو دەڵێت: (وە بەڵێن کە باسمکردوە بە هەتا هەتایی ئەوە بۆ ماوەیەکە بۆ پەیمان بەستوو ئەوەندەی کە پەیوەست بوو پێوەی ئەگەر پچڕاندی ئەوە جەنگکەرە و خوێن وماڵیان حەلالە) [الأم].

خاکی کوفر خاکی ڕێگەپێدراوە

بەڕاستی خاکی جەنگ یان خاکی کوفر موباحە لەبەر ئەو بەڵگانەی کە هێنامانەوە لەسەر ئەوەی کە ئەوەی هاوبەش دابنێت بۆ الله ماڵ وخوێنی حەڵاڵە، وە خوێن و ماڵی کافران حەڵاڵە بۆ موسڵمانان.

پێشەوا شافیعی ﵀ لە پەرتوکی (الأم) دەڵێت: (خاکەکە موباحە چونکە خاکی شیرکە).

وە جەصاصی حەنەفی دەڵێت: (ئەوەی لەخاکی جەنگ بێت ئەو خاوەنی ڕاستەقینەی نیە بەڵکو ڕێگە دراوە وە خوێنی ئەهلەکەی مباحە) [أحكام القرآن].

ئیبن ئەبو زەیدی قەیرەوانی مالیکی دەڵێت: (سەحنون دەڵێت: وە ئەگەر گەلێك لە خاکی جەنگ ئیسلام بوون بۆیان جائیزە کە کافرەکانی ناویان بکوژن و ماڵیان ببەن بەگوێرەی توانا) [النوادر والزيادات].

وە شێخ حەمەد عەتیق دەڵێت: (ئەوەی بەشداریکرد لەوەی لێکۆڵەرەوەکان بڕیاریان لەسەر داوە، بۆی دەرکەوت کە ئەو خاکە شیرکی تیادا دەرکەوت، وە حەڕامکراوەکانی تیادا بەئاشکرا ئەنجامدرا، وە هێماکانی ئاین پەکخرا، ئەوە خاکی کوفرە، ماڵیان دەکرێت بەغەنیمە، وخوێنیان موباحە) [الدرر السنية في الأجوبة النجدية].

ماڵی کافریان غەنیمەیە یان فەیئە یان کۆکردنەوەیە

ئیبن تەیمیە ﵀: (هەرچی غەنیمەیە ماڵێکی وەرگیراوە لە کافرەکان لەجەنگدا) [مجموع الفتاوى].

بەڕاستی الله ماڵی غەنیمەی بۆ موسڵمانان حەڵاڵکردوە هەروەك دەفەرموێت: {فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ} [الأنفال:٦٩].

وە لە هەردوو صەحیحەکە هاتوە لە جابری کوڕی عبدالله ﵄ کە پێغەمبەر ﷺ فەرمووی: (پێنج شتم پێدراوە کە کەس پێش من پێی نەدراوە: ترسم مانگەڕێیەك دەڕوات، وە زەوی بۆمن بەمزگەوت وپاکدانراوە، هەرپیاوێك لەئومەتەکەم لەهەر شوێنێك کاتی نوێژ هات بانوێژبکات، وە غەینمە بۆم حەلال کراوە کە بۆ هیچ کەسێکی تر لە پێش من حەلال نەکراوە، وە تکاکردنم پێدراوە، وە پێغەمبەران پێشوو دەنێردران بۆ گەلێکی تایبەت و من نێردراوم بۆ هەموو خەڵکی).

هەرچی فەیئە: (ئەوەیە کە وەربگیرێت لە کافران بێ جەنگ) [مجموع الفتاوى].

الله تعالی دەفەرموێت: {وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ} [الحشر: ٦].

هەرچی کۆکردنەوەیە بریتیە لە بردنی ماڵی کافران لەکاتی بێ ئاگایی ئەو، ئەوەش ماڵێکی موباحە ئەگەر لەئەستۆگیراو نەبێت ماڵەکە، وەهیچ جیاوازیەکی جێچاو نیە لەنێوان ئەهلی زانست لە

موباحی، بەڵام ئەوان جیاوازیان تێکەوت لەوەی ئایا غەنیمەیە یان دەستکەوتێکی موباحە بۆ ئەو کەسەیە کە بەدەستی دەهێنێت.

بەشێك لە مەزهەبەکانی زاناکان ئەو ماڵەی کە لەڕێگەی (الأحتطاب) بەدەست دێت پێنج یەکی دەکەوێت

ئەم کارەش دەکرێت لەڕێگەی هێرشەوە بەویستی ئیمام و بێ ویستی ئیمام، جا لەڕێگەی هێزبێت یان نا، یان بێ هێرش کردن بێت وەك دیلێك دوای ئەوەی کە ئازاد دەبێت، یان بردنی ماڵی بازرگان لەڕێگەی ژەهرەوە و بردنی ماڵ یان وەك دزیکردنی ئەو کەسەی کە لە خاکی کوفر موسڵمان دەبێت، لەسەر ئەوانەی پێشوو لای زانایان هەیانە پێنج یەکی لێدەکرێت بە زەکات هەشیانە نا.

یەکەم: بردنی ماڵ بەهێرش:

جمهور کۆکن لەسەر ئەوەی کە یەکێك یان کۆمەڵێك لە موسڵمانان هێز وشکۆیان دەبێت وهێرشدەکەن بۆ سەر خاکی جەنگ وماڵەکانیان دەبەن لەڕێگای هێزەوە یان لەڕێگەی بێئاگایی ئەوان، ئەوە لەوکاتەدا لەپێنج بەش بەشێکی دەکرێت بەزەکات، وە جمهوری مەرجیان دانەناوە بۆ ئەو ژمارەی کە پێی دەگوترێت هێز و توانا، ئیمامی بەغەوی شافیعی مەزهەب ﷺ دەڵێت: (جا ژمارەیان کەم بێت یان زۆر، پێنج یەك بۆ ئەهلی خۆیەتی و ئەوەی تریش بۆخۆیانە، هەتا ئەگەر یەك پیاو چوو بۆ ناو خاکی جەنگ (دار الحرب)، جەنگیەکی کوشت، وە ماڵی لێبرد ئەوە پێنج یەکی دەکەوێت، وە ئەوی دوای پێنج یەکەکە بۆخۆی دەبێت) [التهذیب في فقه الإمام الشافعي]

هەرچی حەنەفیەکانە ئەبو یوسوف نۆ بەسەرەوەی داناوە بەمەرج تا پارەکە بکرێت بە پێنج یەك چونکە هێز وتوانا بەوەندە ژمارەیەك ئەژمار دەکرێت، بەڵام هێرشی تاکە موسڵمانێك وای نابینن کە پێنج یەکی بکەوێت وە لە ماڵی دەستکەوتی دادەنێن، تەنها ئەگەر ئەوەی کە هێرشی کردوە بە ئیزنی پێشەوا ئەو کارەی کردبێت چونکە پاڵپشتە بە هێزی پێشەوا حوکمی ئەوە وەك حوکمی سریەی لێدێت.

دووەم: هێرش و بردن بە ئیزنی پێشەوا و بێ ئیزنی ئەو:

جمهور جیاوازی ناکەن لەنێوان ئیزنی پێشەوا و بێ ئیزنی ئەو بۆ ئەو بۆچونە ڕۆیشتن کە ئەوەیە هەر کەسێك دەرچێت بەویستی پێشەوا یان بێ ویستی ئەو و ماڵی کافرانی برد ئەوە پێنج یەکی لێ دەکەوێت، ئیمام بەغەوی شافیعی مەزهەب ﷺ دەڵێت: (ئەگەر کۆمەڵەیەك بێ ئیزنی ئیمام دەرچوون ئەوە ئیکراهی لەسەرە، لەبەر ئەوەی ئەگەر بە فەرمانی ئەو دەرچوون لەحاڵیان دەکۆڵێتەوە، وە یارمەتی وکۆمەکیان دەکات، ئەگەر بێ ئیزنی ئەو کردیان وغەنیمەیان گرت ئەوە پێنج یەکی دەکەوێت) [التهذیب في فقه الإمام الشافعي].

وە ئەبو محمدی ئەعلەبی بەغدادی مالیکی مەزهەب دەڵێت: (ئەوەی بە دزیەوە چوو بۆ خاکی کوفر و غەنیمەی گرت، پێنج یەکی لێ وەردەگیرێت، وە مالیك ئەوەی جیانەکردۆتەوە کە بە ئیزنی ئیمام بێت یان بێ ئیزنی ئەو) [عیون المسائل للقاضي عبد الوهاب المالكي].

ئەوە مەزهەبی جمهورە وە یەکێك لەگێڕانەوەکانە لە پێشەوا ئەحمەد، ئیبن قودامە لە پێشەوا ئەحمەد دەگێڕێتەوە ودەڵێت: (ئەو غەنیمەی ئەوان دەیگرن وەك ئەو غەنیمانەی ترە، پێنج یەك بۆ پێشەوایە، ئەوەی تریش لەنێوانیان دابەشدەکرێت، ئەوەش وتەی زۆربەی ئەهلی زانستە، لەوانە شافعی؛ لەبەر گشتگیری وتەی الله سبحانە: (بزانن ئەوەی کە بە غەنیمە دەستتان دەکەوێت ئەوە پێنج یەکی بۆ الله دەبێت) [الأنفال: ٤١].

ئەوەش کە دەردەچێت بێ ئیزنی پێشەوا بەقیاس لەسەر ئەو ئایەتە دەیگرێتەوە) [المغني لابن قدامة].

بەڵام حەنەفی مەزهەبەکان جیاوازیان کردوە لەنێوان دەرچوون بەئیزنی پێشەوا و بێ ئیزنی ئەو، ئەبو یوسف دەڵێت: (لە ئەبو حەنیفەم پرسی، گوتم چۆنی دەبینی ئایا ئەگەر پیاوێك یان دوو پیاو دەرچوون بۆ شارێك یان میسرِ و هێرش بکەن بۆ خاکی جەنگ (دار الحرب) و غەنیمە بەدەست بهێنن ئایا پێنج یەکی دەکەوێت یان نا گوتی نەخێر لەبەر ئەوەی وەك دزی وایە ئەوەی گرتیان بۆ خۆیانە، ئەگەر پێشەوا کەسێکی نارد لەگەڵ کۆمەڵێك لەسەرباز وە غەنیمەیان دەستکەوت ئایا پێنج یەکیان لێ وەردەگیرێت یان نا گوتی بەڵێ ئەوەش کە دەمێنێتەوە دابەشدەکرێت بەسەر خۆی و سەربازەکانی، گوتم چ جیاوازیەك هەیە لەنێوان ئەو کۆمەڵەیە و ئەو دوپیاوە؟ لەبەر ئەوەی ئەوە پێشەوا ناردونی و سەربازەکانی پارێزگاری لەو دەکەن، وە ئەو دوو پیاوە دەرنەچوونە لە سەربازگەی پێشەوا، بەڵکو دەرچوونە بۆ شارێك یان شوێنێك بێ داواکاری پێشەوا) [السیر الصغیر].

ئەو مەزهەبە یەکێکە لەگێڕانەوەکانی پێشەوا ئەحمەد، ئیبن قودامە دەگێڕێتەوە لە پێشەوا ئەحمەد و دەڵێت: (ئەوە بۆ ئەوانە بێ ئەوەی پێنج یەکی لێ دەربکرێت وە ئەوە وتەی ئەبو حەنیفەیە؛ لەبەر ئەوەی دەستکەوتێکی موباحە بێ کردنی جیهاد، ئەوەش نزیکە لە (الاحتطاب)، بەڕاستی جیهاد بەئیزنی پێشەوا دەبێت، یان بەکۆمەڵێك دەبێت کە توانا وشکۆیان هەبێت، بەڵام ئەمە وەك دزی وایە و تەنها دەستکەوتێکە) [المغني].

لەملا مەزهەبی سێیەم دێتە ئاراوە ئەویش گێڕانەوەیەکە لە پێشەوا ئەحمەد کە هیچ مافێکیان نیە لەم ماڵەیە بەڵکو ئەوە بۆ موسڵمانانە لەبەر ئەوەی ئەوان سەرپێچی پێشەوایان کردوە ودەرچوونە بێ ئیزنی ئەو، ئیبن قودامە دەڵێت: (ئەحمەد دەڵێت: لەسەر کۆیلەیەك دەچێتە قولای ڕۆم، پاشان دەگەڕێتەوە بە دەستکەوت وکەرستەوە: کۆیلە بۆ خاوەنەکەیەتی، ئەوەش کە

هێناویەتی لەگەڵ خۆی لە سەروەت وسامان ئەوە بۆ موسڵمانانە؛ لەبەر ئەوەی سەرپێچی پێشەوای کردووە بەم کارە، بۆیە هیچ مافێکی بۆ نیە) [المغني لابن قدامة].

سێیەم: دزیکردنی بازرگان و بەندکراو دوای ئەوەی ڕزگاربونیان ونیشتەجێبوونیان لە خاکی کوفرو ئەوەش کە موسڵمان دەبێت لەخاکی کوفر:

ئەوەی سەیری جیاوازی زانایان بکات لەسەر ئەم بابەتە دەبینێت کە هۆکاری پێنج یەکەکە بریتیە لە غەنیمەتگرتن بە هێز وکوشتار ئەوەش مەرجی غەنیمەیە، بەهەمان شێوە ئیزنی پێشەوا پێی دەگوترێت (الإغارة) هێرشبردن بە جیهاد دادەنرێت، بەڵام جگە لەوە زانایان لە غەنیمە دەریانکردوە وناویان ناوە دەستکەوتی موباح وەك ڕاوکردن و کۆکردنەوە، ئەوەش وەك دزیکردنی بازرگان وبەندکراوە دوای ئەوە ڕزگاریان بوو وە وەك ئەو موسڵمانەیە کە لەخاکی کوفر دادەنیشێت وە وەك ئەوەی کە موسڵمان دەبێت لەخاکی جەنگ (دار الحرب)، بەڵگەش بۆ ئەمە ئەوەیە کە پێشەوا تەبەری ﷺ گێڕاویەتیەوە لە تەفسیرەکەی لە سالمی کوڕی ئەبو جەعدەوە لەسەر وتەی الله تعالى: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا} دەڵێت: ئەوە دابەزی لەسەر پیاوێکی ئازا توشی ناخۆشیەك بوو، هاتە لای پێغەمبەر ﷺ وپێی گوت: (لە الله بترسە وئارامبگرە)، گەڕایەوە وبینی کوڕێکی کەدیلکرابوو، الله ڕزگاری کردبوو لەدەستیان، وە بزنێکی بەدەستهێنابوو، هات و ئەوەی لای پێغەمبەر ﷺ باسکرد ئەویش فەرموی: ئایا بۆم حەڵاڵە ئەی پێغەمبەر؟ فەرموی: (بەڵێ) [جامع البيان في تأويل القرآن].

ئەو بزنە دیلێکی موسڵمان بەدەستی هێنابوو دوای ڕزگاربوونی لەدەستی کافران پێغەمبەر ﷺ پێنج یەکی وەرنەگرت لەبەر ئەوەی دەرچوو بۆ دەرەوەی دەسەڵاتی موسڵمانان لە خاکی جەنگ بێ کوشتار و بێ ئیزنی پێغەمبەر ﷺ بە غەنیمەی دانەنا، ئیمام بەغەوی ﷺ: (ئەگەر چوە خاکی جەنگ، شتێکی برد لە کەسێکی جەنگکەر پاشان ئینکاری لێکرد، وە هەڵات ئەوە بۆخۆیەتی، و پێنج یەك وەرناگیرێت لێی) [التهذيب في فقه الإمام الشافعي] وە هەمان حوکم بۆ ئەوەی لە خاکی جەنگ دادەنیشێت وئەمانیان ناداتێ یان موسڵمان بوە لە خاکی جەنگی ودزی کردوە لە کافر هەمان مەرجی بردنی بزنەکەیە لەسەردەمی پێغەمبەر ﷺ، وە هیچ بەڵگەیەك نیە بۆ ئەوە کەسەی دەڵێت کە ئەو ماڵەی دەبرێت لە کافران بەم شێوە پێنج یەکی دەکەوێت، ئیبن ئەبو

غەنیمە پاکترین ماڵە کە مرۆڤ بەدەستی دەهێنێت

یەزیدی قەیرەوانی دەڵێت: (سەحنون گوتی: ئەگەر کەسێك موسڵمان بوو لەخاکی جەنگ جائیزە بۆی کافران بکوژێت وماڵیان ببات) [النوادر والزيادات].

وە هیچ جیاوازی نیە لە ماڵ وخاوەنەکەی، ماڵی پیاو وئافرەت ومنداڵی کافران کۆدەکرێتەوە ودەبرێت.

دابەشکردنی ئەوەی دەگیرێت لە ئەهلی حەربەوە:

غەنیمە:

الله تعالى دەفەرموێت: {وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ} [الأنفال: ٤١].

پێنج یەك چوار بەش لە غەنیمە دەدرێت بەموجاهیدان، وەئەوەی دەمێنێتەوە بۆ ئەو بەشانەیە کە لەئایەتەکەی سەرەوە هاتەوە لەئایەتی غەنیمە لە سورەتی ئەنفال، وە گێردراوەتەوە لە ئیبن عومەر وئیبن عەباس ﷺ گوتویانە: (پێغەمبەر ﷺ پێنج یەکی دابەشدەکرد بەسەر پێنج) واتا ئەوەی لە پێنج یەکە دەمێنێتەوە

دابەش دەكرێت بۆ پێنج پشك، پێشەوا ئەحمەد دەڵێت: (پێنج یەكی الله وڕەسولەكەی یەك شتە، ئەوانەش نزیكەكانی پێغەمبەرن ﷺ ئەوانەش بەنی هاشم و بەنی موتەڵیب پێغەمبەر ﷺ تەنها بەسەر ئەوانەی دابەشكرد، وە بۆ هەتیوەكان پشكێك، و بۆ ڕێبوار پشكێ) [مسائل أحمد بن حنبل رواية ابنه عبد الله].

چۆنیەتی مامەڵەكردن لەگەڵ پشكی الله وڕەسولەكەی ﷺ:

پشكی الله وڕەسولەكەی ﷺ دروستترین بۆچون ئەوەیە كە دابەشدەكرێت لەئەسپ وچەك وبەرژەوەندیەكانی موسڵمانان ئیبن قودامە دەڵێت: (پاڵدانی ناوی پێنج یەك بۆ الله و ڕەسولەكەی ئەوەیە تا بزاندرێت كە ئەوە بۆ بەرژەوەندی بەكاردێت، وە ئەوە تایبەت نیە بە پێغەمبەر ﷺ هەركە مرد نەمێنێت) [المغني لابن قدامة].

فەیئ:

الله ﷻ لە چەند شوێنێك باسی چۆنیەتی مامەڵەكردنی لەگەڵ فەیئ كردوە لە سوڕەتی حەشر:

{مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (٧) لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ (٨) وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (٩) وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ} [الحشر: ٧ - ١٠].

ئەهلی زانست جیاوازن لەوەی ئایا فەیئ پێنج یەكی دەكرێت یان نا، وە هۆی جیاوازی بریتیە لە ئایەتی حەوت لەسوڕەتی حەشر كە تیایدا ناوی ئەو بەشانە هاتوە كە الله باسی كردوون لە ئایەتی غەنیمە لە سوڕەتی ئەنفال، هەندێكیان ڕوكەشی ئایەتەكەیان وەرگرتوە بۆ زانیاری الله تیایدا باسی پێنج یەكی نەكردوە وەك ئەوەی كە لەسوڕەتی ئەنفال باسكراوە، وە كۆمەڵێك لە ئەهلی زانست بۆ بۆچونەكەی عومەر ﷺ ڕۆیشتن كاتێك ئەو ئایەتانەی سەرەوەی بۆ باسكرا، گوتی: (بەم شێوەیە موسڵمانان وەریانگرتوە)، باسی ئەو بەشانەی كرد لە تێگەیشتن نەوەك وەك تایبەتكردنی ئەوانە بەپێنج یەكی فەیئ.

ئیبن قودامە لە پەرتوكی كافیدا دەڵێت: (ڕوكەشی مەزهەب ئەوەیە كە ناكرێتە پێنج یەك، لەبەر وتەی الله تعالی: {وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ} [الحشر: ٦] ... تا كۆتایی ئایەتەكان. هەمووی بۆ گشت موسڵمانان داناوە، عومەر ﷺ عنه كاتێك ئەو ئایەتانەی خوێندەوە گوتی: بەم شێوەیە موسڵمانان لێی تێگەیشتون، ئەگەر ژیام ومام شوان دێت بەخۆی وكەرەكەی وبەشی خۆی دەبات بێ ئەوەی ئارەقی ناوچەوانی ڕژاندبێت) [الكافي في فقه الإمام أحمد].

ئیبن قودامە بۆ ئەوە دەڕوات كە فەیئ دەكرێتە پێنج یەك، كردویەتی بە پێنج یەك لەبەر وتەی الله تعالی لەسەر غەنیمە وفەیئ، وە چوار بەشەكەی دەمێنێتەوە بۆ هەموو موسڵمانانە بە پلە هەروەك باسی كردوە لە كیتابەكەی (الكافي) ودەڵێت: (دەستپێدەكات لە گرنگترینەوە بۆ خوارەوە، وە گرنگترین چاكسازی ئەوەیە كە بەسەربازەكان بدرێت لە ئازوقە، پڕكردنەوەی پێویستیەكانی سەنگەر ئەوەندەی كە پێویستە وە پێدانی ئازوقە، وە ئەوەش كە پێویستە بۆدروستكردن ساتر، وهەڵكەندنی چاڵ، وكڕینی ئەوەی كە پێویستە لەچەك وپێداویستی، پاشان چی گرنگترە لەدوای ئەوانە لە دروستكردنی پرد وچاكردنی ڕێگا ودروستكردنی مزگەوت، چاڵكردن بۆ ئاو، دەرهێنانی ئاو، وەئازوقەی قازیەكان وپێشنوێژكەرەكان، وبانگبێژەكان، ئەوەی كە موسڵمانان پێویستیان پێی هەیە، پاشان ئەوەی كە دابەشكرا بەسەر موسڵمانان، لەبەر ئەو ئایەتەی كە هێنامانەوە، وە وتەی عومەر ﷺ) [الكافي في فقه الإمام أحمد].

لە ئەستۆگرتن:

جیاوازی نیە كە خاكی جەنگ خاكێكی موباحە، وە خوێنی ئەهلەكەی وماڵەكەیان پارێزراو نیە وە لە ئەستۆگرتن و ئەمن پێدان ڕێگرن لە ڕژاندنی خوێنی، هەرچیە هاوپەیمانەكانن كە پەیمان هەیە لەنێوان ئەوان و موجاهیدان یان ئاگر بەست هەیە، هەركاتێك مەرجەكان هاتنە جێ واجبە كە وەفا بكرێت بە پەیمانەكان وپابەندبین پێوەی، ئەوەش كۆدەنگی هەیە لەسەری و جیاوازی نیە لەسەری.

پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت: (ئەوەی لە پەیمان پێدراوێك بكوژێت بۆنی بەهەشت ناكات، كە بۆنی بەهەشت بەڕۆیشتنی چل ساڵە ڕێ دەڕوات) [رَوَاهُ الْبُخَارِي].

وە لەئەستۆگرتنی موسڵمان بۆ موشریك پێویستە موسڵمانان دەستی لێهەڵگرن هەروەك لەم فەرمودەیە هاتوە كە بوخاری و موسلیم گێڕاویانەتەوە كە عەلی ﷺ گوتی: پێغەمبەر ﷺ فەرموی: (لەئەستۆگرتنی موسڵمانان یەكێكە بەكەمترین ژمارە دەكرێت، ئەوەی پەیمانی موسڵمانێك بشكێنێت ئەوە نەفرینی الله و فریشتەكان و هەمو خەڵكی لەسەرە، نە واجب ونەسونەتەكانی لێوەردەگیرێت) [رَوَاهُ الْبُخَارِي].

بەهەمان شێوە ئەوەی كە هاتوە لە عەلیەوە ﷺ ئەویش لە پێغەمبەرەوە ﷺ: (باوەڕداران خوێنیان پارێزراوە، وە ئەوان یەك دەستن لەسەر دوژمنەكانیان، وە ئەستۆگیراو دەبێت بە كەمتریان ژمارەیان، نەخێر باوەڕدار ناكوژرێت بە كافر، وە نەخاوەن پەیمان دەكوژرێت لەكاتی پەیمانەكەی) [رواه أحمد، وأبو داود، والنسائي].

ئیبن هیشام دەڵێت: (وە ئەبو عوبەیدە بۆی باسکردم: کە ئەبو عاصی کوڕی ڕەبیع کاتێك هاتەوە لەشامەوە وە ماڵی موشریکەکانی پێبوو، پێی گوترا، ئایا بۆت هەیە موسڵمان بیت و ئەم ماڵە ببەیت ئەوە ماڵی موشریکانە؟ ئەبو عاص گوتی: خراپترین شتم دەست پێکردوە لەئیسلام ئەگەر ناپاکی بکەم لە ڕاسپاردەکەم) [سیرة ابن هشام].

لە موغیرەی کوڕی شەعبەوە کە ئەو لە جاهیلی هاوڕێیەتی گەلێکی کردوە لێی کوشتون وماڵی لێبردون، پاشان هاتوە وموسڵمان بوە، پێغەمبەر ﷺ فەرموی: (هەرچی ئیسلامە لێتی قەبوڵ دەکەم، هەرچی سامانەکەیە ئەوە هیچی منی تێدا نیە) [رواه البخاري].

ئیبن قەیم دەڵێت: (لەوتەی پێغەمبەر ﷺ بۆ موغیرەوە: (هەرچی ئیسلامە ئەوە وەری دەگرم، هەرچی سامانەکەیە ئەوە هیچی منی تێدانیە) بەڵگەیە لەسەر ئەوەی کە ماڵی موشریکی پەیماندەر پارێزراوە، نابێتە خاوەنی بەڵکو دەگەڕێتەوە؛ موغیرە هاوڕێیەتی ئەوانی کرد لەکاتێك کە پەیمانیان هەبوو وە ماڵی بردن، هیچ ڕێگری لێنەکرد پێغەمبەر ﷺ نەدانی پیادانا، نەبۆی گەڕاندنەوە؛ لەبەر ئەوەی ئەوە پێش موسڵمانبوونی موغیرە بوو) [زاد المعاد في هدي خير العباد].

فێڵکردنی وتەی ناپاکی نیە دوای ئەوە پەیمانت پێدان

ئەوەش کاری عبداللە کوڕی أنیس ومحمدی کوڕی مەسلەمەیە الله لەهەردووکیان ڕازی بێت، محمدی کوڕی مەسلەمە ئەمانی نەدا بە کەعبی کوڕی ئەشرەف بەڵکو وای نیشاندا کە ئەو ژیانی لەگەڵ پێغەمبەر ﷺ لا ناخۆشە بەوە فێڵی لێکرد ئیزنیشی لەپێغەمبەر ﷺ وەرگرت کە شتێك بڵێت وە پێغەمبەریش ﷺ ئیزنی دا لەوە، لەوەی کە گوتی وەك لە بوخاری هاتوە: (ئەو پیاوە داوای زەکاتی لێکردین، وقورسی کردوە لەسەرمان وە من هاتوم تا قەرزت لێوەرگرم، کەعب گوتی بەهەمان شێوە والله زیاتر بێزارتان دەکات، محمد گوتی ئێمە ماندومان کردوە، پێمان خۆشنیە وازی لێبێنین بەڵکو سەیردەکەین تا بزانین حاڵی بەچی دەگات)، کە گوتی قورسی کردوە لەسەرمان ئەوە هاوەڵان رضي الله عنهم بەیعەتیان دا بە پێغەمبەر ﷺ تا ئامادەبن بۆ هەموو ناخۆشیەك لەسەر بەیعەتەکەیان، ئەوان دەزانن چی چاوەڕوانیان دەکات لە تاقیکردنەوە وناخۆشی و قورسی لەڕێگای الله، بەڵکو بەو وشەیە فێڵی لێکرد بەوە وە داوای پێویستی خۆی کرد تا دڵنیابێت لێی و بیکوژێت بەهەمان شێوە وتەی عبداللە کوڕی أنیس بۆ خالیدی هوذەلی (پێم گەیشتوە تۆ پیاو کۆدەکەیەوە بۆ جەنگی ئەو پیاوە بۆ ئەم مەبەستە هاتوم بۆلات) وتەکەی دوو مانا دەگرێت سەرخستنی یان کوشتنی، لەسەر ئەوە فێڵی لێکرد بەکردار وگفتار پاشان کوشتن ودەستگرتن بەسەر ماڵ وسامانی ئەوە نابێتە ناپاکی، ئەگەر ڕاشکاوانە مانای ئەمان پێدان نەبێت، ئەمان پێدان پەیماندانە وبەڵێنە لەنێوان هەردوو لا، لەنێوان باوەڕدار وپەیمان پێدراو بەوشەی ڕاشکاوانە نەوەك بەکردار وگفتار خەیاڵی ئەوەی بۆ دروست بکەی کە ئەمانت پێداوە.

وە ئەمانکردنیش بەوتەی ڕاشکاوانە هیچ جیاوازیەکی لەسەر نیە لەنێوان زانایان، هەرچی وشەی ناڕاشکاوانەیە ئەوە جیاوازن لەسەری، لەزانایان هەیە هەندێك کردار وگفتاری ژماردوە بۆ ئەمانکردن، وە هەیانە هیچی دانەناوە، وە هیچ سەیر نیە کە زانایەکی موسڵمان بدۆزیەوە ئەو بابەتە بە ناپاکی دابنێت، وە یەکێکی تر لەبابەتی فێڵ و پیلانی جەنگ دایبنێت.

بەگشتی: بابەتە ناسەرەکیەکان کە دەچێتە ژێر ئەمان پێدانی ناڕاشکاوانە هیچ مەرجێکی دیاری کراوی ڕێکەوتوو نیە لەسەری، وە شاراوە نیە کە بردنی بابەتی ناسەرەکی بۆ ژێر بناغەیەکی سەرەکی لەبابەتەکانی ئیجتیهادە کە دەکرێت ناکۆکی هەبێت لەسەری، پێویستی بەتانەدان نیە ودەرچوون نیە لە ڕێڕەوی بابەتەکە.

ئاماژە پێدان وئیزندان بە چون بۆ ناو (دار الحرب) نابێتە حەڕامبوونی خوێن وسامانی کافران

ئەسڵ لە خوێنی ئەهلی جەنگ وسامانیان حەڵاڵبوونە وپارێزراو نیە، ئەگەر جیاوازی دروست بوو لە وێنەیەك ئایا ئەوە ئەمانە یان لەئەستۆگرتنە وە بەڵگەکان هاوشانی یەکبوون یان نزیکبوون لەیەکتر ئەوە دەگەڕێینەوە بۆ بنەڕەتەکە کە حەڵاڵبوونی خوێن وسامانی کافرانە مەگەر بەڵگەیەك هەبێت ببێتە ڕێگر، لەبەر ئەوەی کۆدەنگی دڵنیایە، وە جیاوازی گومانیە وە دڵنیایی لاناچێت بە گومان؛ وە ئەمانکردنیش ڕێگریەکە کە گومانی تێدایە، وە گومان لە ڕێگری کردن لەکارێك نابێتە ڕەتکردنەوەی حوکمێکی نەگۆڕ بەهۆکارێکی زانراو، وە گومان لەوە نیە کە هەڵخەڵەتاندنی کافران لە جەنگ ڕێگەپێدراوە، ئەوەش دەکرێت بە درۆکردن یان وشانێك کە ناڕاشکاوانە دیار بێت.

پوختەی قسان: سامان ئەگەر پاراستنی لەسەر لاکەوت بەهۆی کافربوونی خاوەنەکەی وەك سامانی کەسێکی جەنگی جائیزە دەستگرێت بەسەری بەهەر ڕێگەیەك بتواندرێت، ئەوەش جیاوازی تێدانیە ئەسڵ و بناغەکە ئەوەیە کە ئەوان لە ئەمن دانین و خوێنیان نەپارێزراوە، وە موسڵمان بۆی هەیە کە بیبات بەدزی یان بردنی ماڵ و سامانی ئەهلی کوفر لەهەر شوێنێك بێت وە لەهەر شوێنێك کە بینرا، وە هیچ بەڵگەیەکی نەشەرعی نە نەریتی نیە کە ئاماژەدان بە بەڵێن دابنێت یان بەئامان پێدان، بەڵکو ئەوە ئیزنە بۆ چونە ناو خاکی جەنگ، وە ئیزن وڕێگەدان بۆ چونە ناوی ئەمان پێدان نیە، وە مرۆڤ نابێتە پەیمانپێدراو لەخاکی خۆی وە نە لەخاکی تر، وە ئەمان پێدان لەلایەنێك دانانرێت بەئەمان بێ لایەنی دووەم.

ئیبن ئەبو زەیدی قەیرەوانی دەڵێت: (هەرچەندە ئیسلامی خۆیان بۆ پاشاکەیان باسکرد و ئەویش گوتی ئێوە لە ئەماندان، بەڵام موسڵمانان ئەمانیان پێنەدا و هیچ شتێکی لەوشێوەشیان پێنەگوتن ولەناو شاریش بڵاویان نەکردەوە کە خەڵك وابزانێت ئەوان لە ئەمان دان، لەم کاتەدا بۆیان هەیە لێیان بکوژن

بانكی ناوەندی ئەوروپا – لەسەر موسڵمانانە لە ئابوری كافران بدەن

وماڵیان ببەن ئەوەندەی دەتوانن، بەهەمان شێوە ئەگەر پێی گوتن ئێوە لەئەمان دان بەڵام بڕۆن بۆ خاكی ئیسلام ئەوانیش هیچیان نەگوت، ئەوەش بەهەمان شێوە بۆیان هەیە بەگوێرەی توانا بیانكوژن ویان شتی تر تا پاشان دەرچن لە خاكی حەرب... وە هەندێك لەئەهلی عێراق گوتیان: ئەگەر موسڵمانێك چوە ناو خاكی جەنگەوە بێ ئەمان وە گوتی من لەئێوەم یان گوتی هاتووم لەگەڵ ئێوە بەشداری شەڕ بكەم وازیان لێهێنا دەتوانێت ماڵیان ببات، ئەوەندەی دەتوانێت پاشان بیانكوژێت ئەوەندەی دەتوانێت، ئەوەی كە گوتی نابێتە ئەمان بۆیان) [النوادر والزيادات].

وە ئەوەی چوە ناو خاكی حەرب بە وەرەقەی تەزویر یان ڕاست كە تیایدا زانیاری لەسەر ئاین و زانیاریە تایبەتیەكانی تێدا بێت ئەوە لەم كاتەدا بۆی هەیە پەلاماریان بدات وماڵیان ببات ئەوەندەی توانی، لەبەر ئەوەی ئەوە ئەمان پێدان نیە وەمانای ئەمان نادات عەمرِی كوڕی ئومەییە خۆی دا پاڵ هۆزی بەنی بەكر هاتە لای موشریكێك و هەندێك زانیاری هەڵەی پێدا وهەڵیخەڵەتاند تاوای گومان برد ئەویش موشریكە ودڵنیابوو لێی، كاتێك خەوت كوشتی، بەڵگەنامەی مزەوەر ئەگەر زانیاری ئەوەی لەسەر بێت كە ئەو كەسە خەڵكی فلانە وڵاتە ئەوە مانای ئەمان نادات نە لەشەرع و نەلەخو ونەریت.

وە ئەگەر نوسرابوو لەسەر بەڵگەنامەكە كە ئەوە خەڵكی ئەو شارە نیە بەڵام بە بەڵگەنامەی تەزویر خۆی كردە ناوی ئەوە پێی ناگوترێت ئەمان ئەوە لە فێڵی جەنگە، ئەوەش توندتر نیە لەوەی محمدی كوری مەسلمە وحیزبەكەی كردیان، ئەوەش هاوشێوەیە لە خۆپاڵدان بۆ خاكی جەنگ یان گەلێكی كافر یان پێدانی ڕێگا یان ماڵ، ئەوە پێی ناڵێن ئەمان لای موسڵمان، وەمانەوە بۆ ئەوكەسەی دەیەوێت بكوژێت پێی ناڵێن ئەمان هەروەك عەمەڕی كوڕی ئومەیەی ضەمری كردی رضي الله عنه، بەهەمان شێوە چونی محمدی كوڕی مەسلەمە رضي الله عنه بۆ ناو قەڵای جوولەكە وهەڵخەڵەتاندنیان وكوشتنی تاغوت كەعبی كوڕی ئەشرەف، چونی موجاهید لەڕێگای لجوئەوە بۆ خاكی جەنگی وەك كرداری ئەو هاوەڵەیە، ئەگەر فەرمان وگرێبەستی كوفری تێدا نەبێت.

هاندان لەسەربردنی ماڵی كافران و جیهادكردنیان

كاتێك پێغەمبەر ﷺ هیجرەتی كرد بۆ مەدینە سەرچاوەی ڕۆزی بریتی بوو لە غەنیمە، كە ئەوەش چاكترین سەرچاوەی ڕۆزیە، ئەو ماڵەی كە وەردەگیرێت بە هێز لە كافران پاك وچاكترە لەوە پیاوێك بەدەستی بێنێت بەڕێگای تر، الله تعالى دەفەرموێت: {فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ} [الأنفال: ٦٩]

ئیبن قەیم دەڵێت: (ئەوە لای زانایانە پەسەندترینە ئەوەیە كە پاكترینی دەستكەوتی پێغەمبەر ﷺ بریتیە لە دەستكەوتی غەینمەت ئەوەش كە ڕێگەی پێدراوە لەسەر زمانی پێغەمبەر ﷺ، هەر ئەوەشە كە قورئانی تیيادا مەدحی كردوە بەسەر ئەوانی تردا، وەباسی ئەهلی ئەو كارەی كردوە وپیای هەڵداون كەبەسەر كەسانی تری هەڵنەداوە؛ هەر لەبەر ئەوەشە كە الله هەڵیبژاردوە بۆ چاكترین دروستكراوەكانی، كۆتا پێغەمبەری كاتێك فەرموی: نێردراوم لەپێش قیامەت بەشمشێر تا بەتەنها الله بپەرسترێت وهاوبەشی بۆ بڕیار نەدرێت، وە ڕۆزی من دانراوە لەژێر سێبەری ڕمەكەم، وە زەلیلی وبچوكیش بۆ ئەوە دانراوە كە سەرپێچی فەرمانی من بكات، وە ئەو ماڵەیە كەوەردەگیرێت بەشكۆمەندی وڕێز وتواناوە لە دوژمنانی الله، وە كراوە بە خۆشەویسترین شت لای الله، هیچ كار وكاسبیەكی تر پێی ناگاتەوە. الله زاناترە) [زاد المعاد].

وە هەندێك لە موسڵمانان ئەمڕۆ دڵیان خۆش نیە بەشەكەتكردنی وهەڵمژینی ماڵی كافران بەهێز وە هەست دەكەن كە ئەو ماڵەی كە بەدەست دێت لەكاری تر چاكترە، ئەوەش ڕاست نیە، پاكترین حەڵاڵ بەدەقی قورئان غەنیمەیە، وە هەر ئەوە بوو ڕۆزی پێغەمبەر ﷺ دوای هیجرەتی بۆ شاری مەدینە.

ئەو ماڵە الله دروستی كردوە بۆ نەوی ئادەم تا پشتی پێببەستن لە

دیلی موسڵمان لای کافران بۆی هەیە کە ماڵیان ببات دوای ڕزگاربوونی لەدەستیان

گوێڕایەڵی وبەندایەتی الله، ئەوەی بەکارهێنابۆ کوفرکردن بە الله وهاوبەشدانان بۆی ئەوە الله موسڵمانان زاڵدەکات بەسەری ولێی دەستێنێت ودەیگەڕێنێتەوە بۆ ئەوەی کە شایستەترە کە ئەوانیش بەندکانی الله وئەوانەن کە الله بەتەنها دەپەرستن و گوێڕایەڵی دەکەن بۆیە دەڵێن (الفيء) واتا گەڕانەوە بۆ شوێنی شایستە هەر بۆئەوەش دروستکراوە.

وە پێویستە لەسەر هەموو موەحیدێك بازنەی جیهادەکەی فراوانتر بکات، جەنگی سەروەت وسامان وئابوری لەگەورەترین گۆڕەپانەکانی جیهادە هەروەك پێغەمبەر ﷺ کردی لە زۆربەی غەزوەکانی کاتێك ماڵی کافرانی برد وکەرستەکانیانی لەکارخست، وە گومانی تێدانیە کافرانی ئەمڕۆ سوپا وهێزەکانیان دەجوڵێنن بە سامانیان، پێویستە لەسەر موەحیدان کە هۆکاری نوێ وچاك بدۆزنەوە بۆ لاوازکردنی ئابوری کافران وبردنی ماڵیان ولەکارخستنی، وە پێویستە لەسەر موسڵمانان بەتایبەتی ئەوانەی دەژین لەخاکی کوفر وهیچ ڕێگایەك نادۆزنەوە بۆ هیجرەت با ئەوە بکەن کە هاوەڵی بەڕێز ئەبو بەصیر ﵁ کردی بەموشریکانی مەکە، وە گومانی تێدانیە کە بەفیڕۆدانی ماڵی کافران کاریگەریەکی گەورەی دەبێت لەجەنگی ئەمڕۆمان.

لەوانەش بردنی ماڵی جەنگی وبەفیڕۆدانی بەمەبەستی کاولکردنی ماڵەکانیان، ئەوەی کە دەبێە هۆی لاوازکردنی دوژمن وزیان لە ئابوریەکەی دەدات، ئەبو یوسوف گوتی: (هیچ کێشە نیە سوتاندنی قەڵاکانیان بەئاگر، ونقومکردنیان لەئاو، وکاولکردنی بەسەر ئەهلەکەی، ودانانی مەنجەنیق؛ لەبەر وتەی الله تعالى {يخربون بيوتهم بأيديهم وأيدي المؤمنين} لەبەر ئەوەی ئەوە هەمووی لە بابەتی جەنگە؛ لەبەر لێدانی کوفر وسستکردنیان وتوڕەکردنیان، وە لەبەر ڕێزی ماڵ لەگەڵ ڕێزی خاوەنەکەیەتی، وەهیچ ڕێزێکیان نیە ئەوان ئەگەر کوژران چجای سامانیان؟» [بدائع الصنائع].

بەهەمان شێوە ئەم سەروەت وسامانە سودی دەبێت بۆ جیهاد ئەگەر بەکارهات لەڕێگای الله موەحید وەری دەگرێت لەکافری جەنگی بۆ یارمەتی هیجرەتی براکان بۆ خاکی خیلافەت، یان بۆ جیهادی کافران، وە چەند موسڵمان لەهیجرەتی دواکەوتوە ناچارە کاربکات لای کافر تا پول بەدەستبێنێت بۆ جیهادکردنی، بەم شێوەیە موەحیدی موجاهید پولی کافران بەکاردەهێنێت بۆ کڕینی چەك وکەرستەی پێویستی تا هەڵسێت بە کردەی جیهادی لەلانەی دوژمن.

ئەی ئەو موەحیدەی کە خاکی کوفری وەك ئەبو جەندەل بە ﵁ وەدودڵ مەبە لە بردنی ماڵی کافری جەنگی یان بەسەرکەوتن یان بەهێز یان بەدزین؛ وە وردبەرەوە لە وتەی پێشەوا ئیبن تەیمیە ﵀ لەم موسڵمانەی لە خاکی جەنگە: (بەهەمان شێوە ئەگەر خۆیانی برد یان منداڵەکانیان یان بەهێز خۆی سەپاند بەسەر پولیان؛ ئەوە گیان وسامانی کافرانی جەنگی موباحە بۆ موسڵمانان ئەگەر دەستیان بەسەر داگرت بەڕێگای ڕێگەپێدراو ئەوە بۆخۆیانە) [مجموع الفتاوى].

ئەوە سەبارەت بەفڕاندنی منداڵەکانیان چجای دزینی پولیان، ئەوەشت لەیادبێت کە جەنگیان بۆ سەر دەوڵەتی ئیسلامی بەردەوامە و وەستاوە لەسەر پول نیەتی خۆت پاك بکەرەوە وپشت ببەستە بە الله وە ڕاوێژ بەکەس مەکە لەبردنی ماڵی کافر، بڕۆ لەسەر بەرەکەتی الله، بردنی ماڵی کافران لاوازیان دەکات وهەڕەشە لە ئابوریان دەکات وباوەڕداران بەهێز دەکات وتواناداریان دەکات بۆ شتێکی گەورەتر لە بردنی ماڵیان، یان لەڕوی ئەو جیهادەی کە ئێستا نەماوە تەنها لای کۆمەڵێکی ڕاستگۆنەبێت، داوا دەکەین لە الله کە فەتح بنێرێت لەسەر دەستی بەندە موجاهیدەکانی وشیفای سینەی موەحیدان بدات، والحمد لله رب العالمين.

ڕۆژی هەینی

فەزڵەکانی ڕۆژی هەینی

1. ڕۆژی جەژنە بۆ موسڵمانان
2. هەینی بۆ هەینی کەفارەتی گوناهەکانی نێوانیانە
3. باشترین ڕۆژە کە خۆر تیایدا هەڵاتبێت
4. کاتژمێری گیرانی دوعاکانی تێدایە

ڕۆژی هەینی

حوکمی

نوێژی جومعە واجبە لەسەر هەموو موسڵمانێکی نێری پێگەیشتووی ژیری نیشتەجێ، وازهێنانی بێ بیانو توشی تاوانی دەکات، اللە تعالی دەفەرموێت: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ}. [الجمعة:9]

ئەو ژمارەی کەپێی جێبەجێ دەبێت

ئیبن تەیمیە ﵀ دەڵێت: "هەینی بە سێ جێبەجێدەبێت، یەك وتاردەدات، دوانیش گوێدەگرن، ئەوەش یەکێك لە ڕیوایەتەکانی ئەحمەدە، وە وتەی کۆمەڵێك لە زانایانە، وە دەگوترێت کە بەچل پیاو دەبێت چونکە جێگیر نەبوە کە بەکەمتر لەوە بێت، بەڵام کەمتر لەوەش دەبێت". [الفتاوی الکبری]

سونەت وئادابەکانی

1. خۆشوشتن بۆنخۆشکردن پاککردنەوە
2. زوو چون بۆ مزگەوت
3. بەسەر شانی نوێژخوێنان بازنەدان
4. دوو ڕکات نوێژی سوك لەکاتێك کە چویت بۆ مزگەوت و وتاربێژ وتاری دەدا
5. گوێگرتن وبێدەنگی لە کاتی وتار
6. چوار ڕکات دوای نوێژی هەینی لە مزگەوت یان دوو لەماڵ

لە سەلمانی فارسیەوە ﵁ گوتی: پێغەمبەر ﷺ فەرموی: (هیچ پیاوێك نیە کە لەڕۆژی هەینی خۆی بشوات وخۆی پاکبکاتەوە ئەوەندەی بتوانێت، وە قژی چەور بکات، یان خۆی بۆنخۆشبکات لە بۆنی ماڵەکەی، پاشان دەرچێت و بەنێوان خەڵکی دانەڕوات، پاشان ئەو نوێژە بکات کە لەسەری نوسراوە، پاشان بێدەنگ بێت ئەگەر وتاربێژ وتاری دا، ئیلا اللە لەتاوانەکانی نێوان ئەو هەینیە و ئەوەی پێشووی خۆش دەبێت). [رواه البخاري]

حوکمی بەڕۆژووبون تەنها لە ڕۆژی هەینی

ئیکراهی لەسەرە مەگەر ئەو ڕۆژە ڕێکەوت بێت لەگەڵ ڕۆژی عەرەفە یان عاشورا یان گێڕانەوەی ڕۆژوو یان نەذرت لەسەر بێت وە تایبەتکردنی شەوەکەشی بە شەونوێژ باش نیە. لە ئەبو هورەیرە ﵁ لە پێغەمبەرەوە ﷺ فەرموی: (شەوی هەینی تایبەت مەکەن بە شەونوێژ، وە ڕۆژەکەشی تایبەت مەکەن بە ڕۆژووگرتن، مەگەر ڕۆژی عادەتی خۆتان بوو). [رواه مسلم]

النبأ

چالاکیە

سەربازی و ئەمنیەکان

لەگەڵ بەردەوامی جەنگی سەربازانی خیلافەت بۆسەر هێزە کافرەکان،چاوێك دەخشێنین بەهەندێك لەچالاکیەکانی کۆتایی کەجێبەجێکراوە لەلایەن موجاهیدان وتیایدا سەرکەوتووبوون لەفراوانکردنی دەسەڵاتی خیلافەت و بوون بەهۆکاری ترساندن وتیاچوونی وزەلیلی دوژمنانی الله، ئەو چالاکیانە بەشێکی کەمن لەچالاکیەکان کەجێبەجێکراون لەلایەن دەوڵەتی ئیسلامی لەبەرە جیاجیاکان لەڕۆژهەڵات ورۆژئاوا لەماوەی هەفتەکانی پێشوو.

ڕۆژهەڵاتی ئاسیا:

لە نۆی ڕەمەزان، نزیکەی دە سەربازی فلیپینی خاچپەرست کوژرا لەمیانەی پێکدادانەکان لەگەڵ سەربازانی خیلافەت لەناوچەی «ماماسبانو» لە باشوری «کوتاباتو» لە فلیپین.

وە لە سێزدەی ڕەمەزان، سەربازانی خیلافەت بە گولە هاوەن پێگەکانی سوپای فلیپینیان لەناوچەی «باتیکول» لە دورگەی جۆلۆسۆلۆ لە باشوری ڕۆژئاوای فلیپین بۆردومانکرد هەروەك توانیان سەرباز گوێزەرەوەیەك تێکبشکێنن لە ناوچەی «ماغویندانا».

وە لە چواردەی ڕەمەزان یازدە سەربازی سوپای فلیپینی خاچپەرست کوژران لە میانەی پێکدادانەکان لەگەڵ سەربازانی خیلافەت، هەروەها هەشت سەرباز کوژران بەقەناس لە گەڕەکی «داغودیان» لە شاری ماراوی، کاتێك زرێپۆشێکی تر پەکخرا دوای بەئامانجگرتنی بە قازیفەیەکی موشەکی.

وە لە شازدەی ڕەمەزان، دوازدە سەربازی سوپای فلیپینی خاچپەرست کوژران لە میانەی پێکدادانەکان لە گەڕەکی «محطة آیکوم»، هەروەها پێنج سەربازی تر کوژران دوای بەئامانجگرتنیان بەچەکی قەناس لە گەڕەکی «ماباندي» لەشاری ماراوی.

وە لە نۆزدەی ڕەمەزان، سەربازانی خیلافەت پێکدادانیان کرد لەگەڵ سوپای فلیپینی لە گەڕەکی «مونکادو»، کە بوە هۆی کوژرانی سێ سەرباز، هەروەها پێنجی تر کوژران بە قەناس لە گەڕەکی«ماباندي»، لە شاری ماراوی.

وە لە بیستو دووی ڕەمەزان، دوو سەربازی فلیپینی کوژران لەمیانەی پێکدادانەکان لەگەڕەکی «بنود مادایا» لەشاری ماراوی.

وە لە بیست وسێی ڕەمەزان، زرێپۆشێکی سوپای فلیپینی بە

قازیفەیەکی موشەکی تێکشکا، وە پێنج ئەندامی سوپای فلیپینی خاچپەرست وبریندارابوونی نۆی تر لە میانەی پێکدادانەکان لەگەڵ سەربازانی خیلافەت لە گەڕەکی «لیلود مادایا» لە شاری

ماڕاوی:

وە لە بیست وچواری ڕەمەزان، دەستەی قەناس بەدەستان توانیان کە چوار ئەندامی سوپای فلیپینی خاچپەرست بکوژن لە گەڕەکەکانی «مارینوت» و«لیلود کادایونان» لەشاری ماڕاوی، هەروەها پێنج ئەندامی سوپای فلیپینی خاچپەرست کوژران لەڕوبەڕووبونەوەکان لەگەڵ سەربازانی خیلافەت لەگەڕەکی «مانکادو» لە شاری ماڕاوی.

وە لە بیست وپێنجی ڕەمەزان، سەربازانی خیلافەت توانیان ٧ ئەندام لە سوپای فلیپینی خاچپەرست بکوژن لە ڕوبەڕووبونەوەکان لە گەڕەکی «بالینغ» لەشاری ماڕاوی.

لە بیست وشەشی ڕەمەزان، سەربازانی خیلافەت پێکدادانێکی توندیان ئەنجامدا لەگەڵ سوپای فلیپینی خاچپەرست، لە گەڕەکەکانی «لیلود مادیا» و«بالینغ» و«مار ینوت» لە شاری ماڕاوی، وە بوە هۆی کوژرانی ١٣ ئەندام وبریندارابوونی چەندانی تر.

وە لە سێی شەوال، سەرابازانی خیلافەت توانیان ١٣ ئەندام بکوژن لەمیانەی پێکدادانەکان لە گەڕەکەکانی شاری ماڕاوی، هەروەها زرێپۆشێکی خاچپەرستانیان بەئامانجگرت لەگەڕەکی (ماری نۆت) بەقازیفەیەکی RPG، کە بوە هۆی تێکشکاندنی وتیاچوونی پێنج لە سەربازەکان بەلایەنی کەم کە سەرنشینی بوون.

وە لە هەشتی شەوال، سەربازانی خیلافەت پێکدادانێکی توندیان ئەنجامدا لەگەڵ ئەندامەکانی سوپای فلیپینی خاچپەرست، لەگەڕەکی «مونکادو کولوني» لە شاری ماڕاوی، کە بوە هۆی کوژرانی هەشت سەرباز.

وە لە دەی شەوال، نۆ ئەندامی سوپای فلیپینی خاچپەرست کوژران لەمیانەی پێکدادانەکان لەگەڵ سەربازانی خیلافەت لە گەڕەکی «بالینغ» لەشاری ماڕاوی.

ئوستڕاڵیا:

لە دەی ڕەمەزان، سەربازێکی خیلافەت تقبله الله لە کردەیەك لە شاری ملبۆڕن توانی ئافرەتێك بە بارمتە بگرێت پاشان یەکێك لەهاوڵاتیانی وڵاتی ئوستڕاڵیای خاچپەرست بکوژێت، دوای ئەوە توانی پۆلیس ڕابکێشێت بۆ شوێنەکە پاشان دەستڕێژی گولەیان لێبکات سیانی بریندارکردن وپاشان شەهید بوو.

فارس:

لە دوازدەی ڕەمەزان، کاتێك پێنج ئینغیماسی لە سەربازانی خیلافەت هەڵیانکوتایە سەر پەرلەمانی شیرکی وگۆڕی تاغوتەکەیان خومەینی، بەچەکی ڕەشاش ونارنجۆکی دەستی، وچاکەتی بۆمبڕێژکراو، چونە ناو لانەیان وخوێنە پیسەکەیان ڕژاندن، نزیکەی ٦٠ مورتەدیان خستەوە لە نێوان تیاچوو وبریندار، پێش ئەوەی شەهیدبن.

ویلایەتی جنوب:

لە چواردەی مانگی ڕەمەزان، برای شەهادەتخواز أبو فهد العراقي تقبله الله دەرچوو بەرەو مۆڵگەیەکی ڕافیزە هاوەڵگەرەکان لەشاری کەربەلای گڵاو، بەتەکبیرەوە چاکەتە بۆمبڕێژکراوەکەی تەقاندەوە لەناوەڕاستی گردبوونەوەکەیاندا، سەرەنجام بووە

ئەبو عوثمان خۆڕاسانی تقبله الله

هۆی تیاچوونی ٣٠ وبریندار بوونی ٣٥ی تر.لەهەمان کاتدا برای شەهادەتخواز أبو مجاهد البصري ﷺ ئینغیماسی کرد وچاکەتە بۆمبڕێژکراوەکەی بە مۆڵگەیەکی تری مورتەددانددا تەقاندەوە لەشاری بابل، سەرەنجام بووە هۆی تیاچوونی ٣٧ وبریندار بوونی ٤٠ی تر.

ویلایەتی نەینەوا:

لە نۆزدەی ڕەمەزان، سەربازانی خیلافەت هێرشیانکردە سەر پێگەکانی پۆلیسی ئیتیحادی ڕافیزی لە ناوچەی دەواسە ونەبی شیت و شەقامی حەلەب لەلای ڕاستی شاری موسڵ، کاتێك پێکدادان ڕویدا بەجۆرەها چەك وتیایدا ٤٠ مورتەد تیاچوون وە ئەفسەرێك بەپلەی نەقیب لەنێو تیاچوان بوو لەگەڵ بریندارپوونی چەندانی تر وسوتاندنی ٦ هەمەڕ و دوو سەرباز گوێزەرەوە، وە موجاهیدان کۆنترۆڵی ناوچەی نوێیان کرد، هەروەك سەربازانی خیلافەت هێرشیان کردە سەر پێگەکانی پۆلیسی ئیتیحادی ڕافیزی لەگەڕەکی (دەنەدان) لەباشوری موسڵ، تیایدا پێکدادانی دژوار ڕویاندا کەسەرەنجام بووە هۆی تیاچوون وبریندار بوونی دەیان لێیان، وتیاچوونی ١٢ ئامێری سەربازی جۆراوجۆر وبەدەستکەوت گرتنی چەك وزەخیرە.

لەیەکەم ڕۆژی مانگی شەوال، سەربازانی خیلافەت هێرشێکی بەرفراوانیان کردە سەر پێگەکانی میلیشیا ڕافیزیەکان لەچەند میحوەرێك لە گەڕی تەنەك و یەرموك و موشاهدە و شیفا و نەبی شیت و شەقامی کۆڕنیش و حەلەب و دەوروبەری ناوچەکانی باب الطوب و باب جدید و باب البیض و باب لگش، بەشێوەیەك پێکدادان دەستی پێکرد بە جۆرەها چەکی جیاواز کە لە میانەیدا بووە هۆی تیاچوون و بریندار بوونی ژمارەیەك لە مورتەددان هەڵاتنی ئەوانی تر لە ڕوبەرو بوونەوەکان، لە گەڵ دەستگرتن بەسەر تەواوی گەرەکە تەنەك و بەشێکی زۆری گەڕەکی یەرموك و بەشێك لە گەڕەکی شیفا و ناوچەی موشاهدە، لەگەڵ ئەمەش ئەندامەکانی سوپای ڕافیزی ناچار بوون هەڵستن بە سوتاندنی پێگە و ئامێرەکانیان لە گەڕەکەکانی تەل رومان و رەجم حدید ، وادی حەجەرن بە هۆی داڕەخانی گەورەی ناو ریزەکانیان لە ڕۆژ ئاوای موصل.

فەڵەستین:

لە بیست ویەکی ڕەمەزان، چەند شێرێك لە شێرەکانی خیلافەت ئەوانیش (أبو البراء المقدسي، وأبو الحسن المقدسي، وأبو رباح المقدسي) ﷺ کردەیەکی پیرۆزیان ئەنجامدا لە قودس، کاتێك گورزە هێرشێکیان ئەنجامدا بۆ سەر دوژمنانی الله وەك تۆڵە سەندنەوەیەك بۆ ئاینەکەیان وڕێزی موسڵمانان، پەلاماری گردبوونەوەکانی جوولەکە پیسەکانیان دا، وە ئەو هێرشە بوە هۆی تیاچوونی سەربازێك وبریندابونی چەندانی تر، پاشان گەڕانەوە بە شەهیدی.

ویلایەتی صلاح الدین:

لە بیست ویەکی مانگی ڕەمەزان، پێنج سوارچاکی شەهادەت (أبو فقیه الشامي، أبو ولید الشامي، أبو معاذ الکربولي، أبو عدنان السلماني، أبو عمر الفراجي) ﷺ ئینغیماسیان کردە سەر بارەگای فەوجێکی پۆلیسی ئیتیحادی ڕافیزی لە (لواء العسکرین) لەناوچەی (جبیریە) لەشاری سامەڕا، تیایدا پێکیاندادا لەگەڵ ئەندامانی بارەگاکە بۆ نزیکەی دوو کاتژمێر، سەرەنجام بووە هۆی تیاچوونی سەرجەم ئەندامانی، دواتر ئینغیماسیەکان ڕوبەڕوبوونەوە لەگەڵ هێزی پاڵپشتی کە هاتبوونە ناوچەکە وژمارەیەك ئەندامی هێزەکەیان کوشت وبریندار کرد هەروەك دووان لە ئینغیماسیەکان شەهید بوون . کما نحسبهما والله حسیبهما، لەکاتێکدا سیانەکەی تر چاکەتە بۆمبڕێژکراوەکانیان

له شوێنه‌واری کرده پیرۆزه‌که‌ی سه‌ر جوله‌که

ئەبوکەوثەرسودانی تقبله الله

تەقاندەوە لەناوەڕاستی ئەوانەی مابوونەوە لەمورتەددان، وئاماری هێرشە پیرۆزەکە بریتی بوو لە تیاچوونی ٣٨ مورتەد وبریندار بوونی ١٠ی تر،تێکشاندنی بارەگاکە ویەکێك لە کۆگاکانی چەك وسوتاندن وپەکخستنی چەند ئامێرێکی سەربازی.

وە لە بیست وشەشی ڕەمەزان، ٨ لە ئینغیماسیەکانی سەربازانی خیلافەت بەچاکەتی بۆمبڕێژکراو دەرچوون بەرەو پێگەکانی حەشدی ڕافیزی لە گوندی سەلام لە باکوری ڕۆژئاوای تکریت، کاتێك ئینغیماسیەکان پێکدادانێکی توندیانکرد تیایدا کۆتایی پێهات بە تەقاندنەوەی چاکەتی بۆمبڕێژکراو لەلایەن ژمارەیەکیان، وە بوە هۆی تیاچوون وبریندابوونی نزیکەی ٦٠ مورتەد و سوتاندنی حەوت ئامێری جۆراوجۆری هەڵگری دۆشکە.

ویلایەتی خۆڕاسان:

وە لە بیست ویەکی ڕەمەزان، برای شەهادەتخواز أبو عائشة الخراساني تقبله الله توانی دوێنێ شەو ئینغیماسی بکات بە چاکەتە بۆمبڕێژکراوەکەی لەناو پەرستگایەکی ڕافیزە هاوەڵگەرەکان لەشاری کابوڵ، تیایدا شەهادەتخواز دەستی کرد بە تەقەکردن لە هاوەڵگەران بە دەمانچەیەك کەهەڵیگرتبوو، دواتر چاکەتە بۆمبڕێژکراوەکەی تەقاندەوە لەناوەڕاستی گردبوونەوەکەیاندا، سەرەنجام بووە هۆی تیاچوونی ١٧ هاوەڵگەر بەلایەنی کەمەوە وبریندار بوونی دەیانی تر.

وە لەبیست وهەشتی ڕەمەزان، برای شەهادەتخواز أبو عثمان الخراساني . الله لێی وەرگرتبێت . توانی چاکەتە بۆمبڕێژکراوەکەی بتەقێنێتەوە لەناوەڕاستی مۆڵگەیەکی پۆلیسی پاکستانی مورتەد لەشاری (کوێتە)،سەرەنجام بووە هۆی تیاچوون وبریندار بوونی نزیکەی ٣٠ مورتەد.

سۆماڵ:

وە لەیەکەم ڕۆژی شەوال، دوو ئەندامی سوپای صۆماڵی مورتەد دوای ڕوبەڕووبوونەوە لەگەڵ سەربازانی خیلافەت لەناوچەی «جرور» لە ڕۆژهەڵاتی هەرێمی «بونت لاند».

ویلایەتی ڕەققە:

لە پێنجی شەوال، ژمارەیەك لەسەربازانی خیلافەت گورزە هێرشێکیان کردە سەر پێگەکانی پەکەکە مورتەدەکان لە گەڕەکی الصناعة، والمشلب، و لەنزیك فولکەی بەرازی و نزیك جامعة الاتحاد» پێکدادانێکی توند ڕویدا بۆماوەی چەندین کاتژمێر، وە بوە هۆی تیاچوونی سی مورتەد وبریندابوونی چەندانی تر، هەروەك دەستەی قەناس بەدەستان لە گەڕەکەکانی ڕۆمانیە وجەزرە ونزیك فولکەی فرۆسیە وبەرازی چەند مورتەدێك بەئامانج بگرن وە بوە هۆی تیاچوونی دوازدە مورتەد وبریندابوونی سیانی تر.

فەڕەنسا:

لە بیست وچواری ڕەمەزان، یەکێك لە سەربازانی خیلافەت بەناوی ئەبو مەیسون فەڕەنسی تقبله الله بەبارهەڵگرێك کە پڕبوو لە چەك وکەرستەی تەقێنەرەوە خۆی کێشا بە پۆلیسی فەڕەنسی لەشاری پاریس، تا سەر لەنوێ ترس بڵاوبکاتەوە لەناو خاچپەرستان وە ئەوەیان بیردەخەینەوە کە جەنگەکە گوازراوەتەوە بۆ لانەیان.

بەلجیکا:

لە بیست وپێنجی ڕەمەزان، یەکێك لەسەربازانی خیلافەت بەناوی ئوسامە زاریوح تقبله الله هێرشی کردە سەرخاچپەرستان لەناو وێستگەی ناوەندی شەمەندەفەری لە برۆکسل.

پیاوانێك هەن لە باوەڕداران

ئەبو موجاهید فەڕەنسی

لە پەراوێزی نەفامیەکانی ئەوروپی، ئەوەی کە ڕاستیە قێزەونەکانی دەشارێتەوە، لە ژێر دەمامکی بریقەدار ودرۆ و پڕو پاگەندە، سەبارەت بە خۆشبەختی و ئاسیش و یەکسانی لە نێوان خەڵکی، وە گەلێکی تر جگەلەم پڕوپاگەندە ساختانە، تارماییەکی فراوان لە نەفامی گەشەی کرد ئەوەی کە بە نەفامی ئەوروپا خۆراك دەدرێت بۆ بیناکردنێکی گەندەڵ، کە ڕۆڵەکانی پێ ژەهراوی بووە، وە پەروەردەیان دەکان تا ببنە نمونە گەلێکی ناقوڵا وناشیرنن، لەسەر هەڵە وچەوتییەکانی ئەوروپای بێ دینەکان و هاوەڵدانەرەکان.

بەڵام هەرکەسێك الله تعالی ویستی لەسەر بێت کە ڕێنوێنی بکات، ئەوا هەرگیز گشت خەڵکی زەوی ناتوانن

پێشی پێبگرن، جا الله تعال لە ناوەندی ئەم کۆمەڵگە نەخۆش و دەردەدارانە بە شیرك وداوێن پیسی و گەندەڵی لەسەر زەوی دەهێنێتە دەرەوە و ڕزگاری دەکات، گەلانێك ڕێنوێنیان دەکات بۆ ڕێگەی ڕاست و دروست، وە دەیانکات بە ئەولیا وسەرخەرە چاکەکارەکانی خۆی، وە لە بەندە نزیکەکانیان دەگێڕێت، وە هەیانە کە کۆتایی و دوارۆژی بە چاکە و خێرێکی مەزن کۆتایی پێدێت، شەهید بوونێك لە پێناو الله تعالی، تا ئەوەی لە ڕۆژی دواییدا بێت و هیچ حیسابێکی لەسەر نەبێت تا لێپرسینەوەی لەسەر بکرێت، وە هیچ سزایەکی بۆ نەبێت تا لێی بترسێت.

لە کەنارەکانی پاریسی هەژار، بەشێوەیك کۆمەڵ و گەلانێکی غەریب و نامۆ لەم وڵاتەدا لەسەر یەك کەڵەکەدەبن، جەنجاڵ وخڕدەبنەوە لەم گەڕەکانەی کە لێوان لێو بووە لە خەڵکی عەرەب و ئەفریقی لەدانیشتوانی ئەم وڵاتانەی کە فەرەنسا ڕۆژانێك بوو داگیری دەکردن، وە زۆرێکیان پاڵدەدرێنە پاڵ ئیسلام و لەسەری حیساب دەکرێن، یان ئەوەی کە بارودۆخە زۆری نەبرد تا چاویان بەڕووی دونیادا کردەوە جا بینیان کە کۆمەڵێك ناویان هەیە کە لە ناوی مسوڵمانەکان دەچێت، وە لە هەردوو بارەکەدا ئەم هۆکارە بەس بۆ خەڵکە ئەسڵەکەی ووڵات لە جولەکە و گاورەکان کە ڕقیان لێ یان بێتەوە، وە هەوڵبدەن بۆ دورخستەوەیان بەرەو دەوروبەری شار، وە دوربکەونەوە لە تێکەڵاو بوونیان، یان بەکارهێنانیان لە کارە گرنگەکاندا، وە وای بەباش دەزانن کە لەم بارودۆخە کاڵ فامی و نەزانییە جێیان بهێڵن، تاوەکو ببنە خزمەتکارێکی هەرزان و بێ نرخ بۆیان، تا هەڵبستن بە ئەنجامدانێ پیشە گەلێك لە جێگەی ئەوان کە خۆیان لێی دوردەکەونەوە، وە لەبەرامبەر ئەم ژیانە ڕسواییە مۆڵەتی مانەوەیان پێدەدەن، وە کەمێك لەم پارە و پوڵەی کە کەلێنەکانی ژیانیان بۆ پڕناکاتەوە، وە نە پێداویستیەکانیشیان بۆ جێبەجێ دەکات.

جا زۆرێك لە دانیشتوانی ئەم گۆشە و کەنارانە ئەم بارودۆخە قبوڵدەکەن، ئەوەی کە طاغوتانی وڵات و دانیشتوانە ئەصڵیەکەی نەخشەیان بۆ کێشاون تا تێیدا بمێننەوە، وە هەندێکیان دەربەدەردەکەن، وەك هەوڵدانێك بەرەو ژیانێکی باشتر کە پێوانەی دەکەن لەگەڵ ئەوانەی کە لێیان دورخرانەتەوە، وە بەختەوەر دەبن بە سەرسامی ئەوانەی کە ڕقیان لێیانە، وە هیچ دەرگایەکی گەیشتنیان نییە بەوان بۆ نزیك بوونەوە لێیان جگە لە پارە و سامان، جا ئەمە گرنگترین هۆکاری خەملاندنی مرۆڤە لەم کۆمەڵگە ماددیانەدا، وە گەیشتن بە پارە دەبێتە ئامانج و مەبەست جا بەهەر شێوە و هۆکارێك بێت، هەوڵێك بۆ گەیشتن بە پێویستیە بەدەست نەهاتووەکان، وە وەك تەماعکارییەك بۆ گەیشتن بە ئارەزووە دوای نەهاتووەکان.

وە بۆ بەدیهێنانی ئەم ئامانجە بە خێراترین کاتی گونجاو، زۆرێك لەم عەوداڵ و تینوانەی کە شوێن دونیا کەوتوون لە دوای دەرگاکانی خێرا دەوڵەمەند بوون دەگەڕێن، کە ئەمەش زۆربەی کات بە ڕدەمیان گەمارۆدراوە بە جیهانی زەوتکردن و بازرگانی مادده سڕکەرەکان (هۆشبەرەکان)، جا دەچنە ناو ئەم خولانەوە و مزراحە، وە خۆیان دەخەدەنە ناو تیاچوون بە هەوڵ و کۆششیان لەدوای زۆر و کەم، لە جەنگی نێوان چەتەکان، وە مەترسی بەردەوام لە هەر کردەیەکی هەڵکوتانەسەر، یان مامەڵەی فرۆشتن، کە زۆربەیان بەرەو گۆشەی زیندانەکان دەبات، وە بەرەو کەندەڵان و لەناوبەری مەترسیدارتر کە هیچ تەختانیەکی تێدا نییە.

جا هەرکەس الله تعالی بیەوێت ڕێنوێنی بکات سینەی فراوان دەکات بۆ ئیسلام

مەکرەم ئەبروقی: گەنجێکی بە ڕەچەڵەك تونسی ژیانی منداڵی و گەنجیەتی لەم ژیانە دژوار و تەنگەتاویەدا بەسەر بردووە، خەمی دونیای ئەوەی کە بەدەستی هێنا زۆرە، بێ ئاگا لە ڕۆژی دوایی ئەوەی کە فێر نەببوو کە چۆن کاری بۆ بکات.

پیاوێکی چەتەی شەڕانگێز، ماڵ و سامانێکی زۆری دەستکەوت لە ڕێگەی کاری مامەڵە کردن لەسەر پارەی موشریکەکان، تا ئەوەی بووە خاوەنی ئۆتۆمبیلی جوان و تازە مۆدیل، وای لێهات تێکەڵی دەوڵەمەندەکانی پاریس و ناودارەکانیان دەبوو لە یانە ئاهەنگەکانیان، وە ئەوەش زۆرترین شتێکە کە کەسانی ئەم جیهانە نەخۆش و دەردەدارە ئارەزووی دەکەن.

ترسێنەری دەوروبەرەکەی بوو، وە لەناو دۆست و نزیکەکانی بە ئازاو خۆبەخش ناسرابوو، وە بەوەی کە لە ڕوبەڕوبوونەوە ناترسێت، وە لە پێکدادان ڕاناکات، بە تایبەت لە گەڕان و سوڕانە ململانێ کۆتایی نەهاتووەکانی نێوان گەڕەکە هەژار و نەدارەکان لە ژێر سایەی نەفامی گۆشە و کەنارەکانی پاریس، وە هیچ حسابێکی بۆ شورطەی فەرەنسی نەدەکرد، کە بەردەوام بەچەك ڕوبەڕو دەبویەوە لەگەڵیان، وە سەرکەوتوو بوو لە هەڵاتن لەدەستیان، لەکاتی کاری مامەڵە و دزی، وە فرۆشتنی مادده هۆشبەرەکان.

کەسێکی بەخشندە بوو، وە خاوەن ڕەوشتی بەرز بوو، سەرەڕای ڕۆچوونی لەناو گوناه وتاوان، وە هەرگیز لە هاوکاری هاوڕێکانی دوانەدەکەوت، وە لە بەرگری کردن لە دراوسێکانی، وە لە پێدانی پارە هەرچەند زۆریش بوایە بۆ پڕکردنەوەی پێویستیەکانی کەسی دەستکورت، یان هاوکاری کەسی نزیك.

خاوەن بیرێکی کارگێڕی ڕێکوپێك، هیچ هەنگاوێکی نەدەنا تا هۆکارەکانی بۆ دابین نەکردبا، وە تا خوێندنەوەی بۆ دەرئەنجام وپاشەڕۆژ و زیانەکانی نەکردبا، جا ئەم تایبەتمەندییەی لە کارەکەیدا بە شێوەیەکی کارا بەکار هێنا، جا هەرگیز هەڵینەدەکوتایە سەر هیچ ماڵێك تا باش وتەواو پشکنین وچاودێری دەکرد، وە ئەگەر دەستی بەبڕینی ماڵەکەش بکردبا پێشبینی خراپترین گریمانە ورووداوی دەکرد، وە هۆکارەکانی ڕزگاری لە کوژران یان گیرانی بۆ خۆی دەستەبەر دەکرد، وە هەموو ئەم سیفەتانە پێشینەیەك بوون تا ببێتە سەردەستەی گروپێکی چەتەی ترسناك، یان بازرگانێکی گەورەی مادده هۆشبەرەکان، بەڵام بە ویست و قەدەری الله تعالی کە ڕێچەکەی ڕێگایەکی تری بۆ فەراهەمکرد، بە پێچەوانەی تەواوی ڕێڕەوی ژیانی.جا وەك خو ونەریتی زۆربەی گەنجە لەسەر ئیسلام حیسابکراوەکان لە ڕۆژئاوا، ئەوانەی کە پەرستشی پەروەردگاریان ناوکەوێتەوە بیر تەنها لە ڕەمەزاندا نەبێت،(موکریم) چووە ناو یەکێك لە مزگەوتەکان بۆ ئیعتیکافکردن و مانەوە بە مەبەستی پەرستش تیایدا، وەك هەوڵدانێك بۆ سڕینەوەی تاوانەکان، جا قەدەری پەروەردگار وابوو کە چاویکەوت بە یەکێك لە بانگخوازەکان، کە بەدزیەوە وانەی بە هەندێك لە براکانی دەدا، وە ئیسلامی فێردەکردن.

کە لەم زاناخراپانە نەبوو کە پشتگیرو پشتیوانی خاچ پەرستان دەکەن، وە نە لەو ناودارانەش بوو کە خەڵکانێك لە دەرس و محاضەرەکانیان

جەنجاڵ و کۆدەبنەوە، بەڵکو گەنجێکی سادە کە لەگەڵ قوتابیەکانی لە یەکێك لە گۆشەکانی مزگەوت گۆشەگیر دەبوون، لە چاوی خەڵکی دوردەکەوتنەوەن، وە دەنگیان نزمدەکرد، وە قسەگەلێکیاندەکرد کە پێشتر لەسەر زمانی ئەو بانگخوازانە گوێیان لێنەدەبوو کە پێشتر بینی بوویانن، یان لە ڕێگە هۆکارەکانی ڕاگەیاندن سەیریان دەکردن.

ئەم گەنجە باسی ڕاستی کوفر و باوەڕی بۆ ئەوانە دەکرد کە لەگەڵی دادەنیشتن، وە باسی جیاوازی نێوانیانی بۆ دەکردن، وە باسی خۆشەویستی و پشتیوانی مسوڵمانان و بێبەری بوون لە کافرانی بۆ دەکردن، وە لەسەروی هەمووشیانەوە ئەم هاوەڵدانەرانەی کە لەناویاندا دەژین، وە گرنگی و شکۆی تەوحیدی بۆ ڕوندەکردنەوە، وە سەبارەت بە شیرك مەترسی و ئاکامەکانی، وە ئەمەی بۆ دەردەخستن کە لایان شاراوە بوو یان زانا خراپەکان و بانگەشەکارانی فیتنە لێیان شاردبوونەوە، ئەوانەی کە دین ساختەدەکەن بۆ ڕازیکردنی موشریکان، وە بۆ زیاترکردنی شوێنکەوتە ومورتەددەکان.

(موکریم) لەقسەکانیدا کە بەڵگەداربوون بە ئایەتەکانی قورئان وفەرموودەکانی پێغەمبەر ﷺ ڕونکردنەوەیەکی تەواو و ڕاستی بۆ ڕاستەقینەی پەیوەندی نێوان موسوڵمانان و موشریکان بەدیکرد، وە شیکردنەوەی ڕاستی تەوحید ئەوەی کە پەرستشەکان بەبێ ئەو دروست نییە، جا بەدرێژای ماوەی مانەوەلای لە مزگەوت هاوڕێ بوو لەگەڵی، بەشێوەیەك گەڕایەوە لای الله تعالى و تەوبەی کرد لەسەر ئەوەی کە ئەنجامیدابوو، وە بڕیاریدا کە سەرلەنوێ دەست بە ژیانی بکاتەوە، وەك مسوڵمانێکی ڕاستەقینە، وە لە دواتردا پەیوەندی لەگەڵ ئەم برایە دروستکرد، وە بۆی باسکرد کە ئەو کێیە وە چیرۆکی خۆی بۆ باسکرد، وە باسی ژیانی ڕابردووی خۆی بۆیکرد، وە گشت هاوکارییەکی خستە ڕوو بۆ خزمەتکردنی ئەم ئایینەی کە دوو بارە سەرلەنوێ هاتۆتە ناویەوە، دوای ساڵانێکی درێژ لە پشتهەڵکردن لێی، وە بێ ئاگابوون لە فەرمان وقەدەغەکراوەکانی ئایین.

هەنگاوێك بەرەو ڕێگەی جیهاد

ئەوەی (موکریم) نەیدەزانی سەبارەت بەم گەنجە، ئەوەبوو کە ئەم گەنجە پەیوەست و پەیوەندیدار بوو بە کۆمەڵانێك لە گەنجانی فەڕەنسی سەرخەرانی موجاهیدان، کە هەوڵیاندەدا بۆ کۆچکردن بەرەو گۆڕەپانەکانی جیهاد، وە بەدوای پارەدادەگەڕان تا یارمەتی موجاهیدان بدەن.

یەکێك لەم کۆمەڵانە گەیشتە ئامانجێکی گران بەها، بازرگانێکی مادده هۆشبەرەکان، ڕێژەیەك پارەی زۆری لە ماڵەکەیدا شاردبۆوە کە بە زیاتر لە ٢٠٠ هەزار یۆرۆ خەمڵاندیان، بۆ چەند ڕۆژێك خستیانە ژێر چاودێری، وە شوێن جموجۆڵەکانی کەوتن، وە چاودێری ماڵەکەیان کرد، وە نەخشەیەکیان کێشا بۆ هەڵکوتانە سەر ماڵەکەی، تا ئەو سامانەی کە هەیەتی بە زەبری چەك لێی بستێنن.

وە زۆربەیان لەوانە بوون کە لێهاتوو پسپۆڕیان هەبوو لەم بوارەدا بەهۆی ئەوەی کە لە سەردەمانی ڕابردویان لە جیهانی فڕاندن و زەوتکردن و چەتەیدا کاریانکردبوو، بەڵام هێرشی ئەمجارەیان پەرستشێکە پێی لە الله تعالى نزیك دەبوونەوە، نەوەك دەرگایەك بێت بۆ زیاتر ئاڵودەبوون لە تاوان و گەندەڵکاری، جا ئامانج و مەبەستیان لەم کردەیەدا گەیشتن بوو بە پارەیەکی پێویست بۆ دابینکردنی تێچووی کۆچ بۆ هەندێك لە براکان بۆ یەکێك لە مەیدانەکانی جیهاد، وە ناردنی ئەوەی کە دەمێنێتەوە بۆ هاوکاری موجاهیدان.

بەڵام ئەوان لەگەنجێکی باوەڕپێکراویان کەمبوو، کە بوێری و ئازایەتی تێدا بێت، تا هەڵستێت بە دەربازکردنیان لە شوێنی کردەکە لە باری سەرکەوتنی کردەکە یان شکست هێنانی، جا هاوڕێ بانگخوازەکەیان (موکریم)ی بۆ دەستنیشانکردن، وە باسی ڕەوشتە باشەکانی ئەوی بۆ کردن، وە سەبارەت بە مێژوو و لێزانی ئەو لەم بوارەدا، وە چاوپێکەوتنێکی لەگەڵ ئەو بۆ ڕێکخستن.

دوای یەکتر ناسینیان، وە متمانەیان پێی کرد، ئامانج و پلانەکەیان بۆ ئەو خستە ڕوو، (موکریم) کەمێك بیری کردەوە ، وە وەك خو و ڕەوشتی کاتێك هاوڕێیەکی داوای هاوکاری لێدەکات، ڕازیبوو بەوەی کە هەرچی ئەوان دەیانەوێت پێشکەشیان بکات، وە ئەوەی کە پێویستیانە بۆیان دەستەبەر بکات، لە ئۆتۆمبێل و چەك و شتی تریش، وە لە ڕۆژی دیاریکراو بۆ کردەکە کۆمەڵەکە بەرەو ماڵی دیاریکراو بەڕێکەوتن، وە چەند کاتژمێرێکی درێژ چاوەڕێیان کرد، تا ئەوەی ناچار بوون کە شوێنەکە بەجێبهێڵن و پاشەکشە بکەن، لە ترسی ئەوەی کە ئەندامەکانی پۆلیس گومانیان لێنەکەن، ئامانجەکە ئەمڕۆژە لە ماڵەکەی ئامادە نەبوو، وە گەنجەکان بەڵێنیاندا کە جارێکی تر بگەڕێنەوە لە هەوڵێکی تردا، ئینجا چەند ڕۆژێك درێژەی کێشا وکردەکە هەڵوەشێندرایەوە، بەڵام ئەم کۆمەڵەیە لەگەڵ (موکریم) متمانەیان پەیدا کرد، گەنجێکی تۆبەکار بۆ لای الله تعالى، ئەو گەنجەی کە دەیەوێت ژیانی سەرلەنوێ دەست پێبکاتەوە وەك بەندەیەك بۆ الله تعالى، کە سوربوو لەسەر فێربوونی ئایینەکەی، ئەوەی کە پڕ بوو لە خۆشەویستی وپشتیوانی مسوڵمانان، وەك خۆشەویستیەك بۆیان، وە حەز و ویستێك بۆ پێشکەشکردنی هاوکاری بۆ دەستکورت ونەدارەکانیان، بە تایبەت بەوەی کە ئەو پارەیەکی زۆری لەبەردەستدا بوو کە هەموو خەمی ببوە ئەوەی کە لە پێناو گوێڕایەڵی الله ﷻ بیبەخشێت، وە لەڕێگەی پەروەردگاردا دەریبکات، وەك سوربوونێك لەسەر ڕزگاربوونی تاوانکار وگوناهکارەکان و دەربازبوون لە تاوەنەکانیان، وە ڕزگاربوون لە ڕیددەی مورتەددەکان لە وانەی کە لەسەر ئیسلام هەژمار کراون، سوپاسگوزاریەك بۆ الله تعالى لەسەر ئەوەی بەهرەمەندی کردووە بە ڕێنوێنی وبەرچاو ڕۆشنی.

جا دوو بژاردە لەبەردەم ئەم کۆمەڵەدا هەبوو یان ئەوتا هیجرەت بکەن بۆ گۆڕەپانی جیهاد، لەوێ شەڕ بکەن تا ئەوەی کە دەکوژرێن، یان ئەوەتا کە دەست بکەن بە ئەنجامدانی کردەی ئەمنی و چالاکی سەربازی لە ناو فەڕەنسا لە دژی خاچ پەرستان، بەڵام بەربەستێکی زۆر ڕێگەی جیهادی لێگرتبوون لە پێناو الله تعالى، جا ئەوان سەرقاڵ بوون بە کاری بانگخوازیان هەڵبژارد لەم کاتەدا تا ئەوەی کە الله تعالى ڕێگەیان بۆ ئاسان دەکات.

گەراجی ئۆتۆمبیل .... یەکەم پرۆژە دوای هیدایەت

(موکریم) کە دواتر نازناوی ئەبو موجاهیدی بۆ خۆی هەڵبژاردبوو بڕیاریدا کە پرۆژەیەکی ئابوری بکاتەوە، کە بژێوی ژیانی پەیدا بکات، وە کارێکیش بۆ براکانی دەستەبەر بکات، وە بێ نیاز و بێ منەتیان بکات لە کارکردن لای بێ باوەڕان، وە ببێتە دەرگایەك بۆ بانگەشەکردن بۆ لای الله تعالى.

ئەبو موجاهید لە شوێنێکی هەژارنشینی پاریس لەدایك بوو

جا هەڵبژاردەکەی گەراجێك بوو بۆ چاککردنەوەی ئۆتۆمبیل و فرۆشتنی پارچەکانی، کە زۆربەی پارەکەی تیدا خستەگەڕ، وە بانگی براکانی کرد بۆ کارکردن تێیدا، سەرەڕای ئەوەی کە هیچ پسپۆڕی و لێهاتوویەکی پێشینەیان نەبوو لەم بوارەدا، جا ئەو بنچینەکانی کاروباری بەڕێوەبردنی فێرکردن، ئەوەی کە لە فطرەت وئەزمون بەدەستی هێنابوو، وە هەریەك لەم دووانەی کرد بە سەرپەرشتی بەشێك لە بەشەکانی کار لە گەراجەکە، وە لە ژێردەستی ئەواندا ژمارەیەك خاوەن پیشەی کاردەست و لێهاتووی دامەزراند تا هەڵستن بەسەر بارودۆخ و کارەکانیانەوە بووەستن.

وە خەڵك ڕویکردە گەراجەکە بۆ داواکردنی خزمەتگوزاری، ئەمەش لەبەر ئەوەی بینیان کە کاکەرەکانی ناو گەراجەکە ڕاستگۆبوون لە بەڵێنەکانیان، وە دەستپاك بوون لە کارەکەیاندا.

وە ئەبو موجاهید لە ماوەیەدا کارەکە دەقۆستەوە بۆ کارکردن بۆ ئاینی الله تعالى بە پێی توانا، جا سەرەڕای تازەیی ئیسلامیەتەکەی، وە کەمی زانستی، هیچ هەلێکی لەدەست نەدەدا بۆ بانگەوازیکردن بۆ لای پەروەردگار ئیلا دەیقۆستەوە بۆ خۆی، لەگەڵ کڕیار و هاوڕێکانی، وە سەرنجی دەخستە سەر گەنجانی لاو، ئەوانەی کە وایان دەبینی کە ئەبو جیهاد پێشەنگێکە بۆ ئەوان، بەو پێیەی کە ئەوە ناوبانگەی پێشوی هەبوو لە دونیای تاواندا، جا ئەو ئامۆژگاریدەکردن بەوەی کە لەم ڕێگەیە دوربکەونەوە، وە ئاگاداری دەکردنەوە بەوەی کە لەگەڵ گیروگرفت و بوارەکانی مادده هۆشبەرەکان تێکەڵ نەبن، وە بەوەی کە بترسن لە پەروەردگار، وە بانگەشەیدەکردن بۆ پەیوەست بوون بە ئیسلامەوە، وە دەستگرتن بە ڕێگەی ڕاستەوە، هەروەك پەناگەیەك بوو بۆ هەر مسوڵمانێك کە پێویستیەکی هەبوایە، یان دوای ئامۆژگاری لێ کردبا بۆ کارەکەی، جا تێدەکۆشا بۆ جێبەجێکردنی پێویستیەکانیان، وە ئاسانکردن و بەڕێکردنی کارەکانیان، بەڵکو پێشکەشکردنی پارەش بەوان تا دەست بکەن بە پرۆژە تایبەتەکانیان بۆ دەستخستنی بژێوی، وە لەسەروی هەموو ئەمانەشەوە هەرگیز چروکی نەدەکرد لە پێدانی هەر ڕێژە پارەیەك کە داوای لێدەکرا لە پێناو بانگەوازی کردن یان هاوکاری ئەوانەی دەیانەوێت هیجرەت بکەن لە پێناو الله تعالى، وە خۆشی ئامادە بوو بۆ هەرکارێکی جیهادی لەناوخۆی فەرەنسا، بەتایبەت لە گەڵ سەرهەڵدانی جیهاد لەشام، بەشێوەیەك کە خۆی و براکانی خەڵکیان هاندەدا بۆ هیجرەت و جیهاد، وە هاوکاری هەرکەسێکیان دەکرد کە بڕیاری دەرچوونی بدابا، وە لە پەروەردگار دەپاڕانەوە کە ڕێگەیان بۆ دەستەبەر بکات، وە هەرشتێکی کە ئەوانی ساردەکردەوە بۆ پەیوەندی کردن بە موجاهیدانەوە لێیانیان دوردەخستنەوە و گومانەکانیان دەڕەواندنەوە.

لەسەرهەنگاوەکانی عثمان ﷺ..

الله تعالى سەرکەوتن و توانایی بۆ دەوڵەتی ئیسلامی بڕیاردا، جا ئاین بەرز ڕاگیرا، وە خیلافەت نوێ بوویەوە، وە پێشەواو ئەمیری باوەڕداران دەرچوو ووتاری بۆ خەڵکی دا، وە هانی مسوڵمانانیدا بۆ کۆچکردن و جیهاد، وە موژدەی پێدان بەوەی کە بوونە خاوەنی دەوڵەتێك کە پاڵپشتی دەبن و بە تەنیشتیەوە دەوەستن، وە پێشەوایەك لە پشتیەوە دەجەنگن.

ئەم ووتارە چرکەساتێکی یەکلای کەرەوە بوو لە ژیانی ئەبو موجاهید و براکانیدا، جا ئیتر هیچ ئارامیان نەما لەژیانکردن لە وڵاتی کوفردا، وە بەڕاستی دڵنیا بوون بەوەی کە الله تعالى منەتی ناوەتەسەریان بە بوونی وڵاتێکی ئیسلامی، کە شەرعی ئیسلامی تێدا جێبەجێ دەکرێت، وە ئەحکامەکانی تێدا بەرزڕادەگیرێت، جا یەکەم ئەندێشە و بیر بۆ کۆمەڵەکە ئەوە بوو کە کۆچ بکەن و بڕۆن لە فەرەنسا، دوور لەچاوی هەواڵگیری کە چاودێری دەکردن، وە بەڕاستی هەندێکیان سەفەرکردنیان بۆدەرەوەی وڵات لێ قەدەغەکرابوو، وە هەروەها هەندانی زیاتری گەنجەکان بۆ هیجرەتکردن، لە ترسی ئەوەی ڕێگەکان و پەیوەندی نێوانیان نە پچڕێت دوای ئەوەی کە دەگەنە خاکی دەوڵەتی ئیسلامی، وە پەیوەندی کردنیان لەگەڵ یەکتر زۆر سەخت دژوار دەبێت.

جا براکان دەستیان کرد بە خۆئامادەکردن بۆ هیجرەت، وە خێزانەکانیان ئامادەدەکرد بۆ ڕۆیشتن، وە هەڵستان بە گەڕان وسەردانێك بەسەر هەموو ئەو گەنجانەی کە دەیانناسین و متمانەیان پێیان هەبوو، تا هانیان بدەن بۆ دەرچوون، جا ئەبو موجاهید لەگەڵ براکانی دادەنیشت وباسی فەزل و شکۆی هیجرەتی بۆ دەکردن، وە بەهرە ونیعەتی ژیان لە ژێر سایەی خیلافەتدا، وە منداڵەکانیان لە خاکی

ئیسلامدا پەروەردەبکەن، جا ئەگەر هیچ بیانویەکیان بە ڕێگریەك لە ڕێگریەکانی دونیا لە براکە شکنەبردبا، ئەوەی دەخستە ڕوو کە بەپەلە هەرچۆنێك بێت ئەم ڕێگریە لابەرێت ونەیهێڵێت بەهەر شێوەیەك بێت، جا هەیانبوو کە قەدەغەکرابوو لە سەفەرکردن بۆ دەرەوەی وڵات، جا هەڵدەستا بە کڕینی مۆڵەتی سەفەرکردنی ساختە جا بەهەر نرخێك بووایە، وە هەیانبوو کە تێچووی سەفەری نەبوو بەڵێنی پێدانی کرێی گەشتەکەی پێدەدا هەرچەند کە خانەوادەکەشی زۆر بان، بەڵکو ئەگەر پێویستی بکردبا ئۆتۆمبێلیشی بۆ دەکڕی تا هاتوچۆی پێبکات لە گەشتەکەیدا، وە هەرکەسێك قەرزی لەسەر بوایە ئەوا قەرزەکانی بۆ دەدایەوە هەرچەند کە زۆریش بوایە، ئەمەش جگەلە کڕینی پێداویستیەکانی گەشتەکەیان لە جل وبەرگ وشتی تر بۆ هیجرەت.

دەسەڵاتدارانی فەڕەنسا درۆدەکەن لەسەرکوشتنی ئەبو موجاهید

لەگەڵ هەموو ئەمانەش، تێچوویەکی زۆری بەخشی بۆ کڕینی ئامێر و پێداویستی ئەلیکترۆنی، وە ئامێری کۆمپیوتەر، وەك داوایەکی هەندێك برا کە بەکاریان دەهێنا بۆ خزمەتی ئاینی الله تعالی، لە سەرەتای گەیشتنیان بە خاکی خیلافەت.

وە سەرئەنجام، هەموو ئەوبرایانەی کە لەدەوری بوون هەستیاندەکرد کە ئەم پیاوە خەم و هەوڵی ئەوەیەتی کە ماڵ و سامانەکەی لە پێناو الله تعالی ببەخشێت، تا وای لێهاتبوو کارەکانی ئەوەیان بە کارەکانی عثمان ﵁ دەچوواند، لەکاتێك کە عثمان پێداویستی سوپایەکی تەواوی دابینکرد بە پارە وماڵی خۆی، بۆ بەدەست هێنانی ڕەزامەندی پەروەردگار.

هیجرەت کردن (کۆچ کردن) لەپێناوی الله..

خێزانەکان خۆیان ئامادەکرد بۆ کۆچکردن لەپێناو الله، سەفەر کردن بۆ خاکی ئیسلام، کە زۆربەی پیاوەکان لە ژێر چاودێری ئەمنی دابوون، وەهەمیشە حاڵی کۆچکاران بریتی بووە لە وریا بوون لە کاروباری گەشتی نوێ تاوەکو موشریکان هەستیان پێنەکەن، نەکا ببنە ڕێگر لە ڕێگای الله، ونەهێڵن بگەنە خاکی دەوڵەتی ئیسلامی.

بۆیە کاروباری ڕۆژانەی برایان لە گەراجەکە بەردەوام بوو تاوەکو ڕۆژی گەشت کردنەکە، لەکاتێکدا خێزانەکان ئامادەن بۆ دەرچوون دوای گەڕانەوەی پیاوەکان لەکارەکانیان، ئەو سەیارانەی هەڵیان دەگرتن دەرچوون وئەوانەشی کە خێزانەکانیان هەڵدەگرت وهەریەکەیان بەشێوازی جیاجیا، وەلە ڕێگەی چەند وڵاتێکەوە، تاوەکو گەیشتنیان بە یۆنان، تاوەکو لەوێوە سنوری یەکێتی ئەوروپا ببڕن بۆ تورکیا، وەلەوێشەوە بۆ خاکی شام.

وەك پیشەی هەمیشەیی ئەبو موجاهید هەموو شتێکی ڕێکخستبوو بۆ گەشتکردن، وەهەموو هۆکارەکانی سەکەوتوویی گرتبووە بەر بەهەر نرخێك بووە، وچیرۆکێکی قەناعەت پێکراویشی دروستکرد تاوەکو نەبێتە جێی هەستپێکردنی چاودێری کاران، یان جێی گومانی خۆ تێهەڵقورتێنەران، وپلانێکی تۆکمەی ژیرانەی دانا، لەساتی دەرچوونیان لە فەرەنساوە، تا ساتی گەیشتنیان بۆناو خاکی ئیسلام، بێجگە لەو ئەڵقەیەی کە گرنگترینە لەو گەشتەدا، کەئەمیش پەیوەندی کردنی بوو بەبرایانەوە لەدەوڵەتی ئیسلامی، تاوەکو یارمەتی بدەن لە بڕینی ئاستەنگە ترسناکەکانی ڕێگای، وەتا پشت بە الله ببەستێت وهاوکار وڕێنوێنی بێت بۆیە پەیوەندی پێوەکردن ڕێك دوای گەیشتنی بۆ تورکیا، تا بەپەلە بکەونە ڕێ، لەترسی داخرانی ڕێگا.

ڕێکخستنی گەشتەکە کەلەلایەن ئەمیری ئەبو موجاهید ڕێکخرابوو بریتی بوو لە جیاکردنەوەی خێزانەکان، لەوبرایانەی کە ناسراو بوون وناردنیان لەگەڵ ئەو خێزانانەی نەناسراوبوون تا سنورەکانیان پێ ببڕن، لەپاسێکی بچوکدا کە «ئەبو موجاهید کڕی بووی» بۆ ئەو مەبەستە، وە بۆخۆی وئەو برایانەی ناسراوبوون لە دام ودەزگاکانی هەواڵگری سەیارەیەکی گرانبەهای کڕی، وەك بەشێك لەو خۆپارێزیانەی گرووپەکە پلانیان بۆ کێشابوو، کە بریتی بوو لە خۆنواندن بە چەند بازرگانێك کەدەیانەوێت بڕۆنە تورکیا بۆ واژۆکردنی چەند کارێکی بازرگانی لەوێ، وەبۆ ئەو مەبەستە جل وبەرگی شیاو وبەڵگەی ساختەیان ئامادەکرد کە کارەکانیان دەسەلماند، هاوکات لەگەڵ پاسپۆرتی ساختەی پێویست بۆ بڕینی سنورەکە.

کاروانەکە توانی ئیتاڵیای ببڕێت، وەهەروەها وڵاتانی بەڵقان، لەوێشەوە بۆ یۆنان کەترسناکترین قۆناغی گەشتەکەبوو، وە کاتێك گەیشتنە کۆتا خاڵی سنورەکە، ئەبو موجاهید خێزانەکان وسەرجەم برایانی

الله ئەبو موجاهیدی ڕزگارکرد لە کۆمەڵگایەك کە پیسبووە بە خراپە

وەستاند لە یەکێك لە شوێنەکانی پشوودان، وسوربوو لەسەر ئەوەی کە یەکەم کەس دەبێت کە هەوڵی بڕینی سنورەکە بدات، لەترسی ئەوەی کەئەگەر کارێکی ترسناك هەبێت، توشی ئەو ببێت وئەوانەی تر لە دەربازیان ببێت لە دەستگیر کران.

کاتێك بەرپرسانی سنوری یۆنانی پاسپۆرتی گەشتەکەیان پشکنی، وبەراوردیان کرد لەگەڵ ئەو وێنانەی لایان بوون، یەکێکیان گەڕایەوە تا پێی بڵێت کەدەبێ بگەڕێنەوە بۆ ئەو شوێنەی لێوەی هاتووە، وە هەرگیز خەون بە بڕینی ئەو سنورە نەبینێت جارێکی تر، وە ئەبو موجاهید وئەوانەی لەگەڵی بوون ئاشکرا بوون کە حکومەتی فەڕەنسی ناوەکانیانی داوەتە هەموو سنورەکانی ئەوروپا پێش ١٠ ڕۆژ پێش دەرچوونیان بۆ گەشتەکەیان، لەدەستیان چوو، ئایا دوای ئەو هەموو ماندوو بوونە بۆ کۆچکردن سەیارەکانیان دەگەڕێنرێنەوە، وەئایا هەموو ئامادەکاریەکانیان بەهەوادا دەڕوات؟

قەدەری الله باڵا دەستە ..

دونیایان لێ هێنرایە یەك، وەکاتێك بە بەیانەکەی فەڕەنسایان زانی کەدەبێت دەستگیر بکرێن، وەیان بیر لەوە بکەنەوە یۆنان جێ بهێڵن پێش ئەوەی فەڕەنسا ئاگادار بکەنەوە بۆ دەستگیرکردنیان وگەڕاندنەوەیان بۆ ئەوەی بە ئاسن دارکاری بکرێن.

ئەو برایەی لەگەڵ خێزانەکان بوو بڕینی سنورەکەی تاقی کردەوە، بەفەزڵ ومنەتی الله توانی دەربازیان ببێت، کەتەنها ئەویان یەکێك لە ئافرەتەکان کەلەگەڵیان بوون ناویان لەو لیستە نەبوو کە ڕێگریان لێبکرێت لە پەڕینەوە، چووە ناو تورکیا دوای ئەوەی ئەبو موجاهید بڕێکی زۆر پارەی دایە دەستیان، بەهیوای ئەوەی چاوەڕێی بکەن لەوێ بۆ ماوەیەك وە یان ئەوەتا سەرجەمیان بچنە ناو خاکی ئیسلام بەبێ ئەو وئەوانەی لەگەڵی بوون.

خەمی یەکەمی ئەبو موجاهید، ئەوەبوو کە ئەمانەتی ئەو گرووپە گەورەیە لە موسوڵمانانی هەڵگرتبوو، کەدەبێت ئەو خێزانانە بگەنە خاکی دەوڵەتی ئیسلامی ودوای ئەوەی کەلەوان دڵنیا بێت، ئەوسا بژاردەکان لەبەردەم ئەو وئەوانەی لەگەڵی بوون کراوە دەبێت، جا یان بیر لە ڕێگایەکی تر بکەنەوە بۆ ئەوەی بگەنەوە پێیان، یان بگەڕێنەوە فەڕەنسا، لەوێوە کارە جیهادیەکەیان دەست پێبکەن، لەخاکی خاچپەرستان کە دژایەتی دەوڵەتی ئیسلامی دەکەن، وە ڕێگای هیجرەتیان لێ دەگرن.

قەدەری الله تعالى لای ئەو موهاجیرانە شاراوەبوو تا هیوایەکی نوێی دەرباز بوونیان پێبدات، دوای ئەوەی لە نەخشەکانی خۆیان بێ هیوا بوون، پشت بەستنیان بە الله تعالى ڕاست کردەوە، وپشتیان کردە هەوڵ وهێزی خۆیان، لە ڕێگایاندا گەیشتن بە برایەکی تری فەڕەنسی، ناسینیەوە بەڵام ئینکاریان لێی کرد، وئەو وابەستە بوو پێیانەوە سەراڕای ڕاکردن لێی، لەترسی ئەوەی نەکا لەژێر چاودێری بێت، یان چاوی بەسەرەوە بێت بەهۆی ڕیشە درێژەکەی، وشێوە ئیسلامیەکەی کەلای کەس شاراوە نەبوو.

موهاجیرێك بوو بۆ دەوڵەتی ئیسلامی وەك ئەوان، بواری نەبوو ڕێو شوێنی ئەمنی پێویست بگرێتە بەر، ونەخشە وپلانی توندی نەگرتبووە بەر، کەلە بەشی کۆتایی گەشتەکەیان هاوڕێیەتی کردن، وناچار بوو بکەوێتە گەڵیان، دوای ئەوەی کەسەکانی ناردبوو لەگەڵ خێزانەکان، وە هەموویان تکایان لە الله دەکرد کە بیان پارێزێت لە پۆلیسی یۆنانی، وڕێگای پەڕینەوەیان بۆ ئاسان بکات.

یەکێك لە ڕەحمەتەکانی الله بۆ ئەو دەستە موهاجیرە ئەوەبوو کە الله بۆی ئاسان کردن بە پەیوەندی کردنیان بە یەکێك لە ڕێکخەرانی هیجرەت لە دەوڵەتی ئیسلامی، ئەو برایە پەیوەندی پێوەکرد پێش دەرچوونی لە فەڕەنسا، پەیوەندیان پێوە کرد وحاڵی خۆیانیان پێ ڕاگەیاند، وداوایان لێکرد هاوکاریان بکات لە دەرچوونیان لەیۆنان بە خێراترین کات لەترسی پێزانینیان لەلایەن خاچ پەرستان وەدەستگیرکرانیان، وڕێکخەرەکەش بەڵێنی خێری پێدان، چەند ڕۆژێك چاوەڕێی وەڵامیان کرد.

وە دوای چەند ڕۆژێك سنورەکەیان بڕی بۆ تورکیا، لەدوای خۆیان سەیارە گرانبەهاکانیان و کەل وپەلەکانیان جێهێشت لە یۆنان، دەستبەرداری هەموو شتێك بوون لەپێناو دەستگیر نەکرانیان، گەیشتنە ئەستەمبوڵ، برایان گەیشتنەوە بە خێزانەکانیان، وقۆناغی پلاندانانی بڕینی سنور سەرلەنوێ دەستی پێکرد بۆ خاکی دەوڵەتی ئیسلامی، ئەبو موجاهید بڕیاریدا سەرجەم خوشك وبرایان بنێرێت بۆ بڕینی سنورەکە، لێیان جیابۆوە بۆ ڕێکخستنی بڕینی سنور بۆ ئەوبرایەی لە یۆنان کەوتە گەڵیان، سور بوو لەسەر ئەوەی کە ناچێتە خاکی ئیسلام بەبێ ئەو، بەڵێنیدا بەخۆی کە کۆتا کەسی گرووپەکە دەبێت بچێتە ناو خاکی دەوڵەتی ئیسلامی، گەروانەبێت خەونەکەی

نایەتە دی بە گەیشتنی بۆ ئەو خاکە تا دڵنیا نەبێت کە تەواوی گرووپی موهاجیران گەیشتوون کە ئەمانەتی گەیشتنیانیان بەئاواتەکەیانیانی خستبووە ئەستۆ، لەوکاتەی بڕیاری هیجرەتیاندا لەگەڵی.

سەرجەم ئەندامانی گرووپەکە وخێزانەکان چوونە ناو خاکی ئیسلام لەکۆتاییدا، وای کە چەند دڵخۆشیەکەیان گەورە بوو کاتێك برایانیان لە سەربازانی خیلافەت پێشوازیان لێکردن لەنزیك سنور، وپەیوەندیان بە ئەمیرەکەیانەوە ئەبو مجاهید کرد ومووژدەی گەیشتنیان پێدا بە برایان، گریانەکەی هەرگیز دانەبڕا لە قسەکانی وتەنها داوای لێکردن کە سەلام بکەن لەوسەربازانەی خیلافەت کە ئەیان بینن، وەداوای لێکردن کە دوعا بۆ ئەو وئەو برایە بکەن کەلە یۆنان دواکەوت تا ڕێگاکەیان ئاسان بێت بۆ گەیشتن پێیان.

کاتێك کێشەکانی ئەو برایە لە یۆنان کەڵەکە بوون، وچەندین هەوڵی بێوچانیدا بۆ بڕینی سنور، داوای پێداگری لە ئەبو موجاهید کرد، وازبێنێت لە چاوەڕوانی کردنی، ودەست بەجێ گەشتەکەی تەواو بکات، ئەبو موجاهید ڕازی بوو بەهۆی پێداگری ئەو برایە، دوای ناردنی بڕە پارەیەکی زۆر بۆ ئەوەی کارەکانی خۆی وخێزانەکەی پێ ڕێکبخات، ولەکاتی چاوەڕوانی پشتی پێ ببەستێت.

وەلەکۆتاییدا.. لە خاکی ئیسلام

ئەبو موجاهیدی فەڕەنسی لەکۆتاییدا گەیشتە خاکی ئیسلام، وە لەچاوەڕوانیدا لەسەر سنور سەربازانی خیلافەتی بینی، بەجل وبەرگە جیاوازەکەیان، ودەمامکە؟ڕەشەکانیان، وهەمان گرج وگۆڵیەکانیان کە لەبەرهەمە بینراوەکان دەیبینی، باوەشی پێداکردن وباوەشیان پێداکرد، باوەشی خۆشەویستێك بۆ خۆشەویستێك، سەرگوزشتە باشەکەی پێشی کەوتبوو لە خاکی دەوڵەتی ئیسلامی، لەگەڵ ئەو برایانەی پێشی کەوتبوون لەگەیشتن، وە ئەوانەی چیرۆکی هیجرەتەکەیانی گێڕابۆوە، وباسی ئەمیرەکەیانیان کردبوو کە هەرچی هەیبوو بەخشی لەپێناو هیجرەت کردنیان بۆ خاکی ئیسلام، ولایەنەکانی کەسایەتیان ئاشکرا کردبوو، وە ئامۆژگاریەکانی بۆیان تا سودمەندبن لێی لەهەر کارێکی جیهادی دژی فەڕەنسا.

وە بەمشێوەیە ئەبو موجاهید بوو بە سەربازێك لە دەوڵەتی خیلافەت، دوای کۆتایی هاتنی خولە شەرعی وسەربازیەکانی، ودەستی کرد بە کار کردن لەیەکێك لە دیوانەکانی دەوڵەتی ئیسلامی وەك ئامۆژگاری کارێك بۆ براکانی لە گۆڤارە جیاجیاکان، سودی پێدەگەیاندن لەوەی کە دەیزانی لەسەر شارەزایی لە بەڕێوەبردنی کار، وڕێکخستنی پرۆژەکان، هاوکاری برایانی بەرپرس لە کردە دەرەکیەکان، لەپێناو بەخشینی هەرچی هەوڵ وماڵ وزانیاری هەیە لەهەر کارێکی جیهادیدا کە خاچپەرستان بکاتە ئامانج لە فەڕەنسا.

وە ئارەزوکردنی بۆ جەنگان لەپێناو الله، بۆیە بەڵێ سەربازێك بوو لە کەتیبەکانی ویلایەتی خەیر، کەلەچەند جەنگێکی سوپای خیلافەتدا بەشداری کرد دژی سوپای نوسەیری، پاشان گوازرایەوە ویلایەتی دیمەشق، کە ڕۆژەکانی وەك سەنگەر نشین بەڕێدەکرد لە پێدەشتی شام، خۆری بیابان وتەپوتۆزەکەی ڕوی دادەپۆشی، سەرماکەشی ئێسقانەکانی ئەگەزی، بەشدار لەچەندین غەزوە، هەڵمەتبەر لەگەڵ پاڵەوانان لەچەندین گورزە هێرش.

ئەبو موجاهیدی جوامێری نەرم ونیان لە فەڕەنسا، جوامێری وئازایەتیەکەی لە خاکی ئیسلامی زیادی کرد، هەرگیز هەلێکی جێ نەدەهێشت بۆ هاوکاری کردنی براکانی و دەیقۆستەوە، زیاد لەوەی لەتوانایدابوو پێشکەشی دەکرد، سەرنجی تەواوی لەسەر چاکەکردن بوو بۆ خێزانی شەهیدان، ومنداڵە یەتیمەکانیان، هەواڵی دەپرسین، بەماڵ وگیان چاودێری دەکردن.

وە ئەبو جیهادی بانگەوازکاری سادە کەباس وخواستی تەنها گەنجە بچوکەکانی دەوروبەری پاریس دەیانزانی، لە پیشە بەردەوامەکانی بەردەوام بوو، هەموو هەوڵێستێکی دەقۆستەوە لەگەڵ موجاهیدان یان کۆمەڵی موسوڵمان، تا فەرمانی چاکەیان بەسەردا بکات وڕێگریان لێ بکات لە خراپە، وتکا کردن لێیان بۆ شوێنکەوتنی سوننەت، باکی نەبوو کەلەگەڵ کڕیارێکی دوکانەکەی چەند کاتژمێرێك بووەستێت وبەرەوە الله بانگی بکات، وئاگاداری بکاتەوە لەسەر جیهاد لەپێناو الله، تا ئەوەی هاوڕێکەی شکاتی لێکرد لەسەر درەنگخستنیانی لەڕێگای سەفەر، یان پێویستە خێراکانی ڕێگاکەیان، سەرکۆنەیان کرد لەسەر ئەوە، وپێیانی گوت ئەویش پێش ئەوە وەك ئەو خەڵکە بووە، الله کەسێکی ڕێکخست بۆی تاگوێی بۆ بگرێت لە فەڕەنسا، وە بانگیان دەکرد بۆ لای الله، وە بەڕاستی واجب بوو لەسەری کەسوپاسی نیعمەتی الله بکات بەسەریەوە بۆ بانگکردنی خەڵکی، وهەوڵدان بۆ ڕێنوێنی کردنیان.

دوای سەروەت... هەروەها بەخشینی گیان لەپێناوی الله

لەکاتی هێرشی سەربازانی خیلافەت بۆ لابردنی گەمارۆ لەسەر «غوطەی دیمەشق»، کە فڕۆکەخانەکانی سین و ضمیر کرانە ئامانج، وەناوچەی محەطەی حەڕاڕی وچەندین پێگەی تر، کە وەستێنران بەهۆی ڕێکەوتنەکانی سەحەواتی مورتەد لە قەلەموونی ڕۆژهەڵات لەگەڵ سوپای نوسەیری لەسەر کێشەی هێرش، وبەئامانجگرتنی ڕێگای پاڵپشتی موجاهیدان، ئەبو موجاهید لەوانە بوو لەگەڵ برایانی هەڵیکوتایە سەر وێستگەی گەرمی(محطة الحرارية) لەباشوری ڕۆژهەڵاتی دیمەشق، لەکاتی پێکدادانەکان تانکێکی سوپای نوسەیری پێگەکەیانی کردە ئامانج، تیایدا بەسەختی برینداربوو لە سەری ودەستی، ولەهۆش خۆی چوو، کاتێك هۆشی هاتەوە بینی کە دەستی ڕاستەی لەدەستداوە کە بەهۆی قازیفەیەکی تەقاوە لەبەردەم ڕوی پەڕیوە، گوازرایەوە بۆ هێڵی دواوە بۆ چارەسەر کردن، الله دەربازی کرد لە کوژران لەو ڕوداوە.

لەدەستدانی دەستی، وایلێنەکرد دانیشێت لە جیهاد کردن لەپێناوی الله، یان ببێتە ڕێگر لەبەخشینی ئەوەی جێی ڕەزامەندیە، تەنها ئەو ماوەی چاك بوونەوەی بوو وچاوەڕێی گەڕانەوەی دەکرد بۆ گۆڕەپانی جەنگان، وداوای لێبوردنی لە برایانی دەکرد کە لەسەر هەرکارێکی بەڕێوەبەرایەتی کە بگونجێ لەگەڵ حاڵەتی دوای چاکبوونەوەی، پێداگر بوو لەسەر دەرچوونی بۆ جەنگەکان سەرلەنوێ دەستبەجێ کە بارودۆخەکەی ڕێگەی پێ بدات، وچەکە ڕوسیەکەی گۆڕی، بەیەکێکی تری ئەمریکی کەم کێش، قەبارە بچوکتر، تابتوانێت بجەنگێت پێی بەیەك دەست.

ئاگاداریان کردەوە کە برایانی خەریکی ئامادەکارین بۆ هێرشکردنە سەر پێگەکانی سەحەواتی مورتەد لە قەلەمونی ڕۆژهەڵات، دەسبەجێ کەوتە خۆ ئامادەکردن بۆ دەرچوون، وکەوتەڕێ بۆ گەیشتن بە

پەڕگەی سنوری نێوان یۆنان – تورکیا: ئەبو موجاهید وهاوڕێکانی ڕوبەڕووی مەینەتی وناخۆشی بوونەوە لەڕێگای هیجرەت

کەتیبەکەی، بێ ئەوەی ئاگاداری هیچ کام لە هاوڕێکانی بکاتەوە لەترسی ئەوەی نەیگرن یان دوای بخەن لە غەزوەکە. لەبەرباری خراپی تەندروستی یان نەکا پێویستیان پێی بێت لەکارێك.

سەربازانی دەوڵەتی ئیسلامی مورتەددانیان ڕادەماڵی، ودەستیان دەگرت بەسەر پێگەکانیان لەچیای بەترا، وپێشڕەویان دەکردن بەئاراستەی قەڵاکانیان لەجەرگەی قەلەمونی ڕۆژهەڵات، کاتێك ئەبو موجاهید پێیان گەیشت، ودەرچوو بەرەوە هێڵی جەنگان، ڕەتیکردەوە کە بمێنێتەوە لە هێڵەکانی دواوەی موجاهیدان، وهاوڕێ بوو لەگەڵ برایەکی تری موهاجیر، کەئەویش ئەبو ئیحسان بوو، لەباشوری فەڕەنساوە، لە گۆڕەپانی جەنگدا ناسی، وبوونە هاوگیانی یەك، هەروەك لەیەکتریش دەچوون، هەرکەس ئەبو ئیحسانی بناسیایە، بەهەمان ئەو سیفەتانە وەسفی دەکرد کە ئەبو موجاهیدی پێ وەسف دەکرا، لە ئازایەتی، ولێهاتوویی، وئاگادار بوونی موسوڵمانان، وبەخشینی هەرچی هەیەتی بۆ سەرخستنی ئایین، وهەوڵدان بۆ ڕەزامەندی پەروەردگار.

وەك پیشەی خۆی بۆ خۆپاراستن، وگرتنەبەری ڕێوشوێن، ئەبو موجاهید ڕەتی دەکردەوە بەهەمان ڕێگای موجاهیداندا بڕوات، پێی وابوو کە ئاشکرایە بۆ دووژمنان، بەئامانجیان دەگرن بەچەکی قورس وقەناس، پێی باشتر بوو ڕێگایەکی تر بگرێتە بەر، زیاتر کراوە، بەڵام دوور لە چاوی مورتەددان، گەیشتە هێڵی یەکەمی موجاهیدان، تیایدا دەستەیەك لە موجاهیدان مورتەددانیان دەکردە ئامانج بە دۆشکەی قورس کەبەسەر سەیارەیەکدا جێگیر کرابوو ولەسەر بەرزترین تەپۆڵکە وەستێنرابوو، لەپشتیەوە ئەبو موجاهید وهاوڕێکەی ئەبو ئیحسان خۆیان پەنادا دەستبەجێ دوای گەیشتنیان بۆ پێگەکە.

مورتەددان ویستیان سەیارەی موجاهیدان بکەنە ئامانج کە گولە بارانیان دەکات بە مووشەکێکی ئاراستەکراو، تەقاندیان بۆی، وتەقێنەرەکە هەڵەی کرد لە ئاراستەی ئامانجەکە، مووشەکەکە کەوتە پشتی ئەو تەپۆڵکەیەکی سەیارەکەی لەسەر لوتکەکەی جێگیر کرابوو. وئەو مووشەکەی ئامانجەکی هەڵەکرد کەوتە نێوان پێکانی ئەبو موجاهید و ئەبو ئیحسان، وتەقیەوە، پارچەکانی گیانیانی خەڵتانی خوێن کرد، ودەست بەجێ کوژران، اللە لێی وەرگرتبێ.

هەواڵەکە گەیشت بە کەس وکاری ئەبو موجاهید وبرایانی، مووژدەیان دایە برایانیان لە فەڕەنسا، داوای شەهادەتیان لە اللە دەکرد بۆی، ولەو ڕێگایەوە یان ڕێگایەکی ترەوە هەواڵگری فەڕەنسی هەواڵەکەی زانی، دەزگاکانی ڕاگەیاندنی فەڕەنسا ڕایانگەیاند کە ئەبو موجاهید اللە لێی وەرگرتبێت بە بۆردومانی ئاسمانی کوژراوە کەلەلایەن فڕۆکەکانی فەڕەنساوە ئەنجامدرا، لەکاتی ئامادەکاری بۆ هێرشی نوێ دژی خاچپەرستان لە فەڕەنسا.

ئەبو موجاهید کوژرا اللە لێی وەرگرتبێت، وە وای دادەنێین ئەوەی هەوڵی بۆی دەدا دەستی کەوت، وڕاستگۆ بوو لەسەر ئەو بەڵێنەی کە دای بە اللە، وبەماڵ وگیانی لەپێناو اللە تعالی جیهادی کرد، ووای حیساب دەکەین کە بازرگانی کرد لەگەڵ اللە بە بازرگانیەکی قازاندار، وداواکارین لە اللە تعالی لەوانە بێت کە سەرکەوتن تیایدا بە سەرکەوتنی گەورە، اللە تعالی دەفەرموویت: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ * تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُون * يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيم * وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ} [الصف: ١٠ - ١٣].

{ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوە، دەستنیشانی بازرگانیەکتان بۆ بکەم، کە لە سزایەکی بە ئێش ڕزگارتان بکات؟! * سەرەتا باوەڕهێنانتانە بە اللە و پێغەمبەرەکەی، ئینجا هەوڵ و تێکۆشانتانە لەڕێگەی اللە بە بەخشینی ماڵ و سامانتان، وە بەخشینی خۆتان (واتا: ماندووکردنی جەستە و بیروهۆشتان، تا بەخت کردنیان لەپێناوی اللە) بێگومان ئەو کارەتان چاکتر و بەفرتره بۆتان ئەگەر بزانن و تێبگەن * ئەوسا اللە لە گوناه و هەڵەکانتان خۆش دەبێت و دەتانخاتە باخەکانی بەهەشتەوە لە چەندەها ڕوبار بەژێر درەختەکانیدا تێ دەپەڕێت و جاریە، هەروەها کۆشک و تەلاری خۆش و ڕازاوە و پاك و خاوێن لە باخەکانی بەهەشتی عەدندا، بەڕاستی ئا ئەوەیە سەرکەوتن و سەرفرازی و دەستکەوتی گەورە و بێسنوور * جا شتێکی تریش هەیە کە حەزی لێ دەکەن، ئەویش بەخشینی سەرکەوتنە لەلایەن (اللە)یەوە و کردنەوەی وڵاتان و دڵەکانە، ئەو مژدەیەش بدە بە ئیمانداران (لە هەموو سەردەمێک، گەر ئیمانداران لێ ببڕێن بۆ ئاینی اللە) [الصف: ١٠ - ١٣].

بەئەندازەی خۆت بزانە

دووژمنی نەتەوەکان

ئەی موجاهیدی خۆڕاگری چاوەڕێی پاداشت، ئەو وشانەت بۆ نوسراوە تا نرخ وڕێزی خۆت بزانیت لای دوژمنی پەروەدگار ودوژمنەکەت، هەرچی نەتەوە هەیە تەنها لەسەر تۆ کۆبوونەتەوە لەهەرچی ڕەگەز ونەتەوەوەیەکە لە عەرەب وبێگانە.

تۆ کێیت ئەی چیای سەرکەش، تۆ کێیت کەلەپێناوتدا کەشتی جەنگی خاچپەرستان لەنگەر دەگرن لە دەریاکان، وەئاسمانەکەت فڕۆکەی کافران تیایدا دەسوڕێنەوە، وەلەسەر زەمینەکەت کۆمەڵە بێ ئابرۆەکان دەگەڕێن.

تۆ کێیت ئەی شکۆمەند بە ئایین وتەوحیدەکەی تاوەکو ئەو هەموو کۆمەڵە لەسەر کۆبنەوە وگەمارۆت بدەن لەخاکە شکۆمەندەکەت، خاکێك کەبەشەرعی پەروەردگار حوکم دەکرێت وبووە بە پاسەوانی، شکۆمەندە بە دەسەڵات وهێزی پەروەردگار وشەرعە گەورەکەی، وە ئەمەش وای لەکافران کرد کە توشی حەسوودی ببن لەسەر ئەو توحیدەی تۆی لەسەریت.

ئەگەر خاوەنی تەواوی زەوی بویتایە ودەوڵەتەکەت بە شەرعی پەروەدگار حوکم نەکردبایە هەرگیز گوێیان پێنەدەدایت بەڵام تەوحیدەکەتە کەئەوانی تورە کردووە، اللە ﷻ دەفەرموێت: {وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ} ، واتا: (زۆرێك لە خاوەن کتێبەکان ئاواتە خوازن لەبەر حەسوودی و ناپاکی خۆیان ئەگەر بۆیان بکرێت بتانگێڕنەوە ڕیزی بێ باوەڕان ئەمەش دوای ئەوەی کە حەق و ڕاستییان بە تەواوی بۆ ڕوون بۆتەوە) [البقرة: ١٠٩].

بەهۆی ئەو حەسودیەیانە کەکەوتونەتە جەنگان دژت، جەنگانیان لەپێناوی ئەو دینەتە کە لەدڵتدا هەڵگرتووە وبەپەرۆشیتە، اللە تعالی دەفەرموێت : {وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا}، واتا: (وە بەردەوام دژتان دەجەنگن هەتا واتان لێبکەن لە دین و ئاینتان پاشگەز ببنەوە، ئەگەر بۆیان بکرێت) [البقرة: ٢١٧].

ئەگەر خاوەنی چەکی کۆمەڵکوژ بویتایە و خاوەنی ئەم دینە گەورەیەت نەبوایە وازیان لێت دەهێنا هەروەك وازیان لەو دەوڵەتانە هێنا کە خاوەنین وهەوڵ بۆ دەستخستنی دەدەن، بەڵام زانیان کە ئەو دینەت کە بڵاو دەبێتەوە لەژێر توندی جەنگانت دژی تاغوتانیان وسەربازەکانیان گەورەترە لە هەرچی چەکە لایان، هەرگیز لەیادیان نەکردویت و ناتکەن تەنانەت بۆ ساتێکیش وهەرگیزیش جەنگان ودژایەتی کردنیان بۆت دانابڕێنن، جا یان ئەوەتا دەسەڵاتی ئەوان لەسەر زەوی وبەڵای شیرك کە هەوڵ بۆ بڵاوکردنەوەی دەدەن، وەیان دەسەڵاتی اللە وشکۆی دینەکەی لەسەر زەوی دەبێت.

بۆیە ڕاستگۆبە لەگەڵ اللە لە جیهادەکەت ئەی دوژمنی نەتەوەکان، ولێی بترسە وجگە لەو لەکەسی تر مەترسە، بێ ئومێدی کافران لەئایینەکەت بەجێ دێت وئەستەم نیە، اللە ﷻ دەفەرموێت: {الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ}، واتا: (ئەمڕۆ (کە ڕۆژی عەرەفەیە) کافران نائومێد بوون لە دین و ئاینی ئێوە (ئیتر ناتوانن زاڵ بن بەسەرتانداو هەرگیز نووری (اللە)یان بۆ ناکوژێتەوە) کەواتە لەوانە مەترسن، بەڵکو هەر لە من بترسن) [المائدة: ٣].

ئەی موەحیدی نامۆ، بەڕاستی تۆ ئامانجێکیت پلەوپایەت هەرچیەك بێت، جا سەرباز بیت یان ئەمیر، هەژار بیت یان دەوڵەمەند، چونکە هۆکاری بەئامانجگیرانەکەت ئایینەکەتە کە کافران زانیویانە کە بەتەواوەتی گرتووتە، وە ئیمان بەبەشێك مەهێنە وهەندێکیش ڕەتکەیتەوە، تا لەنیوەی ڕێگا پێیان نەگەیت.

وەبەهەمان شێوە ئەوە حاڵی تۆشە ئەی خوشکی موەحیدەی ئارامگر، چونکە تۆی پاك داوێنیش موجاهیدان زێدە دەکەیت ومنداڵەکانت پەروەردە دەکەیت لەسەر تەوحید وجیهادی کافران، ئایینەکەت وپاکێتیت تورەییان زیاد دەکات، بۆیە لات سەیر نەبێت کە ببیتە ئامانجی کافران.

ئێمە لە ململانێیەکی درێژداین لەگەڵ کافران، بردنەوە وسەرکەوتن بۆ تەقواکاران بێ گومانە هەروەك پەروەردگار دەفەرموێت: {وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ}، (سەربازە ئیمانداراەکانیشمان هەر دەسەڵات دەگرنە دەست و زاڵ دەبن) [الصافات: ١٧٣]، بۆیە تۆ لەدونیادا زاڵیت بەرواڵەت وەزاڵبوونیش بەسەر کافراندا، یان سەرکەوتنە بە کوژران لەپێناوی اللە ودەستخستنی خۆشگوزەرانی وجێگیر بوونە لای پەروەردگاری بەرێز، ودوژمنانیشت لە مەینەتی هەمیشەیی دان، وپاڵنەری تورەیشیان وایان لێدەکات کە هێزیان بخەنە گەڕ بۆ ئەوەی بوەستنەوە لە ڕێگای اللە، بەبەخشینی سەروەت وماڵ وجەنگانیان یان بە جگە لەمانە لە ڕازاندنەوەی دونیای بێ کەڵك وئاڵ ووڵاکەی.

جا ئەی شکۆمەندی سەردەمی داستانەکان، بۆ پێشەوە وئاوڕ لەدوای خۆت مەدەرەوە چونکە تۆ دروستنەکراویت لەپێناو ڕازاوەییەکی بێ کەڵك، بەڵکو دروستکراویت بۆ پەرستنی اللە بەتەنیا وبردنەوەی بەهەشتانێك وباخچەی چاك وپاك، مانای بەندایەتیت بۆ اللە بەچەسپاندنی شەرعی اللە وکوفر کردنت بەرژێمە تاغوتیە جیهانیەکان وئایین وکۆمەڵەکانیان بسەلمێنە، ڕوبەڕو ببەوە بەهەموو دەسەڵاتێك وشانازی بکە بەو دینەی اللە کە شکۆی بەسەر ئایینەکانی تردا جێگیر کردووە، تۆ تەنها لەپێناوی ئەمە بویتەتە تاکە ئامانج ومەبەستی یەکەمیان.

ئایا ئێستا زانیت ڕێزت لای دوژمنەکەت؟ ئایا ڕێژەی کەمتەرخەمیەکەت زانی لەبەجێ هێنانی واجبەکەت، لەکاتی لەدەستدانی کاتەکەت وکافرانیش کاتەکانیان دەچننەوە بۆ جەنگان لەگەڵت؟

ئایا ڕێژەی کەمتەرخەمیت خۆتت زانیوە لەسەر حەقی خۆت، کاتێك خۆ پڕ چەککردنت بە بەتەقوا فەرامۆش دەکەیت ومیللەتانی کوفریش پەرە بە چەکەکانیان دەدەن هەموو ڕۆژێك تا دژت وەستن؟

ئایا ڕێژەی کە متە ر خە می خۆتت زانیوە کاتێك زیکر ودوعاکانت واز لێهێناوە کەبەهۆیانەوە خۆت لەپلانی شەیتانەکانی مرۆڤ وجن دەپارێزیت وئەوانیش سیخوڕ ودووڕوانیان خستۆتە گەڕ بۆت، لەگەڵ جادوکاران و شە یتا نە کا ن ؟

ئایا ڕێژەی کە متە ر خە می خۆتت زانیوە کاتێك کاتەکانت زیاتر بۆ دونیا تەرخان دەکەیت لەکاتێکدا کەواپێویستە وازی لێی بێنیت بۆ دونیا ویستەکان وپێویستە بڕۆیت بۆلای پەروەردگارت و داوای یەکێك لە دوو چاکەکان بکەیت؟

بەڵکو تەوحید وجێبەجێکردنی شەریعەتە کە ئەوانی توڕە کردوە

ئایا ڕێژەی کەمتەرخەمی وگوناهباری خۆتت زانیوە کاتێك ڕیزی موجاهیدانت ودڵەکانیانت جێهێشتووە وگوێڕایەڵ و فەرمانبەرداری ئەمیرەکەت بەچاکە ناکەیت وفەرمانبەرداری الله وپەیامبەرەکەی ﷺ ناکەیت؟ چونکە بەڕاستی هەرکەس فەرمانبەرداری ئەمیرەکەی بێت ئەوا فەرمانبەرداری الله وپەیامبەرەکەیەتی ﷺ، سەیرێکی میللەتانی کوفر بکە چۆن فەرمانبەرداری پەرستراوەکەیان ئەمریکان وتۆشیان خستۆتە ناو یەك کەوانەوە، وکۆبوونەتەوە لەسەر ئەوە.

ئایا ڕێژەی کەمتەرخەمی خۆتت زانیوە کە هەوڵ بۆ زیادکردنی زانستی خۆت نادەیت کە الله تعالى وەسیەتی کردووە بۆت - بەهۆی زانستەوە خۆت وکەسەکانتی لەئاگر پێ دەرباز بکە؟

وە ڕاستی دۆڕان بزانە، بەڕاستی لەدەستچوونی ماڵێکی بەرفراوان نیە، یان سەیارەیەکی گرانبەها یان سەروەت وسامانێك، یان خێزانێکی چاك وجوانە، بەڵکو بریتیە لەوەی کە الله تعالى فەرموویەتی: {إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ}، واتا: (پێیان بڵێ: بێگومان خەسارەتمەندان ئەو کەسانەن خۆیان وخاو وخێزانیان لە دەستچووە لە ڕۆژی قیامەتدا، ئاگادار بن: کە بەڕاستی هەر ئەوەیە خەسارەتمەندی ئاشکراو زیانی دیارو ڕوون) [الزمر: ١٥].

بزانە ئەی موەحید کە ئەگەر فیتنەی کافرانت لەسەر توند بووە وگەماڕۆیان لەسەرت توند کردووە، وە تۆش حاڵی خۆت نازانیت لای دوژمنانی میللەت ودین وتۆش بەپێی پێویست بەرپرسیار نەبوویت ونزیك بوویت لە شکست خواردن وبەجێهێنانی یەکەم ئامانجیان لە کەمتەرخەمی بوونتە لە ئاین وتەوحیدی پەروەردگاری جیهانیان، بۆیە پشت بە الله ببەستە ودامەمێنە، تەقوات زیاد بکە چونکە ئەوە ئەوە چەکتە وهەرگیز تەواو نابێت، وە شمشێرەتە کە کول نابێت.

پارێزگاری لە زیکرەکانی بەیانیان وشەوانە بکە وئەو دوعایانەی کە خۆتی پێ لەدوژمنان دەپارێزیت چونکە هەرکەسێك خۆی خستە بەر پاسەوانی الله وهێزەکەی هیچ کەس باڵادەست نابێت بەسەریدا، وکاتەکانت بەو شتانە بەسەر ببە کە کافرانی پێ تووڕە دەبێت، ولێیان کەمدەکاتەوە، ولاوازیان دەکات، ودەسەڵاتیان دەپوکێنێتەوە، وگەورەترین زیانیان لێ دەدات، وە بێ ئاگا مەبە لە نوێکردنەوەی ئیمان وتەوحیدەکەت وکوشتاری تاغوتان وسەربازانیان هەمیشە، وە ئەوە بکە بە ئاینەکەت لای خۆت وکەسەکانت، لەگەڵ براکانت بە وفێربە، لەگەڵیانبە بەحەق وئارامی لەناخۆشترینی ڕێگاوە تا گەیشتن بە پشوودان

ئاینەکەت لەهەموو چەکێك بەهێزترە کە هەیانە

لە کۆبوونەوەی نەمری نیعمەتی نەبڕاوە، دەنگی شمشێری موجاهیدان لە بەهەشتدا باشترە لە دونیا وئەوەی لەسەریەتی ئەی چی دەڵێی لەسەر بەهەشتانێك کە پانتاییان هێندەی ئاسمانەکان وزەویە، وەبزانە کەتۆ ڕو بەرەو بەڵاو تاقیکردنەوەیەکی کە خۆڕاگرنین جگە لەوانەی ئیمانیان پاراو ویەقین وئارامی وپشت بەستنی بەڕاستیان جێگیرە، ئیمامی ئیبنو تەیمیە رحمه الله لەسەر جیهاد دەڵێت: (لە جیهاددا ترۆپکی پشت بەستن وترۆپکی ئارامگری هەیە، بەڕاستی موجاهیدان لەپێشترین کەسن لەسەر ئارامگری وپشت بەستن، بۆیە الله تعالى فەرموویەتی: {وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ * الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ}، واتا: {ئەو کەسانەی لەبەر الله و بۆ الله کۆچیان کرد (بۆ پاڕاستنی ئیمانەکەیان) دوای ئەوەی کە ستەمیان لێکرابوو، ئەوە هەر لە دنیادا بەچاکی و ڕێزەوە نیشتەجێیان دەکەین، بێگومان پاداشتی ئەو جیهان گەورەترو فراوانترە بۆیان، ئەگەر دەیانزانی * ئەوانەش ئەوانەن کە بە ئارام و خۆگر بوون و پشت بە پەروەردگاریان دەبەستن} [النحل: ٤١ - ٤٢].

وە فەرموویەتی: {قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا ۖ إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ}، واتا: {هەندێک لە دەسەڵاتدارانی دارو دەستەی فیرعەون گوتیان: ئایا (هەروا بەئاسانی) واز لە موساو قەومەکەی دەهێنیت بۆ ئەوەی خراپە و تاوان بچێنن لەم زەویەداو واز لە خۆت و خواکانت بهێنن ؟! فیرعەون وتی: (چۆن وازیان لێ دەهێنین) لەمەودوا بەزۆریی کوڕەکانیان دەکوژین، ئافرەتانیشیان بەزیندوویی دەهێڵینەوە (بۆ کەنیزەکی) و بەڕاستی ئێمە بەسەریاندا زاڵین و چاوپۆشیان لێناکەین} [الأعراف: ١٢٨]) [مجموع الفتاوى].

وە یادهێنانەوەیەکیش ئەی دوژمنی نەتەوەکان ئەو فەرمانە گەورەیەیە کەلەپێناویدا دەرچوویت، چونکە تۆ دەرنەچویت تەنها بۆ بەجێهێنانی بەندایەتی بۆ الله سبحانه وتعالى وە دەرباز کردنی خەڵکی لە بەندایەتی تاغوتان، ودەرکردنیان لە تاریکیەوە بەرەو ڕۆشنایی بەویستی الله سبحانه وتعالى، ئەگەر کوژرایت ئەوا مردنێکی سەربەرزانە وپلەیەکی باڵایە، وە شوێنیشت لەو بەهەشتانەیە کە الله بۆتی ئامادە کردووە کە تەنها بۆ ئەوەیە کە دوژمنایەتی میللەتانی کافرت کردووە وپشتت هەڵکردووە لە تاغوتەکانیان وئیمانت بە الله هێناوە کە پەروەردگار وپەرستراوتە وشەرعی ئەوت پایەدار کردووە سەرەڕای لوتبەرزیان، هاتیت بە جیهاد وداوای شەهید بوونێکی ئاشکرا وڕوون لەسەر ڕاستگۆیی بانگەوازەکەت بۆ تەوحیدی الله - تعالى - وپشت هەڵکردنت لەهەرچی هاوشێوەی باتیڵ هەیە، گەورەترین شتیش کە بەندە پێشکەشی پەروەردگاری بکات سبحانه وتعالى گیان وسامانیەتی.

ئیمامی ئیبن تەیمیە رحمه الله دەڵێت: (گەورەترین پلەکانی دڵسۆزی: ڕادەستکردنی گیان وسامانە بۆ پەرستراوی هەروەك الله تعالى فەرموویەتی: {إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ۚ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ} [التوبة: ١١١]، وە بەهەشتیش ناوی ئەوماڵەیە کە هەرچی خۆشی هەیە تیادایە، بەرزترینیان سەیرکردنی (الله)یە تا دەگاتە ئەوشتانەی کە نەفس حەزی پێیەتی وچاو چێژی لێ وەردەگرێت لەوەی کە دەیزانین ونایزانین هەروەك فەرموویەتی سبحانه وتعالى کەلە پێغەمبەر ﷺ وە گێڕدراوەتەوە کە: (بۆ بەندە چاکەکارەکانم ئامادەکردووە لەشتانێك کە چاو نەیبینووە وە هیچ گوێیەکیش نەیبیستووە دەربارەی وە نەبە دڵی هیچ مرۆڤێکیشدا خورپەی کردووە)) [مجموع الفتاوى].

شاری
ماراوی

شـاری ماراوی

مانگێك له جەنگ لەنێوان موەحیدان و خاچپەرستان

شاری ماراوی له ڕۆژهەڵاتی ئاسیا، ملکەچی حوکمی گاورە خاچپەرستەکان بوو له فلیپین، پێش ئەوەی الله لەسەر دەستی بەندە موجاهیدەکانی فەتحی کرد، تا داستانێکی نوێ دەستپێبکات له داستانەکانی نێوان ئەهلی تەوحید وئەهلی شیرك.

٢٧ شەعبان ١٤٣٨

- سەربازانی دەوڵەتی ئیسلامی هەڵدەکوتنە سەر شاری ماراوی لە دورگەی مینداناو ودەست دەگرن بەسەر گرتوخانەی شارەکە ودەیەها دیل ئازاد دەکەن لەناوی، موجاهیدانیشیان لەناوبوو، وە هێرشی یەکەم کۆتایی هات بە کۆنترۆڵکردنی زۆربەی شارەکە، وسوتاندنی بنکەی پۆلیس، ودیلکردنی ژمارەیەکی زۆر لە خاچپەرستانی فلیپین.
- تاغوتی فلیپینی دوتێرتی کۆتایی هێنا بەسەردانەکەی بۆ مۆسکۆ، وگەڕایەوە بۆ ڕزگارکردنی ئەوەی کە مابویەوە، تیایدا حوکمەکانی(العرفیة)ی تیادا بەکارهێنا لە دورگەی میندناو، وژمارەیەکی زۆری لە سوپای خاچپەرستی فلیپینی نارد، بۆ کۆنترۆڵکردنەوەی لەدەستی سەربازانی خیلافەت.

هەفتەی یەکەم:

دوای دەستگرتن بەسەر زۆربەی بەشی شارەکە موجاهیدان چەند هێرشێکی جیاجیان کردە سەر پێگەکانی سوپای فلیپینی خاچپەرست لەو بەشانەی کە مابوون، سەربازە نیشان شکێنەکان دەستیان کردەڕاوکردنی ئەو سەربازانەی خۆیان حەشاردابوو و مابون لەدەوروبەری شارەکە، تاکو هەفتەی یەکەم بەڕێ بکەن لەجەنگەکان لەنێو شاری ماراوی، کە بوە هۆی کوژرانی نزیکەی ٢٠٠ ئەندام لە سوپا و پۆلیسی فلیپینی دەسەڵاتی موەحیدان بەردەوام بوو لەوناوچانەی کە گرتیانە دەست لەهێرشی یەکەمیان بۆ سەر شارەکە.

هەفتەی دووەم:

سەربازانی خیلافەت ١٧ ئەندامیان کوشت لە سوپای فلیپینی خاچپەرست، دەستیانگرت بەسەر دوو سەیارەی گولەنەبڕدا، لە هێرشێکیاندا بۆ سەر پێگەکانی خاچپەرستەکان، هەروەها بەهۆی هێرشێکی بەهەڵەی ئاسمانی خاچپەرستان بوە هۆی کوژرانی ١٤ سەرباز لەسەربازانی خاچپەرستان، فلیپینیەکان داوای یارمەتیان کرد لە سوپای خاچپەرست ئەمریکی بۆ شەڕی دژی موجاهیدان لەشاری ماراوی.

هەفتەی سێیەم:

جەنگەکان لەچەند شوێنێکی جیاواز لەشارەکە بوە هۆی کوژرانی ٤٠ ئەندامی سوپای فلیپینی صەلیبی و ١٣ لەوانە نیشان شکێن وە تێکشکاندنی چەند ئامێرێکیان لەگەڵ شکست هێنانی خاچپەرستان لەبەدەست هێنانی هیچ پێشڕەویەکی بەرچاو لەشارەکەدا بەبەشداری کردنی هێزی تایبەتی ئەمریکی وفرۆکەی ئەمریکی لەشەڕەکە.

هەفتەی چوارەم:

بەشداری کردنی فرۆکەی خاچپەرستی ئەمریکی بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ جێبەجێ کردنی چەند هێرشێکی ئاسمانی لەسەر پێگەی موجاهیدان لەشاری ماراوی وە جێگیری سەربازانی دەوڵەتی ئیسلامی لەشارەکە وە بەرپەرچدانەوەیان بۆ هێرشەکانی سوپای فلیپینی خاچپەرست وە شکاندنی بەزیانی نوێ لەگیان زیاتر لە ٤٠ کوژراو وبریندار وە سەرەڕای چەندین ئامێر.

بەم نزیکانە
بەویستی الله

بەم شێوەیە
پێغەمبەران تاقیدەکرێنەوە

پاشان پاشەڕۆژ بۆ ئەوانە

نوسینی شێخ ئەبو موصعەب زەرقاوی ﷺ

مكتبة الهمّة
کتێبخانەی **هیمە**

پێغەمبەر ﷺ بە (عبداللە)ی کوڕی عەباسی رضي الله عنهما فەرمو: (وە بزانە ئەگەر ئوممەت کۆببنەوە تاکو سوودێکت پێ بگەیەنن، هیچ سوودێکت پێ ناگەیەنن ئیلا بەشتێک کە اللە بۆتی نووسیبێ، وە ئەگەر کۆبوونەوە تاکو زیانێکت پێ بگەیەنن، هیچ زیانێکت پێ ناگەیەنن ئیلا بەشتێک اللە بۆتی نوسیبیت، قەڵەمەکان بەرزکرانەوە، وتێنووسەکان ووشکبوونەوە) [رواه الترمذي]